ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޔައުމިއްޔާ

2021 ވަނަ އަހަރުގެ ތިންވަނަ ދައުރުގެ 17 ވަނަ ޖަލްސާ

١٥ صَفَر ١٤٤٣

22 ސެޕްޓެމްބަރު 2021

(ބުދަ ދުވަސް)

ޖަލްސާ ފެށުނު ގަޑި: 9:06

ޖަލްސާ ނިމުނު ގަޑި: 12:16

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ: މަޖިލީހުގެ ނައިބު ރައީސް އީވާ އަބްދުﷲ)

2021 ވަނަ އަހަރުގެ ތިންވަނަ ދައުރުގެ ސަތާރަވަނަ ޖަލްސާ

22 ސެޕްޓެންބަރު 2021 (ބުދަ ދުވަސް)

1. ހަމްދު ސަލަވާތް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرّحمن الرّحيم، الحمد لله والصّلاة والسّلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه. މަޖިލިސް ފެށުނީ.

2. ޖަލްސާގެ ހާޒިރީ އިއުލާން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މި ވަގުތު ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވީ 23 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ސަލާމުގައި 13 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން، ރަސްމީ ދަތުރުފުޅެއްގައި އެއްވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ނެތް. ބޭސްފަރުވާއަށް ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރަށް ވަޑައިގެން، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް، ރައީސް މުހައްމަދު ނަޝީދު.

3. ދުވަހުގެ އެޖެންޑާ އިއުލާންކުރުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެޖެންޑާ ނަންބަރު އޭޖީ/17/3/2021.

4. ޔައުމިއްޔާ ފާސްކުރުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޔައުމިއްޔާ ފާސްކުރުން. ޔައުމިއްޔާ ނަންބަރު 9/3/2021 އިން 11/3/2021 އަށް، ތިން ޖަލްސާގެ ޔައުމިއްޔާ. އެއީ 2021 ވަނަ އަހަރުގެ ތިންވަނަ ދައުރުގެ ނުވަވަނަ ޖަލްސާއިން ފެށިގެން އެގާރަވަނަ ޖަލްސާގެ ނިޔަލަށް ހުރި ޔައުމިއްޔާތަކެވެ. މި ޔައުމިއްޔާތަކަށް މަޖިލީހުގެ ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢުކުރުމަށްފަހު އެއްވެސް އިޢުތިރާޒެއް މެންބަރަކު އިސްލާހެއް ހުށަހަޅުއްވާފައިނުވާތީ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 218 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، މި ޔައުމިއްޔާތަކީ ރިޔާސަތުން ގަބޫލުކުރާ ޔައުމިއްޔާތަކެއް ކަމުގައި އިޢުލާންކުރަން.

6. އިބްތިދާއީ ބަހުސް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މަސައްކަތް މި ފަށަނީ އިބްތިދާއީ ބަހުސުން. ފެލިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަސުލް ރަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ވ. ފުލިދޫގެ ދިރާ ސަރަހައްދު ހިމާޔަތްކޮށްދިނުމަށް ގޮވާލައި ހުށަހަޅާ ގަރާރު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ގަރާރު ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވުން އެދެން.

ފެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަސުލް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވ. ފުލިދޫގެ ދިރާ ސަރަހައްދު ހިމާޔަތްކޮށްދިނުމަށް ގޮވާލައި ހުށަހަޅާ ގަރާރު. ދީބާޗާ؛ މިއީ ވ. ފުލިދޫގެ ދިރާ ސަރަހައްދު އާދައާ ޚިލާފަށް ގިރަމުންދިއުމުގެ ސަބަބުން ރައްޔިތުންނަށް ގިނަގުނަ ދަތިތަކާ ކުރިމަތިވެފައި، ތިމާވެށީގެ ގޮތުން ވަރަށް ބޮޑު ގެއްލުންތަކެއް ލިބެމުންދާތީ، ފުލިދޫގެ ދިރާ ސަރަހައްދު ހިމާޔަތްކޮށްދިނުމަށް އަވަސްކޮށްދިނުމަށް ސަރުކާރުން ހުއްދަ ސަމާލުކަމަށް ދިނުމަށް އިލްތިމާސްކުރުމަށް ޓަކައި ހުށަހަޅާ ގަރާރެއް. ގަރާރު؛ ދެންނެވިން، ވ. އަތޮޅު ފުލިދޫ އާދައާ ޚިލާފަށް ގިރަމުންދިއުމުގެ ސަބަބުން ރަށުގެ ތިމާވެށްޓަށް ކުރިމަތިވެފައިވާ ނުރައްކާގެ ސަބަބުން ފުލިދޫގެ ރައްޔިތުންނަށް ބިރުވެރިކަން ކުރިމަތިވެފައި، ހޮސްޕިޓަލާއި ސްކޫލާއި، ރައްޔިތުންގެ ގެދޮރުތަކަށް ނުރައްކާވެފައިވާ ނުރައްކާތެރިކަމުގެ ސަރަހައްދުން އެ ފަރާތްތަކުގެ ދިރިއުޅުމަށް ކުރިމަތިވެފައިވާ ގެއްލުންތަކުގެ ބޮޑުވެ، ފުލިދޫގެ ރީފާއި ގޮނޑުދޮށާ ކަނޑުގެ، ރަށުގެ ދިމާގެ ސަރަހައްދުން ރަށުގެ ރައްޔިތުންނަށް ވަރަށް ބޮޑު ތަކުލީފެއް އުފުލަމުންނާއި ދިޔައީ، ސަރަހައްދުގެ ހިމާޔަތްކުރުމުގެ މަސައްކަތް މި އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި ހިމެނިފައި ވިޔަސް، އެކަން ފެށް ނުފެށި ޕްރޮޖެކްޓުގެ ފުލިދޫގެ ތިމާވެށްޓާ ކުރިމަތިވެފައިވާ މައްސަލަ ހައްލުކުރުމަށް ސަރުކާރުގެ ކަމާ ބެހޭ އިދާރާތަކުން އެއްވެސް ކަމެއް ކުރެވިފައި ނުވާތީ

ކަންކަން ވީހާވެސް އަވަހަށް ކޮންޓްރޯލްކުރަން ސަރުކާރަށް އިލްތިމާސްކުރުމަށް ބަލައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 167 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މި ގަރާރު އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަމޭ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު ހުޅުވާލަނީ މި ގަރާރަށް ބަހުސްކުރުމުގެ ފުރުޞަތަށް. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ފުނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާޙް ރަޝީދު.

ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާޙް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. މި ގަރާ ސަރަހައްދު ހިމާޔަތްކުރުމަށް ބަލައި މި އަހަރުގެ ޕީ.އެސް.އައި.ޕީގެ ބަޖެޓުގެ ތެރޭގައި ވެސް މި މަސައްކަތް ހިމެނިފައިވާތީ. މިއަދާ ހަމައަށް އައިއިރު ސަރަހައްދުގެ ހިސާބު ވެސް ކުރިމަތިވަމުންދާތީވެ، އެކަމުގެ ހިތާމަ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން؛ ހިތާމައިގައި އަޅުގަނޑު އެކަން ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވޭ. ގިނަ ސަރަހައްދު ހިމާޔަތްކުރުމަށް ބަލައި ޕީ.އެސް.އައި.ޕީގައި މިގެ ކުރިން ޖެހިފައިވާ ރަށްތަކުގައި ގިނަގުނަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރެވިގެން. މިދިޔަ އަހަރުގައި ކުރެވުނު މަސައްކަތުގެ އަތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ގިނަ ސަރަހައްދު ހިމާޔަތްކުރުމަށް ޕީ.އެސް.އައި.ޕީގައި ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީއާ މަޝްވަރާކޮށްގެން ބަޖެޓުގައި ހިމަނާފައި މި އޮތީ. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދާ ހަމައަށް އައިއިރު މި މަސައްކަތަށް އެދުވާ ބައެއް ނަހައިސް، އިތުރަށް ގިރުމުން ގޮސް، ހަސްބަދުގެ އިންފާރާ ހަމައަށް، ސޯލްޓުގެ އިންފާރާ ހަމައަށް ގިރައި ކަހިރިވެރިވަމުން މި އޮތީ. އެހެންވީމާ، ނުޖެހޭ؛ ވަރަށް ނުޖެހޭ ހާލަތުގައި ފުނަދޫގެ ރައްޔިތުން މި ވަގުތު ދިރިއުޅެމުން ދަނީ. ހާއްސަ ގޮތުގައި ބޮޑުސޮޅު ބީޗު އަށް ކަނޑު ދިމާލައިފި. ބޮޑުސޮޅު ބީޗު ދިރުވައިދޭ އަތިރިމަތީގައި ބަނދަރުގެ ވަރަށް ގާތު ހޮޅުއަޑި ކަނޑަކާއި ހަމަޔަށް ނެގޭ ގޮތަށް އެކަން ކުރިމަތިވެފައި މި ވަނީ. މިކަމުގެ ސަބަބުން ރަށުގެ ބޮޑު ބައެއް ކަނޑަށް ދާން ފެށިއްޖެ. އެ ސަރަހައްދުގައި ހުރި ގެތަކާއި ބޭނުންކުރާ ބިންތަކަށް ވެސް ވަރަށް ބޮޑު ގެއްލުމެއް ލިބެމުން މި ދަނީ. އެ ސަރަހައްދުގެ ރައްޔިތުން ކޮށްފައިވާ ދުވަސްވަރުގެ މަސައްކަތްތައް ވެސް ކަނޑަށް ދާން ފަށައިފި. އޭގެ އިތުރުން ސަރަހައްދު ހިމާޔަތްކުރުމަށް ހިމެނިފައިވާ ތަނެއްގެ ގޮތުގައި ހުރި ބަނދަރު ވެސް ގިރަމުން ދަނީ. އެހެންވީމާ، ޕީ.އެސް.އައި.ޕީގައި ހިމަނާފައިވާ އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތްތަކުން ބޭކަލި ބަޖެޓުގައި ހިމެނިފައިވާ މި ކުރުވެސް ވަރަށް ދިގު ވަގުތެއް މަސައްކަތަށް. މިއަދު މިއީ ސެޕްޓެންބަރު މަހުގެ 22. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދާ ހަމައަށް އައިއިރު ވެސް މި މަސައްކަތުގެ އެއްވެސް ކުރިއެރުމެއް އި.އައި.އޭ ވެސް ހަދައިނުލެވި އޮތުމަކީ ހިތާމަ ހުރި ކަމެއް. މިކަމަށް ބޭކަލި ސަރުކާރުން ކޮންމެހެން ކަންކަން އަވަހަށް ކޮންޓްރޯލްކުރަން އެބަ ޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެންގެ

ވ. އަތޮޅަކީ ނިސްބަތުން ކުޑަ އަތޮޅެއް ކަމުގައި ވިޔަސް އަދި ވ. ފެލިދޫ ދާއިރާ ނިސްބަތުވެސް ކުޑަ އާބާދީއެއް ކަމުގައި ވިޔަސް، މި ތަނުގައި ތިބީ ވެސް ދިވެހި ރައްޔިތުން. މި ތަނުގައި ވެސް އެމް.ޑީ.ޕީއަށް ނިސްބަތްވާ އަދި ޕީ.ޕީ.އެމަށް ނިސްބަތްވާ އަދި ޕީ.އެން.ސީއަށް ނިސްބަތްވާ ރައްޔިތުންނެއް އެބަ ދިރިއުޅޭ. މިތަނުގައި ރިސޯޓުތައް އެބަ ހުރި. ބޮޑެތި ފައިސާއިން ރިސޯޓުތަކުން އެބަ ސަރުކާރަށް، ދައުލަތަށް އެބަ ބޮޑެތި ދައްކާ. ވަޒީފާގެ ފުރުޞަތުތައް ތަނަވަސްކޮށްދޭ ހާލު، މި ފަދަ ރައްޔިތުން އަތުން، ރާއްޖެއާ މި ރިސޯޓުތަކުން ސަރުކާރަށް ލިބެމުންދާއިރުގައި މިވަރުގެ ކަމެއް ވ. އަތޮޅުގެ ފެލިދޫއަށް ނިސްބަތްކޮށް ނުވެގެންދިއުމަކީ ހިތާމަހުރި ކަމެއް. ވ. އަތޮޅުގައި 5 ރަށް އޮންނައިރުގައި އަތޮޅުކޮޅުގެ ދާއިރާގައި 3 ރަށް އެބަ އޮތް. 3 ރަށް ވެސް ހަމަ ނާޒުކު ހާލަތެއްގައި މި އޮތީ. އެމީހުން މިދިޔަ އަހަރުގެ ތެރޭގައި ވ. ފެލިދޫގެ މަސައްކަތް ފެށިގެންދިޔައިރުވެސް. ހަމަ އެކަމަށް އަތޮޅުތެރޭ އެދޭނީ، ވ. ފެލިދޫގެ މަސައްކަތް ފެސް ފެށިގެންދިޔައިރުވެސް. ރިސޯޓުތައް ތަރައްޤީކޮށްދިނުމަށް އަދި އޭގެއިތުރުން ރަނގަޅު އާމްދަނީއެއް ލިބޭއިރުގައި މިވަރުގެ މަސައްކަތްތަކެއް ވ. އަތޮޅުގެ ރައްޔިތުންނަށް ޓަކައި ނުކުރެވުނީ ސަރަޙައްދު އަތޮޅުތެރޭގައި ގެންގުޅެއް ނުކުރެވޭ. އެހެންވީމާ، އަތޮޅުތެރޭ ހަމަ އެދޭނީ، ވިލާވެސް އަވަހަށް ސަރުކާރުން ހަމަ އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރު މިނިސްޓްރީން، ޖުޑިޝަރީން މިނިސްޓްރީން މިކަމަށް އަވަސް ފިޔަވަޅުތަކެއް އަޅުއްވައިދެއްވައި، މިކަމަށް ބަލައިލައްވާ ގެންގުޅުއްވުން. އެންމެ ކުޑަމިނުން މި އަހަރުގެ ބާކީ މި އޮތް މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި؛ އަތޮޅުތެރޭ ވެސް ގެންދެވޭނަމަ، ކޯލިގެ ހާލަތުގައި އުނދަގޫތަކެއް، ދެކޮޅުގެ ހަމަ ފެށިގެން، ބޮޑު ކަމެއް ބާކީ މި އޮތް މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި މި މަސައްކަތް ވެސް ފެށިގެންދިޔުމަށް، އިސްކަން ދީގެން މި އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި ހިމެނިފައިވާ ކަމުގައި ވާނަމަ ވެސް މި އަހަރުގެ ބަޖެޓުގެ ތެރެއިން މި މަސައްކަތް ކޮށްދެއްވުމަށް ސަރުކާރަށް ދަންނަވަން. އަދި ސަރުކާރުގެ ކޮޅުން މިފަދަ ކަމުގައި ފެސް ސަރުކާރާ ހަވާލުވެފައި ހުރި ކަންތައްތަކަށް ސަރުކާރު ކުރިއަށް ގެންދަވާ ކަމުގައި މި އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި މި މަސައްކަތް ފެށިގެންދިއުމަށް ޓަކައި އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން. މިއީ ސަރުކާރުން ހަމަ ކަށަވަރުކޮށްދޭން ޖެހޭ ކަމެއް. އެހެންވީމާ، މިހާރު ހުރި ބައިވަރު ކަންތައްތަކެއް އެބަ ހުރި. ގެސްޓްހައުސްތަކުގެ ވިޔަފާރިތައް ހަލާކުވެގެންދާއިރު، އަދި އާއްމުކޮށް ޖާގަ އަދި އިޤްތިޞާދީ ގޮތުން ބޮޑު ދަތިތަކެއް، ކުޑަކުދިން ނިކުމެވަން އާއްމުކޮށް ބާރުއަޅާ ކަންތައްތަކެއް، މިހާރުގެ ދަތިކަމުން ފެށިގެން އެބަ ހުރި ކަންތައްތަކެއް ބޭނުންވާ ކަންތައްތަކަށް. މި އަހަރުގެ ބާކީ މި އޮތް މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި، ރައްޔިތުންގެ ދަތިތަކަށް ހައްލު ހޯދުމަށް ފެށިގެން ކަމަކީ، މި ސަރުކާރާ ބޭނުންވާ އެންމެ މުހިއްމު ކަމެއް. މި ސަރުކާރުން ބާރުއަޅާ އެހީތެރިކަމާއެކު ރިސޯޓުތައް ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ ގޮތްތައް ހޯދައިދިނުމަށް، މިފަދަ ކަންކަމަށް ރައްޔިތުން ބޭނުންވާ ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތަކެއް އެބަ ހުރި. އަޅުގަނޑު ހަމަ މިފަދަ ކަންތައްތަކުގައި މިނިސްޓަރު ބޭފުޅާ ވެސް ދެއްކެވި ވާހަކައަށް އާދެ ދަންނަވަނީ.

ބޭއްވުމަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ ޕްރޮޖެކްޓްތަކުން އޭރުގައި ރިޕޯޓް ތައްޔާރުކުރުމަށްފަހުގައި، ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގައި ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީއާ ވާހަކަދައްކައިގެން މިހާރު ޑުޕްލިކޭޓްކުރުމަކަށް ބަޔާނެއް ހުށަހަޅުއްވާފައި އޮތީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެދެނީ، ކުރިއަށް އޮތް މަދު މަސްތަކުގެ ތެރޭގައި އެންމެ ކުޅަދުން އީ.އައި.އޭ ހެދުމަށް، އަދި މަސައްކަތް ފެށުމަށްޓަކައި ޓެންޑަރުކުރާ މަސައްކަތް ބައިގަ ހިފުމުގެ ޓެންޑަރުކުރިން ނުވެ އަޅުގަނޑު އެދޭ ކަމެއް. އެހެންވީމާ، މިފަދަ ކުރާ މަސައްކަތުގެ ނަތީޖާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ލިބޭނީ އަހަރުގެ ފަހުކޮޅު. ގަތުލު، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޓޫރިޒަމްގެ ހަރަކާތް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބޮޑުވުމަށް ޖާގަތައް ނެތް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް 2019 ވަނަ އަހަރުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތްތަކެއް؛ ފެނާއި ނަރުދަމާގެ މަސައްކަތްތަކެއް އަދިވެސް ނުފެށޭ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު އެދެނީ، އެ މަސައްކަތަކީ ނުފެށޭ ކަމުގައި ވިޔަސް، މި މަސައްކަތް؛ ހިލޭއަށް ޓެންޑަރުކޮށްގެން މަސައްކަތް ރަށްރަށުގެ ބައިގައި ޓެންޑަރކުރިން. ވ. ފުލިދޫގެ ރަށްރަށުން މިވެ ވަރަށް ނަގާފަ ހާލަތުގައި. ބިމުގެ ރަށްތަކެއްގެ ތެރޭގައި. އެ ތަނުގެ ޓްރާންސްޕޯޓް، ސްކޫލާއި އަދި ހޮސްޕިޓަލް އެހެނިހެން އިމާރާތްތަކަކަށް ގެއްލުންވަމުންދާތީ، މިކަން ސަރުކާރުގެ ސަމާލުކަމަށް އަދިވެސް އެއްވަރަށް ގެނައުމުގެ ގޮތުން މިކަމަށް އެދުމާ ރައްޔިތުންގެ ވާހަކަ ހާމަކުރަން އެއްވުރުކުރަމުން، އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ ކުރުކޮށްލަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ކެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު.

ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ބަރުވެރިވެސް ހަމަޖެހުމެއް މި މަޖިލީހުގައި އަޅުގަނޑު ވަރަށް ގިނަ ވަގުތު ހޭދަކުރަން. އަޅުގަނޑު ބަރުވެރިވެސް ހަމަޖެހުމެއް މި މަޖިލީހުގައި އެންމެ ފުރަތަމަ ދޮވަރަކު، މިއަދު. ރާއްޖެ މިނިވަންވާ ދުވަސް ކުރުގައި ދަންނަވަމުން މި ވާހަކަ މި ދަންނަވަނީ. އެހެން މި ދަންނަވަނީ، އަޅުގަނޑުމެން މި މަޖިލީހަށް އައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބަރުލަމާނީ ނިޒާމު ހިނގާ ގޮތަށް، އާދެ، މަޖިލީސް އެސެމްބްލީ އައީ ރޯދަގައި. ދެން ފަހުން އައި ރެޑިއޯ ވޮއިސް އޮފް މޯލްޑިވްސް ތަނުގައި ފެށި ޕަބްލިކް ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ގޮތުން. މިއަދު އަޅުގަނޑު ވަރަށް އުފާކުރަން މި މަޖިލީހުގައި، ކުރިން ޕްރެސް ކައުންސިލް ނުވަތަ އެހެނިހެން ގަވާއިދުތަކާއި، އެންމެ ސިޔާސީ ޕާޓީތައް، އަދި ސިވިލް ސޮސައިޓީ ޖަމާޢަތްތަކުގެ ގޮތުން، ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ ސިސްޓަމް ކޮށްގެން ގެނެސް ދިނީ. އަޅުގަނޑު ވަރަށް އުފާވޭ ދ. ކުޑަހުވަދޫ މަޖިލީހަށް ނަކަރާތެއް މި ބައިވެރިވުމުގެ މަޖިލީހުގައި، އަޅުގަނޑުމެންގެ ކަރަންޓު ސަޕްލައި، އެ މަޖިލީހުގެ ފުރާނަ އެއްބަސްވުމެއް. އެ ތަނުގެ ކޮމިޓީތަކުން އަދި ހިންގާ

ޝުކުރުދަންނަވަން. އެ މަނިކުފާނުގެ އެބަ އޮތީ. އެ މަނިކުފާނަށް އަޅުގަނޑު ދޭހި ބޭނިގެ ވަގުތު. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤުދުސަކީ މިނިވަންކުރި ބޭނިގެ ވަގުތު. އަޅުގަނޑު ޝުކުރު ދަންނަވަން މާތްالله އަށް. ހަމަ އެހާހުރެއްޔާގައި ހަމަ ހާމިނަން ވެސް އޮތީ އިނގިރޭސި ފުރުސަތުން ޤުދުސަކީ މިނިވަންކުރަން. ޤުދުސަތް ސަރަހިދު މިނިވަންކުރަން. މިއަދު ހާމިން ޖަލަން ލިމަ ހާމިނަން އިންސާފު ބޯދުންވީމާ ޤުދުސަކީ މިނިވަންކުރުމުގެ، ހާމިން ސިއްކަތަޖަރަންއުދުރަކަސް އެކަމެއް ނުވާނެ. އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވާ ވާހަކައެއް، ވަރަން ސާފު ވާހަކައެއް. ޔާއްލާގެ ޤުދުސަކީ މިނިވަންވުއްޖޭ. ތޮގާތު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ތަނުން އިސްތިއުފާދެއްވާނޭ. ސިޔާސީ ހުރާ ބޯފުޅުން ހަމަ މިއަދުން މިއަދުން، މި ހިނދުން ޗާދީ އެޕު ހަރުސް ނަންގަވައިގެން އިސްތިއުފާދީވައި؛ ޔާއްލާގެ ޔަހޫދީންނަށް ފެދުދާ ވަރަށް ދިންދު ބަޔާން. ފެދުދާގެ އާބާދީ ބޮޑުކަލާއި ޔަހޫދީންބާޒު ވަރަށް ދިނުންޖަވާން. ފެދުދާގެ ދޫސްތީ ކަންތައް ބޮޑުވަން ބަކައި ޔަހޫދީންބާޒު މިނިވަންވާން އެބަ ޖެހޭ. ފެދުދުއަން ބަކައި އަޅުގަނޑު މި ޤުރުބާން ވަނީ ވެސް. ފެދުދާ ނުޖައި މި ޔާއްޖޭއެއް ނޯންނާނެ. އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވާ ވާހަކަ އެއީ، މިއަދު ހަނދުމަކުރުބަހަރަށްބޭވަރުކާ! ތައިސްލަތުޖުޝާދިއްސާ ފެސް ދޮށަށް ސިޔާސީ ބޯފުޅުން އެ ތަނަން ނުލަންނާ އިސްތިފާ ދިބާން. ތައިސްކަނޑުކާ މިނާއަން ފެސް އިސްތިފާ ދިބާން. ތައިސްކަނޑުން ޖައިބާ މިނާއަން ފެސް އިސްތިފާ ދިބާން. އަޅުގަނޑު ހިތާމަކުރަމޭ، މިއަދު މި ތަނުގައި ބައެއް ފުންނަބުން، ހެއްޔޭ ގޮތްރަގައި މަރުގު ތާއިބާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ޕަމަނަކާ ބައްޖޭގެ ޤުދުސަކީ މިނިވަންކުރިހިތާ ކަލައިގެން ވާހަކަދެއްކެވީ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ވާހަކަ ދެއްކެވުން އެދެން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ވާހަކަ ދެއްކެވުން އެދެން. ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލައެއް، ފުވައްމުލަކު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާހު ތަޤުރީރު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ފުވައްމުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާހު ތަޤުރީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވ. ފުވައްމުލަކު ދާއިރާ ސަރަހައްދު ހިމާޔަތްކުރަން ގާނޫނާ ދިމާލަށް ހުށަހަޅާފައި ވާހަކަ ދެއްކެވީ ގަވާއިދުގެ މި މާއްދާގެ ދަށުން. ޢ.އެސް.ސީއާ ބެހޭ ގާނޫނު ހުށަހަޅާފައި ގަވާއިދުގެ ނަމްބަރު އިނގެރޭސި. އެކޮންމެވާ، ދަންނަވާލީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލައެއް ނޫން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ކާށިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

<u>ކާށިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޖާބިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

މިހެން ހެދިމަ ވާ ޒަމާނީ، އަޅުގަނޑު ވަރަށް އަނގަޔަށްޓަކައި އިނގޭތޯ. ނުބައި އުއްމީދު ފެށޭ ޔާދާން. ނޫނީގެ މިހާރު ނުބައި އުއްމީދު، ރަނގަޅު އުއްމީދު ފެށޭ. އުނދަގޫ، މި ދަންނަވަނީ އަނގަޔަށްޓާދާނެ. އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވާ ވާހަކައަކީ، ދިވެހިރާއްޖެއަށް މިނިވަންކަން ގެނައުމަށް ޖަހައި އަޅުގަނޑުމެން ހާޒިރުވެއްޖެ އިރުއްސުރެ މަސައްކަތްކުރައްވައި، ތިރިކޮށް މުޅިގައުމު ބަރާބަރަށް ބަޔާންކުރެވޭ؟ އެ ގެރިތިވީ ދިވެހިން ބޭނުންވާއިރު. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތިމާ އިނދެގެން އުޅޭ މީހާ އެހެން މީހާ ދެކެ ސަލާމަތްވެއްޖެ ބޭނުމެއް ދިވެހިންނެވެ. މަތިވެރިކަމާ ތިމާ އަހުރެ މީހުން ހަމައަށް ގެންގުޅުއްވާ މީހަކީ ވެސް އެއްވެސް ކަމަކަށް ދިވެހީ. މި ބައެއް ދޭއްޗަކީ ޤާނޫނަށް ހުރެ މަތިވެރިއަކު ދިވެހިން ކަނޑައެޅިގެން. މަތިވެރިން ބަޔަކީ ވާހަކަ ފާޑުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގައުމު ކަމަށް އިންސާނުންނަކީ އަސާސީ ހައްޤެއް، މަތިވެރިއަކީ ވަރަށް ކުޑަކުޑަ ހާލަތަކުން ކަންތައްކުރަން ޖެހޭ މީހުންނޭ އަޅުގަނޑު ބޭނުންވަނީ މި ދާއިރާގެ ހުރިހާ މީހުންގެ ވާހަކަ ދައްކަން ބޭނުން މި ދަންނަވާ ވާހަކަތަކުން ދިވެހިރާއްޖެއަކީ ތަފާތު ގައުމެއް. ދެ މީހަކު މި ދަންނަވާ ވަރަކަށް، އެއް މީހަކު ދަނެ އަމިއްލަ ގަނޑު ހިފައިގެން އެހެން މީހުން ދަނޑި، ބޮޑު ގަދަބާރުން މީހުން ގެންދަނީ. ކޮށޭ ގޮތްބާދީ....

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް.

<u>ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 167 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ފެލިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާޙް ރަޝީދު ވ. ފެލިދޫ ދާއިރާގެ ރައްޔިތުން ސަލާމަތްކުރުމަށް ބަލައި ހުށަހަޅުއްވާފައި މި ވާ ގާނޫނަކީ އަޅުގަނޑު ވަރަށް ފުރިހަމައަށް ތާއީދުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ކަންކަމެއްގައި ދިރިއުޅުއްވާ ރައްޔިތުން ސަލާމަތްކުރުމަށްޓަކައި އެއް ދުވަހެއް މިއަދަކީ. ވ. ފެލިދޫގެ މި މައްސަލައިގައި ބޮޑު ބަޔަކު ޖެހިލުންވެ، އަހަރެން ނިކަމެތިވި މަސައްކަތް ކުރަމުން ދާ ފާޅުކަމެއް، ދާއިރާގެ ޝުކުރުވެރިވަން. މި ހުރިހާ ކަމަކުގައި ވަރަށް ބޮޑު ސަމާލުކަން ދޭން ޖެހޭ ރައްޔިތުން އެކު ދިރިއުޅުނުއިރު މި ވަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޕީ.އެސް.އެމް.ޕީގައި ތިބި ބޮޑު ކުދިން ބޭނުން ކުރެވޭ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕުރޮޓެކްޓިވް އެކި ދާއިރާތަކުގައި ނުލިބި

ހުރިކަން ފާހަގަކުރެވޭ. ވ. ފެލިދޫގެ މި މައްސަލަ ވީހާވެސް އަވަހަކަށް ޙައްލުކޮށްދިނުމަށް އެދި އަޅުގަނޑު ވެސް ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރާ އެކީގައި އަޅުއްވާލާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. މިއީ މާ ބޮޑު ހާދިސާތަކެއް، ޚަރަދުތަކެއް ދާ ކަމެއް ނޫން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަރަށް ކުޑަކުޑަ ފައިސާކޮޅަކުން މި ކަންކަން ކުރެވޭނެ. އެހެންނަމަވެސް، މިކަން ކުރުމުގެ ނިޔަތެއް އޮންނަންޖެހޭ އެބަ ސަރުކާރުގައި. މިއަދުވެސް ކުރަންނުވާ ވަރުގެ ބޮޑެތި ކަންތައްތައް ދިވެހި ދައުލަތުގެ ފައިސާ ބޭނުންކޮށްގެން، ރައްޔިތުންގެ ފައިސާ ބޭނުންކޮށްގެން ކުރަމުންދާ ތަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ ފެނޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ސަރުކާރު އައިސް އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގެ ފުނާއި ނަރުދަމާގެ މަސައްކަތް ހުއްޓާލީ. ހުއްޓުވާފައި އެތައް ދުވަހެއް ބޭއްވުމަށްފަހު އެ މަސައްކަތް އެހެން ބަޔަކާ ހަވާލުކުރި. ހަވާލުކުރެވުނު މަސައްކަތް ފުރުނީ އެބައެއް މަހާ ހާދަވި ފުރުން. އަޅުގަނޑު މި މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ހާޒިރުކޮށް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ސިޓީ ފޮނުވައިގެން އެ މަސައްކަތް އަނބުރާ ފެށުނީ. ފިނިހަކަ ސްޓޭޖުގައި ދަނީ. އެ އާރު ބޮޑު އާބާދީގެ ހުރިހާ މަގުތަކެއް އެ ގޮޅި؛ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ނަރުދަމާ އަޅުއްވައި ބޭއްލަވާ ރައްކާތެރިކަން އެޅުމުންދާ ހާލު. މަސައްކަތްކުރަން މިތި ފަރާތްތަކަކަށް ނޫނީ މަސައްކަތް ނިމުން ދުވަހަކު. ވަރަށް މަނިކުފާނު ފުން ނަންގަވައިދީނީ ނޫން. އަޅުގަނޑު ވާނީ މިދިޔަ މަހު ކުރިއަށް އެ މައްސަލައިގައި ވަޒީރު މަނިކުފާނު ހާޒިރުކުރުމަށް ސީދާ ބައްލަވާއި ކީއްވެތޯ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ 6 މަސް، މާފުކުރައްވާތި! 6 ހަފުތާ މި ވީ. އެހެންނަމަވެސް، ވަޒީރުގެ ހިތަމުން ނުވާކަމީ މިއީ މިއަދު ރައްޔިތުންގެ ހުރި ކަންބޮޑުވުންތަކަށް މި ސަރުކާރުން ބީރައްޓެހިވެފައި ދަކުވާގެ ވަރަށް އަޅާލަދު ހެއްކެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޕްލާނިން މިނިސްޓަރު އެކަނިވެސް ނޫން، ފިނޭންސް މިނިސްޓަރު ވެސް ހާޒިރުކުރަން އަޅުގަނޑު ވާނީ އެދިފަ. އަދި އޮތީ މިނިސްޓަރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުރިމަތީ ހާޒިރުވެދޭނެ ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހުގައި ރިޕޯސް ސަސްޕެންޝަނަކީ. އެހެންނަމަވެސް، ބަރާބަރަށް ދައުލަތުގެ މުސާރަ ނަހަމަވާ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބުނީ. ބަރާބަރަށް ނަހަމަވާ ވާހަކަ. މި ދައްކަނީ ދެ މިނިސްޓަރުން ދިޔާ ހަރަކާތްތަކުން. ވ. ފެލިދޫގެ ގޮތުގައި ސަރަހައްދު ހިމާޔަތްކުރާ ވާހަކަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދެ މިނިސްޓަރުން ހާޒިރުވާ؛ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ފުރަތަމަ އަރާފައި ރައްކާތެރިކަން ޗާޗާހިރާއިލާދު އަނބުރައި ދެ މިނިސްޓަރުން ހާޒިރުވާ ކަނޑައެޅި. އަރުވައިލާއިރު 45 މިނެޓުގެ ވަގުތުކާ އަރިހުގައި ވަގުއިގެން އެ އުޅުއްވަނީ މިޝަރުވެސް. މި އަސްނަ ކޮންނިރު ދުވަހު އެމް.ޑީ.ޕީގެ އޮފީހުގެ އިސްތިޢުފާ؛ ފިނިވަޒީރު ގަދަނަވާތަން، އަރުވައިލާއިރު ވަޒީރުގޮތުގެ ކުރީގައި ދިވެހިރާއްޖޭ އާދި ކަސްޓަމްތަކުން ދަތުރުކުރައްވާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދައުލަތުގެ ވަސީލަތް ބޭނުންކޮށްގެން، ދައުލަތުގެ ހަރަދުގައި އެމް.ޑީ.ޕީގެ އިސް ޗެއަރ ކަމުގައިވެސް. ދެން އަޅުގަނޑު މިއަދު ދަންނަވާ ބަޔަކު ބޭރުފުށުންނަން، މިސްރައި ވިސްބާ ބައިއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަން އެ ކަންކަން ގަބޫލުކުރެވޭގޮތެއް ދަތިފުށުބޮކަރުވެސް އަޑުއިވޭ. އެހެންނަމަވެސް، މިއީ ބަހަޖިމަލި. މި ސަރުކާރު ހާރުގައި އިދާރީގޮތުގައި ކިބައިގައި މިއަދު މި ސަރުކާރުގައި ކިބައި މިހާރު، މި ވާހަކަތައް ދައްކާލަމުންދިޔައީ. ދައުލަތުގެ

ވަސީލަތްތަށް ނަހަމަ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާކަމުގެ ތުހުމަތު އަޅުވަމުންދިޔައީ. އެހެންނަމަވެސް، ވެރިކަމަށް އައިއްސަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެންނަނީ، ދައުލަތުގެ ވަސީލަތްތަށް ނަހަމަ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާ ތަން. އެއްވެސް މުއައްސަސާއެއް ނެތް މި ކަމާ ވާހަކަދައްކާނެ. ކޮބައިތޯ އޭ.ސީ.ސީ މިއަދު؟ އޭ.ސީ.ސީ ހުރީ. މި ކަން ބަލާނެ، މި ކަން ތަޙްޤީޤުކުރާނެ އެއްވެސް ފަރާތެއް ނެތް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި ގާނޫނުތަކާއި ދިވެހި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ގާނޫނު...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލައެއް، ކާށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ކާށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވޭތުވެދިޔަ ދައުރުގައި ރައީސް ޔާމީން ކަންކުރި އުޞޫލުގައި ނުވަތަ ބަނޑުއެއްގައިބާ ދަތުރުކުރަން ދަތުރުކުރުމުގެ ކުރިން ކޮށްދިނުމަކީ؟ އަޅުގަނޑު މި ވާހަކަދައްކަނީ؛ އަޅުގަނޑު ފެނޭ ހަމަ މި ހުސްނަހީ ހަމަ ހައިރާންވެގެން، މަސައްކަތުން...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގެން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން އެދެން. ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލައެއް ނޫނެކޭ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އެނގިވަޑައިގެންނެވޭނެ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިހާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކަންކަން ހިތުހުރި ގޮތަށް ނިންމަވަމުން ގެންދަވަނީ. ފާމަސޫޓިކަލް ގާނޫނު އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީގެ ދިރާސާގައި އިޖްތިމާޢީ ކޮމިޓީން ކަސޭގައި މި އަންނަނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ. އިޖްތިމާޢީ ކޮބައިކަން ގާނޫނުގައި އެބަ ބުނޭ. އެހެންނަމަވެސް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ބޭނުންފުޅުވާ ގޮތަކަށް ބޭނުންފުޅުވާ މެންބަރަކު ހިތަހަމަޖެއްސުމަށް ބަލައި އިޖްތިމާޢީ ކޮމިޓީއަށް ގެނެސްދިނީ. ފުއްތަލީން ދައްޕަރު ވަޒީރު. ފުއްތަލީގެ އިޖްތިމާޢީން ދައްޕަރު ވަޒީރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ފަރުމާކޮށްފައިވާ ޖަހާގެން ހަމަ ނޫނަ ހަމަ އިޖްތިމާޢީގެ

ތެރެއަކަށް ނުވަދޭ. އޭގެ ބޮޑަށް ޢާންމަ ރަށް އިޤްތިޞާދުގެ ތެރެއަށް އެބަ ވަދޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، ޓޫރިޒަމާ ނިޒާމު ފުރިހަމަކުރުމަށް ބަޔައި ޓޫރިޒަމާ ނިޒާމުގެ ކޮންޓްރެކްޓަރުންގެ ގޮތުގައި އައި ފުރުޞަތެއް މިއަދު ކައުންސިލަރުން ފަހަރުން ދުވަސް. އިހަށްދުވަހު ފިޔަވަޅުގައި ރޯލާ އެ ތަނަށް އެއްވެސް ޒިންމާދާރު ވެރިއެއްގެ ހިލަމެއް ނުވިމަ ހުޅުމާލޭ ސިޓީ، މާލޭ ސިޓީ ކައުންސިލަރު އިބްރާހީމް ސުޖާއު އެ ތަނަށް ވަޑައިގެން އެ ތަނުގެ ހާލަތު ދެނެގަތީމާ މިއަދު އެލް.ޖީ.އޭއިން މި ދުވަސް އެ މެންބަރު އަތުލައިފި. އެ މެންބަރު ހައްޤުތަކާއި މި އުޅެނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިހިރީ މިއަދު ޓޫރިޒަމާ ނިޒާމު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ޞާލިޙަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތް...

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަޑުކޮށްލަދެއްވުން އެދެން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވަންދެން މަޑުކޮށްލަދެއްވުން އެދެން. ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލައެއް، ކާށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ކާށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

އާދެ! އަޅުގަނޑު ދެންނެވި ދެ ރަނގަޅުބޭފުޅުގެ އަށް ތިބެހުރުއްވިޔާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް، ކަންހުރިގޮތް އިވުނީ. އެކަމަކު ފެނޭ ފާހަގަކޮށްލެއްވުން ގެންދަވާތީވެ. އެހެންވެގެން ދަންނަވާލީ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ އަޅުގަނޑު ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިހާމަށް އިތުރު ވަގުތުކޮޅެއް ދިނީ. އާދެ! ދިއްގަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން؛ އަޅުގަނޑު 5 މިނެޓު ހަމަވީމަ މައިކް ކަނޑައެޅިގެންދާނެ. އެއީ، ގަވާއިދުން ބަހުސްކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޖުމުލަ 3 ގަޑިއިރު ނުވަތަ ބިލަކަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޖުމުލަ 3 ގަޑިއިރަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ބަހުސްނުކުރައްވާތީވެ، އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރެއްވުން އެދިވަޑައިގަންނަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ހެޔޮވަގުތެއް އިތުރުކުރަނީ. އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ފިކުރުގެ އެހެން ބޮޑުތިބުންނަން ވާނެ ވަގުތު ބާކީ އޮންނާނީ ގޮތަކަށް ވިސްނާވަޑައިގެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ފާހަގަކުރެއްވުން ކުރިއަށް ގެންގޮސްދެއްވުން އެދެން. ދިއްގަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބް.

<u>ދިއްގަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިސްމާޢީލް ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! މި ހުށަހެޅިފައިވާ ގަރާރު؛ ވ. ފުލިދޫގެ ގިރާ ސަރަޙައްދު ހިމާޔަތްކުރުމަށް އެދި ގޮވައިލައި، ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އޮތް ގަރާރަށް އަޅުގަނޑު ފުލް އެއްބާރު ދަންނަވާލަން މި ގަސްތުގައި. ގިރުމުގެ މައްސަލައަކީ ހަމަ އަބަދުވެސް ރާއްޖޭގެ ރަށްތަކަށް ދިމާވަމުންދާ މައްސަލައެއް. މި މައްސަލައަށް ހައްލެއް ގެނައުމަށް ސަރުކާރުން މަސައްކަތްތަކެއް ކުރަމުން ގެންދޭ. އެހެންނަމަވެސް، އެންމެ އެދެވޭ ބައެއް އެންމެ ބޮޑުމިނުގައި ނުކުރެވޭކަން ވެސް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. އެއީ ސަރުކާރުން އެ ކަން ކުރަން، ކޮންޓްރޯން ބޭނުންވާފިޔޭ ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، ރަށްތަކުގެ ފެންވެރިވައި، ހުރިހާ ރަށްތަކެއް އެކުގައި އެ މަސައްކަތް ނުހިނގާތީކަން އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން ދާއިރާގައި ވެސް ރަތްމަންދޫގައި؛ ރަތްމަންދޫއަށް ބިން ބޮޑު، ރީތި ރަށެއް. އެހެންނަމަވެސް، ގެތީ ކައިރިން މިހާރު ވަނީ ވަރަށް ބޮޑަށް ގިރައިފާފަ. ގެތީ ރަނގަ ވަޔާވާ ހިސާބަށް ގޮސްފަވަނީ. އެ ތިންރަށް އަވަސް ބައްޔެއްގައި ނުގެނެއްސެ ކަމަކަށް ވާނެތަ، ވަރަށް ދުރަށް ގޮސްއިއްޔާ ވާނެ ކަމެއް. ގެތިޔަކަށް ދުރު، ރަށްތަކުން ފާހަގަކޮށްލެވޭ ބޮޑެތި ކަންތައް. އެއީ މަޖިލީހުގައި އޮތް ގޮތުން، މުޅި ރަށް ގިރާ ކަމުގެ ގޮތުގައި ސާފު އެނގޭ ކަމެއް. އެއީ ރަތްމަނީ. ރަތްމަންދޫ ފެސް ބޮޑު، ގޮވާމަތީގައި ވާހަކަދައްކަން، އެއީ ފުލި ގައި ފެސް. އެހެންނަމަވެސް، ދިއްގަރުގައި؛ އިރުމަތީފަރާތުގެ ދިއްގަރުގެ ދެކުނުފަރާތު މި ގިރުމުގެ މައްސަލައަކީ ބޮޑު ކަމެއް. މިހާރު ސަރުކާރުން އެ މަސައްކަތް ފެށިފައި، އެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްދާން ފަށައިފިން އަޅުގަނޑު ޝުކުރު އަދާކުރަން. އަދި އެއާ ދިއްގަރުގެ ރައްޔިތުން މިއަދު އުފާކޮށް ފެސް އަޅުގަނޑު ޝުކުރު އަދާކުރަން. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މި ކަމަށް ބައެއް ދެމުން ބަޔަކު އަޅުގަނޑު ކުރަން. ބަޔަކު ރަށްރަށުގެ އެހެން ގިނަ ބަޔަކު ރަށްރަށުގައި ކުރިމަތިވާ ދަތިތަކުގެ ސަބަބުން މަސައްކަތް ހިނގާ ކުރަން ބޭނުން. އެއީ މަޖިލީހުގައި ގިރައިގެން ބިމާ ދެކުނުގެ ސަރަހައްދުގައި ސީދާ ބުރު ފެށިއިރު. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މި ކަމަށް ބަޔަކު ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ދިމާވާ ގޮތުގެ ބައެއް ބިމާ ދެކުނުގައި ހިމާޔަތް ސަރަޙައްދު ގިރުމާއި ސަރަހައްދުގައި ހިމާޔަތް ކުރަން. އެއީ ދެކުނުގައި ގެއްލެމުންދާ ބިމާއި، އެކަށޭނަ ތަނަކީ، ވަރަށް ބިޑުންތަކެއް. މި ތަނަށް ދިރާން. މި ތަނުގެ ރަށްރަށުގެ ފަރުވާ ބޮޑު ޖަރީމާތަކެއް ސަރަހައްދުގައި 10 މިލިއަން ރުފިޔާ ވަރު. ކޮންމެ އަހަރަކަށް މި ތަނަށް ދިރުމަށް، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ރަނގަޅު ސަރުކާރުތަކެއް އޮތުމުން ގިރާ، ބަލާފައި ރަށްރަށުގައި ގަނޑުވަރު އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ދެކެންޏާ ބަޔަކު މިވެނި ގިންތިތަކެއް. އެއީ ރަނގަޅު ކަމެއް ގޮތުގައި ގިރާ ރަށްރަށް މި ސަރަހައްދު ދިއްގަރުގެ ގަނޑުފަރު. އަޅުގަނޑު ބޭނުން ބޮޑު މިގޮތަށް، ބޭ ބައެއް

ރަނގަޅުކޮށްލުމަށް ފެށޭ މި ތަކެތި ބޭނުންކުރެވޭނެ. އަދި ރަށެއް ކޮންމެފެށޭ ވަރަކަށް ބޮޑުކޮށްލަންޖެހުނަސް ފެށޭ މި ތަކެތި ބޭނުންކޮށްލެވިދާނެ. ޚަރުދަލް ހިއްލާލަންޖެހުނަސް ފެށޭ މި ތަކެތި ބޭނުންކުރެވިދާނެ. އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވާނީ އީ.އައި.އޭއާއި ދެން އެ ހަދާ އެއްޗެއް ފެށޭ ހުރިގޮތް. އެގޮތުން އިންޒިބާބް؛ އަތޮޅުތަކަށް، ރަށްތަކަށް ދަތުރުފަތުރުގައި އިޤްތިޞާދީ އެންމެ ގޮތުގައި ރައްޔިތުންނަށް ބޭނުންކުރުމަށް ފެށޭ އަޅުގަނޑުމެން ދަންނަވާލީ އަތޮޅު ކައުންސިލަށް މި ވަސީލަތްތަކަށް ފުރުޞަތުދިނުމަށް ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް. އެކަން ފެށޭ ފޯރުކޮށްދިނުން މި ޑިރެކްޓަރުންގެ މަސައްކަތަށް ތާއީދު ކުރައްވާ ގެނައުމަށް އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވި ގޮތަށް ކަންކަން ފެށޭ އެކަމަށް ތިބޭނެ ވަރަށް ބޮޑަށް ބޭނުންވޭ. އެކަން ފާހަގަކޮށްލީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދިރާސާ ފުރުޞަތަށް.

<u>ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މަޑުއްވަރި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް.

<u>މަޑުއްވަރި ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ވާހަކަދައްކަވަމުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެންމެ އެންމެ ފަހުން އެ ވާހަކަފުޅުދެއްކެވި ދިއްގަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ހުށަހެޅުއްވި ޚިޔާލުފުޅުތަކަކީ އަޅުގަނޑު ހީވާ ހަމަ ވަރަށް ބޭނުންތެރި، ވަރަށް ރަނގަޅު ޚިޔާލުފުޅުތަކެއްކަމަށް. އެ މަނިކުފާނަށް ކުރީގައި ރައީސް ޔާމީނުގެ ވެރިކަމުގައި އެ ސަރުކާރުގެ އިސް މަޤާމުގައި އަދާކުރެއްވި ހުންނެވި ބޭފުޅެއް ވީމާ އެކަކަށް ޚިޔާލުފުޅުތަކެއް ގެންގުޅުއްވީސް ކަމެއް ވިދާނެ. އެކަމަކު ކަމެއްކަމަށް ހީވޭ، ރައީސް ޔާމީނުގެ ވެރިކަމުގައި އެކަމަކު މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން އެކަމުގައި ރައީސް އަށް ޚިޔާލުފުޅުތަކާ ހަމަ ވަރަށް ބިނާކުރަނިވި ރަނގަޅު ޚިޔާލުފުޅުތަކެއް ކަމަށް ވެގެންދާ ކަމަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ފުރިހަމަ ދިރުމުގާ މަސައްކަތުގައި ފުވައްމުލަކު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް ފަލާހް ރަޝީދު މިއަދު އެ ހުށަހެޅުއްވި ގޮތަށް އަޅުގަނޑު ފެށޭ ވަރަށް ފުރިހަމަކޮށް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. އެ މަނިކުފާނުގެ ޚިޔާލާއި، ދާއިރާގެ ކަންތައްތަކުގައި ހާއްސަކޮށް ވަރަށް އިސްލާހު ދެއްވި ދުވަހުގެ ވަރަށް ކަންތައްތައް ދާއިރާގެ ކަންތައްތައް ވަރަށް ރަނގަޅުކޮށް ބައިވަރުވުން، އަދި ގާނޫނުތަކުގައިވާ ކަންތައްތައް ވަރަށް ރަނގަޅު ގާނޫނުތަކުތަން މަސައްކަތްކުރައްވައިގެން ގެންދަވާ އިއްޒަތްތެރި ބޭފުޅެއް. ޕީ.ޖީ.އައި.ސީ، ޕީ.އައި.ސީ ވަރަށް ވާހަކަ ފުރިހަމަވެއްޖެ. އެ މަނިކުފާނު ދާއިރާއަށް ބަޔަކަށް އެ ބަހައްޓަވައިދެއްވީ އަޅުގަނޑު މި ފުރުސަތުގައި ފެށޭ ޝުކުރުވެރިވަމުން، އަޅުގަނޑު ފެށޭ ދަންނަވާން ބޭނުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދިރާސާކުރަނީ މައްސަލަތަކެއް ވާހަކަ

ވަރަށް މިއަދު ގިނަވަމުންދާ، އިތުރުވަމުންދާ ވަރަށް ބޮޑު މައްސަލައެއް. ވަރަށް ގިނަ ރަށްރަށް މިގޭ ދަތިކަމާ އުނދަގޫތަކެއް އެބަ ކުރިމަތިވަމުންދޭ. ހާއްސަ ގޮތެއްގައި ފުޅިދޫއަށް ކުރިމަތިވެގެން މި އުޅޭ މައްސަލައަކީ ވެސް މުޅި ރަށަށް އޭގެ ސަބަބުން ޖުމްލަ ގޮތުން ލިބޭ ގެއްލުމުގެ އިތުރުން ހަމަ އިޤްތިޞާދީ ގޮތުން ވެސް ބޮޑެތި ގެއްލުންތަކެއް ލިބިގެންދާނެ ކަމެއް. އެހެންކަމަށްވާއިރުގައި އެ ތަން، ގިރާ ސަރަހައްދު ރަނގަޅުކުރުމަށް ބަލައި ވިޔަފާރި އަވަހަކަށް މަސައްކަތްކުރަން ކުރެއްވުމަށް އަލުގަނޑު ދިރާސާކޮށްގެން މިއަދު ކާރިސާ ސަރުކާރުން އަތުވެސް ކާރިސާގެ ކުރައްވަން ޖެހިލަފައިގަންނަވާ ކަމެއް. ހާއްސަކޮށް ލިބޭ ގެއްލުން ޒިޔާރަތްތަކަށް ބާކީ އިތުރު ބޮޑެތި ހަރުދަނާކޮށް ކުރަންޖެހޭކަން ވެރި އަދުލުއްވެ ދިރާސާކޮށްދިނުމަށް އަދި ކަމާ އިދާރީ ގޮތުން ގެންދާ ޚިދުމަތް ޙައްލުކޮށް ކުރާނެ ކަމަށް ވެސް ކުރެވިދާނެ ކަމަށް ގަބޫލުކުރަން. އިޤްތިޞާދީ ދާއިރާ؛ އަދި ފަތުރުވެރިކަމަށް މި ރަށުގައި ދެކޭ ވަރަށް މަސައްކަތްތަކެއް ވެސް އަދި ފަތުރުވެރިކަން ގެނައުމަށް މި ދާއިރާ ކަންކަމުގައި ސަރުކާރުން ފުރިހަމަ ރަނގަޅު ތަރައްޤީގެ ކުރިމަގު ފަށާލުމަށް، އަދި ދައްކަށް ކުރިއަށްދާ ސަރުކާރުން ބޭނުންވާ ފަރުވާ މިންވަރު ކުރެވޭނެ ބައްޔާއި ކަމާބެހޭ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތު ކުރިއަށްގެންދާ ކަންކަން. ފަތުރުވެރިކަމުގައި ގިނަ ބައެއް ރަށްރަށް، އަދި ރަށްރަށުގެ ދާއިރާ ތަރައްޤީކުރުމަށް ބޭނުންވާ ގޮތަށް ގޮތްތައް ހޯދުމަށް ސަރުކާރުން ފަރާތުން އެ ރަށުގެ ހަރަކާތްތަކަށް ވެސް ހަމަ ގޮތެއްގައި އެ ރަށުގެ މުސްތަޤްބަލުގައި ވެސް ދާއިރާގައި ތަރައްޤީގެ ބޮޑު ހިއްސާއެއް އެބަހުރި ބާރުބޮޑު މަސައްކަތްތަކެއް މި ކުރާ ފިޔަވަޅު ހިންގުމަށް. ސަރުކާރުން އަދި ޤައުމުގެ ޙައްޤުތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ސަރުކާރުން ފަތުރުވެރިކަމުގެ ދާއިރާގެ ހިއްސާވާ ފަރާތްތަކާ ވެސް ބޮޑު ހިއްސާ ބޭނުންވެއެވެ. ގިނަ ރަށްރަށް އެބަހުރި ފަތުރުވެރިކަމުގެ ތަރައްޤީ ޖެހިލުން. ސަރުކާރުން ހިނގައިގެން ވެސް ދާނެ ގޮތަށް. އަދި ކަމެއް ނުވާ ބޭނުން ހަމަ ސަރުކާރުން ޤާނޫނު ގެންދާ ވަރަށް ރަނގަޅު ކަމަށް ގަބޫލުކުރަން.

ސަރުކާރުން ބޭނުންވާ ކަމަށް ތަރައްޤީ ކުރަމުން ދާ މި ރާއްޖޭގައި ކުރިއަށް އެބަ ދޭ. ކުރިމަތިލާ އަދި ފަރާތްތަކުގެ ވެސް ހިނދުކޮޅު ނުވާ ފަރާތްތަކަށް ވެސް ފަސޭހަކަމާއެކު ދެކޭ އަދި ވާހަކަ ދެއްކުމަށް ދިވެހިން ޤައުމުގެ ރައްޔިތުން ފިޔަވަޅު އަޅަމުން. ބަރާބަރަށް ފަރުވާތެރިކަމާއެކު ގެންދިޔުމަށް ޤާނޫނު އަދި ރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުން ފާސްކުރި.

ދެންނެވީމާ ވެސް އެކަމެއް ނުވި. މިހާރު ސާބިތުން ދިޔައީމަ ރައްޔިތުންނަކަށް ދެން ދޭން ޖަވާބުދާރީކަމެއް ނުހެއް އޮތީ. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ކަންކަމަށް އެބަޖެހޭ ސަރުކާރުން މިހާރަށް ވުރެ ބޮޑަށް އިސްކަމެއް ދެއްވައިގެން ސަރުކާރުގެ ހިންގުން ހަރުދަނާކުރުމަށް ބަކާއި މިނިސްޓަރުންނާ ހަމައިން ފެނިގެން ވެސް؛ ހާއްސަކޮށް ސިޔާސީ މަގާމުތަކުގައި ތިއްބަވާ ބޭފުޅުން ބޭނުން މަސައްކަތްކުރައްވަން. އެ ބޭފުޅުންނަކީ ސަރުކާރުގެ ދުސްތޫރީ ތަންފީޒުކުރުމަށް އިސްކަންދެއްވައިގެން މަސައްކަތްކުރައްވަންޖެހިވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅުންނަށް ވާހަކަދައްކާއިރު، މި ދެންނެވި ނަތީޖާތައް ހާސިލުކުރުމަށް ބާރުއަޅައި؛ އަދިގަނޑުވެސް މިއަދު ވާހަކަ މި ދައްކަނީ ފުލުހުން ދާއިރާ ގިނަ ވާހަކަ. މި ވާހަކަތައް ދައްކާލީމާ، މި މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅައިގެން މިކަން ކުރައްވާނުގެ ކުރިން އެ ބޭފުޅުން މި ކަންކަމަށް އެއްބަސްކުރައްވާ ނަމަ، އަދިގަނޑު ދަންނަވާނީ ރައްޔިތުންގެ ގޮތުގައި ވެސް ސަރުކާރަށް ގޮވާ އަންނަ އިލްތިމާސް، ސަރުކާރުން ކުރާ ތާއީދު ވެސް ބޮޑުވެގެންދާނެ. އެހެންނަމަވެސް، އަދިގަނޑުގެންނަން ފެންނަމުން މި ދަނީ މިކަހަލަ ކަންތައްތަކުގައި ވަރަށް ބޮޑަށް ސަރުކާރުގެ ބައެއް ވަޒީރުން ހާއްސަ ގޮތެއްގައި މާ ބޮޑު ސަމާލުކަމެއް ނުދެއްވައި، އަދި ރައްޔިތުން އެދުން ކުރުގައި ވިހާސް ވެސް ރައްޔިތުން ބޭނުންވާ ގޮތަކަށް އެކަމެއް ގެންދިއުމުގެ ބަދަލުގައި އަމިއްލަ ނުވަތަ އެ ބޭފުޅުން ބޭނުންފުޅުވާ ގޮތަކަށް މަސައްކަތްކުރައްވަމުން ގެންދަވާ ތަން. މިގޮތުން ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން ސަރުކާރުން މިއަދު މި ވަނީ ރައްޔިތުންގެ ހިތްހަމަޖެހުމުގައި ވަރަށް ބޮޑު ސަރުކާރަށް ޝުކުރު އިތުބާރު ކުރެވޭ. އަދި ހަމަ އެހާއިރީގައި މި ކަންކަމުގެ ސަބަބުން މި ސަރުކާރަށް ސިފާ ސަރުކާރެއް ކަމަށް ބުނަމުން މި ދަނީ. އަދިގަނޑު ހަމަ ސަރުކާރަށް ގޮވާލަން، ހުރިހާ ވަޒީރުން ވެސް؛ ސަރުކާރުގައި ތިއްބެވި ހާއްސަކޮށް ސިޔާސީ ބޭފުޅުން ވެސް އިސްކަން ދެއްވައިގެން، ދެންމެ ދިއްގަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ވިދާޅުވި ވަކި މަސްއޫލިއްޔަތު ރަނގަޅަށް ހަވާލުކުރެވި އެއްޗަކަށް ފުރިހަމަކޮށްދެއްވައިގެން މަސައްކަތްކުރައްވައިގެން. އެ މަސްއޫލުވެރިޔާ، ޕީ.ޕީ.އެމްގެ ފުލުހުގެ ބާރުވެރިކަން ވާނީ ކަމަށް ގަބޫލުކުރުވި، އެ ވިސްނުންފުޅު އާއި ބޭނުން އެ ގެންނެވީ. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރު އަދާކުރަން އެކަމަށް ބާރުއަޅާ އެ މަސްއޫލުވެރިޔާއަށް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތުޅުސްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް ނަސީމް.

ތުޅުސްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ނަސީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވ. ފުލިދޫ ދިގާ ސަރަހައްދު ހިމާޔަތްކުރުމަށް ގޮވައިލައި އެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ޝަރީފް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގަރާރަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ތާއީދުކުރަން. އަދި ގޮތެއް ހުރިހަމަކުރުމަށް

އިޖްތިމާޢީ ފެންބަރު އ ދުއްކަވި ވާހަކަތަކާ ވަރަށް ހިތާމަވެރި، ބިރުވެރި، ހިތްވަރުދެއިގެންދާ ފަދަ ވާހަކަތައް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުރިބޮޑު އަންގެން ދިރިއުޅުމުން އަނގަ ތަރުއްގީގެ ސިޔާސީ، އެ ތަރުގައި ލިބި އަންގެ ކުރެވުނިން ކިތަވަންދާ ސިޔާސީގެ ވަގާޒާ ހަމައަށް ނުވަތަ އެ ސިޔާސީގެ އިލާހާ ހަމައަށް ގިރައިގަންނަތާ ވާހަކަ ފާހަގަކުރައްވައިދޭ. އަދި ހަމަ އެހެންމެ، ދެންހުރި ބިރުވެރި ޒުލުމަށްވާ އިލާހާ؛ އެ އިލާހާ ހަމައަށް ގިރާޒައިދި ވާހަކަ ފާހަގަކުރައްވައިދޭ. މިއީ ސިޔާސީ ދައުލަތެއް. މިހާ، ސަރުކާރުން މިދަދު ކަންތައްތައް އިސްކާނުދައްކަން އެބަ ޖެހޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. ހަމައެކަނި ފުރިޔާއް ނޫން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެކި ކަންކަންތައްކުގައި ހުރި ވަރަށް ގިނަ ތަރަތަރަ ދިމާވުމުން އަނގަ މައްސަލައެއް ތަރުގިރާ މައްސަލައިދޭ. އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގެ ވެސް ދި ތަރުއްގައި މި މައްސަލަ ވަރަށް ބޮޑަށް އެބަ އެބަ. އެއްޗެސް މުޅިސީދު އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. ތުޅިސްދޫގައި މަސްދޫއި ކުރިއަށް ވެސް އެބަ ދާ. އަހަރެއްގެ މަސްދޫގެ ނަސީހަތް ދާއިރާ ދެކެވިއްޖެ. އަޅުގަނޑު ހަނދާނަށް އަންނަނީ 2020 ވަނަ އަހަރުން ފުރިމަތީން އަހަރު ކުރިއަށް އެބަ ކީ އި.އައި.ޓީ ހުރިހާ އެ ކަންތައްތައް. އަހަރުމަތީން، އަދިވެސް މަސްދޫއިގެ ބަލާނީ މަސައްކަތް ފުރި ރިސޯޓަކަށް ނުދޭ. ދިން އެއީ އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގެ ދިއުމަށް. އަޅުގަނޑު މި ތަނަށް ކައިރި މަސައްކަތް ފުރަހުޅުން، ދިއުމަށް ގެނާ ސަރަހައްދު ހިމާޔަތްކަން، ދިއުމަށް ރާއްޖެއަށް ބަދަލުކުރުމަށް ދިއުމަށް ރާއްޖެއަށް މަސައްކަތެއް. އަހަރުމީގާ، އަޅުގަނޑު ހިތަށް ދި އެނގޭ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ފަރާތުން ކާޑުގެ އަހަރުދު ދިއުމަލިބިގެ ބަރަބަރު އެބަ ޖެހޭ. އަހަރުކަމަށް ޕީ.އެސް.އައި.ޓީ ޕްރޮޖެކްޓުތަކެއް ހާލަތު އެބަ ޖެހޭ. އަހަރުކަމަށް ޕީ.އެސް.އައި.ޓީ ޕްރޮޖެކްޓުތައް؛ އިޖްތިމާޢީ ފެންބަރު ކަސްތޫ ބަނޑުދު ފާހަގަކުރައްވައިދޭ ބަރަބަރު އެ ހާލަތު ކަމަކީ. ބަރަބަރު މި ޕްރޮޖެކްޓުތައް ހިނގަނީ ސަރުކާރުން އެ ތަނުގެ ޤާނޫނީގޮތުން ގެންދާއިރު އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރަނީ، ކާރިސާތައް ވަނީ، މިއާފުރަތް ގޮތުން ހުރި މަސްދޫއިތަކާއި، އަދި ހަމަ އެހެންމެ އާންމު ޒިންމާތަކާ ގުޅުނު ދިއުމަށް އަޚްލާޤީ ކަމާ ގުޅިގެން ދިމާވެފައިވާ ކަންކަން. އަހަރުތާތީ މަސްދޫއިތަކާއި އަމަލުކުރަމުން ކާދު، ހަދަން، ދި ހާ ގާތަކާ، އިހުން މަކަހަވި ގާނޫނީ ޤާނޫނުތަކާ ދިރިއުޅުމާ ސީދާ ގުޅުނު ޕްރޮޖެކްޓުތަކުގެ ބައިވެރިވުމަކީ އަހަރު ޕްރޮޖެކްޓުތަކާ އަމަލުކުރުމުގައި މި ޕްރޮޖެކްޓުތަކާ ބަރަބަރު ފުރިހަ އާގެ ސަރަހައްދު ދިރާވާ ނުރައްކާތެރިކަން ހާ ބައިވެ، ފުދެން ކުރަންޖެހޭ ހަރަދު ހާ ބައިވެރިވުމުގެ ދާއިރާގެ ބިމުގެ ދާއިރާގެ ގާތުގައި. އަޅުގަނޑު މި ދާއިރާއިން ދިޔައިން ލި. ގެމަން. ވަރަށް ބޮޑު ތަރައް، ދިވެހިރާއްޖޭގައި އާދެ އަންގެ ބޮޑު އެއް ތަން. ހާބާރު ވެސް ބޮޑު. އެކަމަކު ސާފު ފުރުގެ ނިޒާމު ވެސް ނެތް. އަންނަނީޒާނީ ނަޒީސްފުރުން ފުރުވަތައިގެން. އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރަނީ، ކާރިސާތައް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި އަހަރު ބޮޑެތި ތަރަތަރަކުރުގައި؛ ފުރުގެ ނިޒާމު ނެތިއްޖެ، ދެ ކުރިކުރި ތަރަތަރަކުރުގައި؛ ކާރިސާތައް އިސްކަން ދިނުމަށް ދާ؟ އަހަރުމީގާ، އިސްކަންދީ ތަރުތީބު އެބަ ޖެހޭ ބަދަލުކުރަން ދި ކަންކަމަށް ހާލަތު ސަރުކާރުން ދެއްވައިގެން ދިއުމަށް ދިއުމަށް ބައިވެރިވުމަށް، އަހަރު ޤާނޫނީ ގޮތުން ކަންތައްތަކާ، އަދި ހާލަތު ސަރުކާރު

ބޮޑެތި އާބާދީތަކެއް އުޅޭ ސަރަހައްދުތަކާއި ސާފު ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ނިޒާމު އަވަސްކުރުން، ކުދިކުދި ރަށްރަށް؛ ގިރާ ސަރަހައްދު ހިމާޔަތްކުރުން އަވަސްކުރުން. އަދުގަސް ހުރިހާ ސަރުކާރަށް ހަމަ ގޮތްތަކުން، ހެއްކަ ސަރުކާރުތަކުގެ ދައުލަތުގެން މިކަން ކުރިއަށް ގެންގޮސްދެއްވުމަށް. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޢްޒަތްތެރި މެންބަރު. ވިލިނގިލި ދާއިރާގެ އިޢްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢަބްދުﷲ ޝަފީޤު.

ވިލިނގިލި ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢަބްދުﷲ ޝަފީޤު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޢްޒަތްތެރި ރައީސް. ވިލިނގިލި ދާއިރާގެ އިޢްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޒަހުލް ރަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައި މި ވާ ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. މި ގޮތުގަޔާއި ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް ފާހަގަކޮށްލަން އޭގަ އޮތް. އަޅުގަނޑު ހަމަ ޚާއްޞަގައި މި އަރައިގަންނަ، މިސާ ސަރަހައްދުގެ މަސައްކަތް މި އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި ހިމެނިފައި ވިސްނާލާފައި، އެކަން ވެސް ނުފެނި ފަސްކުރެވުނީތީ؛ ބަޖެޓުގައި ހިމެނިފައިވި ނަމަވެސް އެކަން ނުފެނި ފަސްކުރެވުނީތީ. އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ބަޖެޓުގައި ކަމެއް ހިމެނުމާ އެކަމެއް ފެންނަން ޖެހޭނެ ވަގުތުގައި ފެންނަން ޖެހޭނެ. އަހަރު މި ނިމިގެންދަނީ. މިއީ ހަމައެކަނި ފުލިދޫއަށް ދިމާވާ މައްސަލައެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގެ ގިނަ ރަށްތަކުގައި ވެސް ކަނޑައަޅާ ވެފައި ހުރި މިހެން. ބަޖެޓުކުރިއަށް ބަޖެޓުގައި ހިމަނާފައި ބައިވަރު ކަންކަން ނުފެނި ފަސްކުރެވެނީ. އެ ކަނޑައެޅުން މި މަޝްރޫޢުގައި ފާޑުކުރެވިއްޖެ. މިނިސްޓަރުން ގެނައި ހިނދުއްޖެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ވެސް ޖެހެނީ. މިދޭ ޖަވާބު ނެތް. އަންނަ ކުރިއަށްދުވާ ނެތް. ފެނޭ މަސައްކަތެއް ނެތް. ދެންމަ ތިކަމަށްޓަކައި އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ތިބޭނީ ދައްކަންވީތޯ؟ ބަޖެޓާއި ހިމަނާގެ ވާހަކަ ދައްކަނީ މި ސަރަހައްދު ހުސް. ބަޖެޓާއި ހިމަނާކަށް ތާއީދުކުރެވޭނީ މި ކަންކަން މިގޮތަށް ހިނގާތީ. ވަޒީރުން ކައިރީ ސަރުކާރުގެ ބޭނުންތައް ރައްޔިތުން ބޭނުންވާ ކަންކަން އަދިވެސް ރައްޔިތުން ބޭނުންވާ ގޮތަށް ފުއްދައިދޭނުމުގެ ތަފާތު އެ ނިޒާމުން ލިބިދެނީ. ރިޔާސީ ނިޒާމު ރައްޔިތުންނާހަމަ މި ދަނީ ވަރަށް ދުރަށްނޫނީ މީރާކަށް. ރައްޔިތުން ކުރިމަތިވި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ފެހިވާ ވަރުދެއްވާ ވަޒީރުން ފުރުޞަތުކަށް އިސްކަންދޭ ނުދޭތޯ. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ސާބިތުކަމާ އެކު މި ދަންނަވަނީ، ވަޒީރުން އެ ކަންކަމެއް ނުކުރައްވާ. ވަޒީރުން ކައިރިއަށް މެންބަރުން ހިނގަނީ. މެންބަރުން ރައްޔިތުންނާ ދުރުދުރަށް މި ތިބީ، ސަރުކާރާއި ރައްޔިތުންނާ ދުރުދުރަށް ބިރުގަންނަ ބައެއްގެ ގޮތުގައި މި ތިބީ މެންބަރުން. ރައްޔިތުންގެ ޝަކުވާތައް މެންބަރުންނަށް އިވޭ. ހަމަގައިމު ފެނޭ އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގެ ރައްޔިތުންގެ ޝަކުވާތައް، ކަންބޮޑުވުންތައް އަޅުގަނޑަށް ދުވަހުން ދުވަހަށް އެނގޭ. އަޅުގަނޑު ވަޒީރުންނާ ހިއްސާކުރަނީ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާ ހިއްސާކުރަނީ. އެހެންނަމަވެސް،

ކުރިއަށް ނުދޭ. އަޅުގަނޑުމެން މި ދަންނަވަނީ، މި މަޖިލީހުގައި ތިއްބެވި ބޭފުޅުން އެ ކަންކުރަން އެ ނިޒާމު ބަދަލުކުރާނޭ ބޭނުންވަނީ. މިއަދު މި ވާހަކަ ދައްކަންޖެހެނީ މިހެންވެގެން. އާދެ! ޖުމްލަ ގޮތުގެ މައްސަލަ މިއީ ޙައްޤީގެ ވާހަކަ ގިނަ ރަށްތަކަށް ކުރިމަތިވެފައިވާ އޮތް މައްސަލައެއް. އަޅުގަނޑު ދާއިރާގެ ފުއްދޫގެ ގިރާ ސަރަހައްދުގައި ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ކޮންމެވެސް ގޮތަކަށް. އެހެންނަމަވެސް، އަދިވެސް އެކަން ޙައްލެއް ނުވޭ. ފުވައްމުލަކު ވަރަށް ބޮޑު ބައެއް ގިރުމުން ދަނީ އެކަން މިނިސްޓްރީގެ ސަމާލުކަމަށް ވަނީ ގެނެވިފަ. އަދި އެ ކަމަށް ޙައްލެއް ނުދޭ. ޙައްލުކުރާކަށް އަދި މަސައްކަތްކޮށް ފެށް ނުކުރައްވާ. މިކަހަލަ ގޮތަކަށް މި ކަންކަން ހުރި. ބޮޑުބޮޑުގައި ގިރާލައި އޮތް. 2000 ވަނަ އަހަރުގެ ބޮޑުބޮޑުގައި ގިރާލައި އެބަ އޮތް ފުވައްމުލަކު މަގުމަތީގެ އެއްފަރާތް ކަނޑައި ކުރިއަށްކަންނުދޭ. ދަނޑު ފުވައްމުލަކު ހޮސްޕިޓަލްގެ ވާހަކަ؛ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ވައުދެއް. ދައުރު ނިމުމުގެ މި ދަނީ. ދައުރު ފުރިހަމަވެގެން މި ދަނީ. އެހެންނަމަވެސް، އެ މަސައްކަތް ފެށޭނެ ދުވަހެއް ނޭނގޭ. އަބަދުވެސް އިވެމުންދަނީ މި އަންނަ މަހު، އެއަހަރު ބަޖެޓަށް. މި އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި އެބަ އޮތް ފުވައްމުލަކު ސްކޫލުގައި ދެ ބުރި އިމާރާތެއް އަޅާ ވާހަކަ 4 ކްލާސްރޫމްގެ. ޖުމްލަ ވަރު ބޭނުންކުރުމަށް ކަމަކަށް ވިދާޅުވި. އެހެންނަމަވެސް، ސެޕްޓެންބަރު މަސް ނިމުމުންދާއިރު ފެށް އެކަން އޮތް ހިސާބެއް ނޭގޭ. މިނިސްޓަރަށް ދަންނަވާލީ ވިދާޅުވަނީ ބައްލަވާލައި ޖަވާބު ދެއްވާނަމޭ. ޖަވާބުދެއްވާއިރު އޮންނަނީ، އަންނަ މަހުގެ ވާހަކަ. މަސް ބަދަލުވަމުން ގޮސް، މަސްތަކެއް ނިމުމުން ގޮސް އަހަރު ނިމުމަކަށް ދާއިރު ފެސް ބޮޑުބޮޑުގައި ހުންނަ ކަންކަމެއް ކުރިއަށްކަންނުދޭ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ، މިއީ ވަރަށް ކަންބޮޑުވުން ހުރި މައްސަލައެއް. ބޮޑުބޮޑުކޮށް ހުންނަ ކަންކަން؛ އެ ކަންކަން އެ ވުޒާރާތުގައި ހިނގަމުންދޭ. އެ ލާރި ދައުލަތަށް ލިބޭ ކަމަށް ވަންޏާ، އަދި އެއަށްވުރެ ބޭކާރު ޚަރަދުތަކެއް ކުރެވިފައިވާ ތަން ފެސް އެބަ ފެނޭ. މިއީ ފެސް ވަރަށް ކަންބޮޑުވާ ކަމެއް. ބޮޑުބޮޑު ޕްރޮޖެކްޓުގައި ހުރިހާ ކަންކަން ނުވޭ. އެހެންނަމަވެސް، ބޭކާރު ޚަރަދުތައް ކުރެވުމުން. އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ރައްޔިތުންގެ ކަންބޮޑުވުން މި ކަންކަމާ ގުޅިގެން ހުރި. މި ކަންކަން އިސްލާހުކުރަންޖެހޭ. މި ކަންކަން ބަދަލުކުރަންޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެން މި ވާހަކަ ދައްކަމުން، ރައްޔިތުންގެ ތާއީދު ހޯދައިގެން ރައްޔިތުންނަށް އުއްމީދުދީފައިގެން މި ގޮނޑިތަކަށް އައިސް ތިބި ބައެއް މީހުން. މި ކަންކަން ކުރެވޭނެ. ރައްޔިތުންގެ ބަދަލުގައި ބަހުސްކުރެވޭނެ ބައެއް ފެންވަރަށް ބޭނުންނެތް. އެކަން ކުރާނީ އެ މަތިން. އަޅުގަނޑު ދަންނަވަނީ، މި ގަޑިއަކު މިހާރު ހަމަ އެކަމެއް ރައްޔިތުންގެ ރައްޔިތުންނާ ގުޅިގެން އެބަ ދައްކަމުން. ޤާނޫނުއަސާސީގައި ރައްޔިތުންގެ ޙައްޤުތައް ކަށަވަރުކޮށްދީފައި ހުރި ވާހަކަ. ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ކަންކަން ކުރިއަށްގެންދަނީ ރައްޔިތުންގެ ޙައްޤުތަކަށް ބަލާފައި ކަމުގައި ރައްޔިތުންނަށް އެބަ ދައްކަން. ކޮބައިތޯ ރައްޔިތުންގެ ވާހަކަ ދައްކާއިރު، އަޅުގަނޑުމެން ހިފަހައްޓަން ބޭނުންވަނީ ރައްޔިތުންގެ ވާހަކަ ދައްކާ ކޮންމެ ބޭފުޅަކު ހިމާޔަތްކުރާ ގޮތެއް. މި ހަމަ ކަމެއް ގޮތުގައި ވާހަކަ ދައްކަމުން. ރައްޔިތުންގެ ބަދަލުގައި ކޮންކަހަލަ ބަހުސެއް؟ ރައްޔިތުންގެ ވާހަކަ ދައްކާއިރު، އަޅުގަނޑުމެން ހިފަހައްޓަން ބޭނުން އެބަ ޖެހޭ.

އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ޖެހޭ ނަމޫނާ ދައްކަން. ސަރުކާރުގެ އިސްވެރިންނަށް ތިއްބަވާ ބޭފުޅުން އެބަ ޖެހޭ ނަމޫނާ ދައްކަވަން. އިންސާފުވެރިކަމާއި ހަމަހަމަކަމާ އެކީގައި ތަރައްޤީގެ މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށް ގެންދަން އެބަ ޖެހޭ. ރައްޔިތުންގެ ކަންބޮޑުވުންތައް އަޑުއައްސަވަން އެބަޖެހޭ. އެ ކަންކަމަށް އިހުމާލު ސިފަ ގެންނަވަން އެބަ ޖެހޭ. އެކަން އެ ގޮތަށް ނުހެދިގެން ކަމަކު ވަނީ ހަމަ، ކޮބައިތޯ ސަރުކާރުގެ ޒިންމާގެ ބޭނުމަކީ؟ ކޮބައިތޯ ވެރިންތަކުގެ ތިބުމުގެ ބޭނުމަކީ؟ ކޮބައިތޯ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ރައްޔިތުން އިންތިޚާބުކޮށްލައި ތިބި މެންބަރުންތަކުގެ ތިބުމުގެ ބޭނުމަކީ؟ ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން ޒަރީރު.

<u>ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން ޒަރީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ފުވައްމުލަކު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވައި މި އޮތް ގަރާރަށް، ފުވައްމުލަކު ގިރާވާ ބީޗު ގޮތުން ހުށަހަޅުއްވައި މި އޮތް ގަރާރަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ފުރިހަމައަށް ތާއީދުކުރަން. އަޅުގަނޑަކީ ވެސް ވަރަށް ފަހުން ފުވައްމުލަކަށް ދިޔުމުގެ ފުރުޞަތު ލިބުނު. ފުވައްމުލަކުގެ ހާލަތު އަޅުގަނޑަށް ވެސް ވަރަށް ރަނގަޅަށް އެނގިފައި އޮތީ. ފުވައްމުލަކު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މީގެ ކުރިން ވެސް ފުވައްމުލަކު ގިރާތީ މި މައްސަލައިގައި ވެސް ގަރާރެއް ހުށަހެޅިގެން އެ މަސައްކަތް ވެސް ވަރަށް ރަނގަޅަށް ރައްޔިތުން އެދޭ ގޮތަށް ކުރެވޭނެ މެންބަރު މަސައްކަތްކުރައްވަމުން ގެންދަވާ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ގަބޫލުކުރަންޖެހޭ، ސިޔާސީ ނަމަވެސް، ސިޔާސީ ޒަރޫން ދައުލަތާ ވާހަކައިގައި ވެސް ދައުލަތުގެ ހަރުދަނާ ކަންކަމުގެ ކުރިން. އަޅުގަނޑުމެން އަބަދުވެސް މި ދައުލަތުގެ ސިޔާސީ ސަރުކާރު، ފަހަރު ސަރުކާރު. އަޅުގަނޑު ފުވައްމުލަކަށް ދިޔައިން. ފުވައްމުލަކު ގިރާން ފެށި 2018 ގެ ފަހުން ނޫން ކަމަށް ފުވައްމުލަކު ރައްޔިތުން އަޅުގަނޑު ކައިރީ ދަންނަވާ. ހަމައެހެން ފުވައްމުލަކު، ފުވައްމުލަކު ގިރަން ފެށި 2019 ގެ ފަހުން ނޫން. ފުވައްމުލަކު މަސައްކަތް މިހާރު ކުރިއަށްދާ ވާހަކަ ވިދާޅުވީމާ އަޅުގަނޑު މިހިރީ ވަރަށް އުފާވެފައި. އެއީ، މިހާރު ބަޖެޓުގެ ވެސް އެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްދާ ވާހަކަ، ފެށުނު ވާހަކަ. އަދި އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގައި ހަމައެކަނި ނުދޭތޯ މި އުޅެނީ. ފުވައްމުލަކު މަސައްކަތް ފެނި، ފުވައްމުލަކު މަސައްކަތް ފެށުމާ ހަމައެކަނި އެ ދެނީ. މިހާ ފެށަކަމަ ގެންދޫ. އިންތިޚާބުގެ ވާހަކަ ވަރަށް އަވަހަށް އެކަން ފެށޭ. ހަމަ ވިދާޅުވި، ފެނުނު ނަތީޖާ 2019 ވަނަ އަހަރުގައި ބަޖެޓުގެ ތެރެއިން ކުރިއަށްދާ ވާހަކަ. ސެޕް ސަރުކާރުގައި ފާސްކުރި ސަރުކާރެއް. އިތުރު އަޅުގަނޑު އަޑުއެހީ، ސަރުކާރުގެ ތިމަންނަމެން ފަހެބައިގެންދިޔައީ؛ މިތަނުގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ދެކިލި ވާހަކައެއް. 100 ބިލިއަން ޑޮލަރު ހުސްނޫނު ހިޔާލުގައި. ޕްރޮޖެކްޓް ބަޔަކާ ޖެހިގެން ހުރި އަޅުގަނޑު؟

ފުލުހުން ޖެހުމަކީ ހުސްވެރިއާ އެ ޢަމަލު ދަންނަވަނީ ވެސްބަތު. ނޫޅޭ؛ އެހި ސަލާމަތު ވެސް ޖެހޭތަނުގައި ދެކެވުނީ. އަޅުގަނޑެކޭ ނޫނީގެ 100 މިލިއަން ޑޮލަރު ހުރި ކަމެއް. އެކަމަކު ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ރައްޔިތުންނަށް މިއަދު އެނގޭނެ، 100 މިލިއަން ޑޮލަރު އޮތުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެކައުންޓްގައި ހުރިކަން. ކޯޗެއް ދައުލަތުގެ ފައިސާ ސަރުކާރުގެ އެކައުންޓްގައި. 100 މިލިއަން ޑޮލަރު އެއް އެކައުންޓްގައި އޮޅޭ ހުއްޓާ. އެއް މިލިއަން ޑޮލަރުގެ ދައުލަތުގެ ކަރުދާހުގެ ސެއްލުން. އެ ދައުލަތުގެ ތެޔޮއިން އަޅުގަނޑަށް އެނގުނު، އެ ރައީސްގެ އެކައުންޓްގައި ރައްޖެއަށްދާކަށް ދައުލަތު 1 މިލިއަން ޑޮލަރު އަދި އެބަ ހުރިކަން. އޭރުގެ މިނިސްޓަރަކު ދައުލަތު. 2 މިލިއަން ޑޮލަރު. އެހެންވިޔާ، ލާރި އެބަ ހުއްޓޭ. އޭރުގައި ފައިސާ ހުއްޓޭ. ދުނިޔެ ވެސް އޭގެ ބަންދުވެފައެއް ނޫން. ދުނިޔެ އޭގެ ރަނގަޅު އިޤުތިޞާދީ ގޮތުން. ތަފާތު އިޤްތިޞާދީ ނިޒާމެއް މިގައި ނެތީ. ތަފާތު ނިޒާމުތަކުން ބޭނޭ. އެ ތަފާތު ނިޒާމުތަކުން ބެލީމާ، ފުލުހުން، ފުލުހުން ރައްޔިތުން މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މި ތަނަށް ގެނެސްފައި ލާފައި މިހާ މިހެން ބަހުސްކޮށްލީމާ ރައްޔިތުން ތިބޭނީ ދުވަހަކު ބަހުސްކޮށް. ކޮބާގެ ސަރުކާރުން ނުވެއްޖެ، މި ސަރުކާރުން ވާނީ. އޭގެ ބަދަލުގައި މިހާރު ހަރަދުވެފައެވެ. ހަމަހަމަ ޖެހުމަކީ ހުސްވެރިއާ. އަޅުގަނޑުމެން މިހާ އެހާހާ ޖަވާބުދާރީ އަޅުގަނޑުމެން ވެސް މި ޢަމަލު ހުސްވެރި. ވައިކަރީ ވެސް ޖެހޭ އެބަ. ނުއެއްގައި ޖެހޭ އެބަ. ވައިކަރީ ރައްޔިތުން މިއަދު ގެބޭގެ ނުކުތީ، ބަޖެޓުގައި ޖެހިލާ؛ އަޅުގަނޑު ވެސް ކުރިން ވެސް ދައުލާ ފާހަގަކުރީ މިއީ، ބަޖެޓު ފޯނު ތާޖިރުއިއްޔާތު އޮންނަ އެއްބަޔަކުނަށް ވައިކަރީ ނަޖެހޭގޮތް އެއީ؟ 2009އިން ފެށިގެން މިއަދާ ހަމައަށް އެބަ ޖޮބް. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަތީ ދިރިއުޅުން، ބައިގާ އެއްބަސްވުމެއްގައި ސޮއިކުރިއޭ. ނޫސްވެރިޔާގެ ނަޖެހޭގޮތް އަޅުގަނޑުމެން ހަވާލުކުރީން. ކުރިއަށް ނަޖެހޭގޮތް އެޅުވުން އެބަ ބޭ. އެހެންވީމާ، ކޮންމެވެސް ގަވާއިދެއް ދިރިއުޅުން އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ބޭނީ. އަޅުގަނޑު އުޅޭ، މިއަދު މަޖިލިސްގައި އިޤުތިޞާދީ ދާއިރާގެ ޙުކުމެއްގައި، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކައިރިން އެނބުރި އެދުރު ކަމުގެ ނަޒަރިއްޔާތުގެ ވާހަކަ. ނުރައްކާތެރި ޙާލަތުގައި ކަސްޓަމްސްއިން އެބުރި ރައީސް. އެކަމަކު މިއަދު މަޖިލިސްގައި އެބަ ހިނގާ އެ ޚިޔާލު ފައިކަށްވެރިގެ މަސައްކަތް. މާލޭގައި ދާއިރާގައި ވެސް މިއަދު މަސައްކަތް ހިނގާ އެބަ. މިއީ ހުރި ތަފާތު. ސާފުތަކާ، ޙާޞިލްކުރި، މިއީ ހަމަ ދަރިން އަޅުގަނޑުމެން މާލެ ސަރުކާރުތަކު ވާ ބަޖެޓު ކަމެއް ނެތިގެން. އެކަމާ އަޅުގަނޑު ވެސް އެއްބަސްވަން. އެހެންނަމަވެސް، މި ރާއްޖޭގެ މީހުންނަށް އުޅެނީ ނުއްތަވައިދު، ކުރީބާ، ވައިކަރީގައި ވެސް ހަމަ ދިވެހިން. ޖީކެސްދައްކާ. ފުލުހުން، ފުލުހުން، ޖިނާއީގައި ވެސް. އެ ޖީކެސް ފައިސާ ބަލަހައްޓަން ދައުލަތުން މިއަދު ހަމަ ފުލުހުން ދައުލަތުގެ މުސްތަޤްބަލު ރަނގަޅު، ރައްޔިތުންނަށް ހުރި ނުރައްކާ ކަމެއްގެ ވަގުތު މިއަދު ދައުލަތުތަކުގެ އަޅުގަނޑު ކުރެވުނު ކަންބޮޑުވާ. އެނގެނޭހަމަވެސް، އެމީހަކު. އެއީ މި ސަރުކާރުގެ ދާގިދާގައި އޮތް އިތުބާރުގެ ބޮޑުކަމުން އެ މާލޭ އެ ދައުލަތު. އެ މުއްސަނދިންނަށް ދައިން، އަދި ކޮންމެ ގޮތަކުން އެ މުއްސަނދިން މާލޭގައިދާނެ ސަރުކާރުތަކުން، މި ސަރުކާރުން ރައްޔިތުންގެ ދާގިދާގައި ފުޅައި އޮތް ވައުދެއް ވިއްޔާ ފުއްދާނެކަން. އެ ދައުލަތުކަން ޢާއިލާގެ މިއަދު މި ތަނަކީ ގައުމު އެ ޖަހާ ވެސް. އެ ގައުމު މި ތަނަކީ ޝާއިޢުވާ މީގެ ހުރިހާކަން.

އުޅެންވީމާ، މިއަދު ގަރާރު ލައިގެން އެއަށް ޢަމަލުކުރާނެކަން މި ސަރުކާރަށް ހަމަޖެހޭކަން އެ މެންބަރުންނަށް އޮންނާނީ، ގަރާރު ލައިގެން މިޔާ ބަހުސްކުރަނީ. އަޅުގަނޑު އެދެނީ ވީހާ އަވަހަކަށް ފުލުހުންގެ ގެދޮރުގެ މައްސަލަ ޙައްލުވާނެ ގޮތެއް މި ސަރުކާރުން ހަމަޖައްސަވައިދެއްވުން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިލަންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ ރިޟާ.

މިލަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ ރިޟާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވ. ފެލިދޫ ގިރުމުގެ މައްސަލައާ ބެހޭ ގޮތުން ދާއިރާގެ މެންބަރު ކަންބޮޑުވުން ފާޅުކުރައްވައި ހުށަހެޅުއްވި ގަރާރަކީ ބޭނުންތެރި ގަރާރެއް. މުހިންމު ގަރާރެއް. ދާއިރާގެ ރައްޔިތުންގެ ހުރި މައްސަލައެއް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފުދުވެދިޔަ ސަރުކާރުގެ ކަމާ ބެހޭ މިނިސްޓްރީތަކަށް، ޕްރޮޖެކްޓްތަކުން އިންތިޒާމެއް މިއަދު ލިބިފައި އޮތުމަކީ ވަރަށް މުހިންމު، ބޭނުންތެރި ކަމެއްގެ ގޮތުގައި ފާހަގަކުރަމު. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއަދު ވިސްނާލަންޖެހޭ ކަމެއް. އަޅުގަނޑު ހިތަށް އަރަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި މިހާރު ދިރިއުޅޭ 187 ރަށް އޮތުމުން، އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު އެބަ ޖެހޭ ބަލައިލަން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކިތައް ރަށެއްގައި މި ވަގުތުން މި ވަގުތަށް؛ މި ވަގުތުން މި ވަގުތަށް ބަނދަރު ހަދަމުންދާތޯ؟ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކިތައް ރަށެއްގައި މިވަގުތުން މިވަގުތަށް ނަރުދަމާ އަޅަމުންދާތޯ؟ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކިތައް ރަށެއްގައި ބޯފެން އަޅަމުންދާތޯ؟ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކިތައް ރަށެއްގައި ކުނި ސިސްޓަމުގެ މަސައްކަތް އެބަ ހިނގާތޯ؟ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކިތައް ރަށެއްގައި އިސްޕީތާލު އެބަ އޮތްތޯ؟ ކިތައް އިސްޕީތާލުގެ ޚިދުމަތް އެބަ އޮތްތޯ؟ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކިތައް ރަށެއްގައި މަލްޓިޕާޕަސް ހޯލް އެބަ އޮތްތޯ؟ ކިތައް ސްޓޭޑިއަމް އެބަ އޮތްތޯ؟ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކިތައް ރަށެއްގައި ގިރާ ސަރަހައްދު މިވަގުތުން މިވަގުތަށް ހިމާޔަތްކުރަމުން އެބަ ދޭތޯ؟ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކިތައް ރަށެއްގައި މިވަގުތުން ބިން ހިއްކަމުން އެބަ ދޭތޯ؟ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކިތައް ރަށެއްގައި ބޮޑު ކަނޑު ފަށް އެބަ އަޅާތޯ؟ ކިތައް ރަށެއްގައި ޖެޓީ ފަށް އެބަ އަޅާތޯ؟ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކިތައް ރަށެއްގައި މަގުގެ މަސައްކަތް، މަގު ޕޭވްކުރުމުގެ މަސައްކަތް އެބަ ދަނީތޯ؟ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކިތައް ރަށެއްގައި ކަރަންޓު ސަޕްލައި ހިނގަމުން ރަނގަޅުކުރުމުގެ މަސައްކަތް އެބަ ދަނީތޯ؟ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކިތައް ރަށެއްގައި މިހާރު ސަރުކާރުން މިވަގުތުން ވެސް ހިނގަމުން އެބަ ދޭތޯ؟ މިދެންނެވި ކަންތައްތަކާ، ހަމައެކަނި މި 2018 ވަނަ އަހަރުގެ ފަހުން އައިސް ނުވަތަ ފެށުނު ކަންތައްތަކެއް ނޫން. މިއީ ކުރީގެ ސަރުކާރު ފޯރިގެން ވެސް ބަޔަކު ހުރިހާ އެއަށް މަސައްކަތްކޮށްގެން ކުރިއަށްގެންދިޔަ ހަމަ ކަންތައްތައް ނުވަތަ ޕްރޮޖެކްޓްތައް ހަމަ ކަންތައްތައް.

އަސާސީ ބައެއްޗެއް؛ އެ އަސާސީ ބައެއްޗެއް 2018 ވަނަ އަހަރާ ހިސާބަށް އައިއިރު ކިތައް ރަށްރަށުގައި ނަރުދަމާ އެޅިފައި އޮތީތޯ ބަލައިލުމަކީ ވެސް އަޅުގަނޑު ހިތުން މުހިއްމު ކަމެއް. ކިތައް ރަށަކު ހުރިފައި އޮތީތޯ؟ ކިތައް ބޯފެނުގެ ނިޒާމު ގާއިމުކުރެވިފައި އޮތީތޯ؟ މިދިޔަ 184 ރަށްރަށުގައި؛ ހއ. ތުރާކުނުން ފެށިގެން އައްޑޫ އަތޮޅު ހިތަދޫއާ ދެމެދުގައި ހަމަ އެންމެ ރަށެއް ވެސް މި ވަގުތު ސަރުކާރުގެ ޕީ.އެސް.އައި.ޕީގެ ތިން ހަމައަކު ޕްރޮޖެކްޓް ނުހިނގާ ރަށެއް ނެތް. ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތު މި ވަގުތު ހުރީ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާހެން، މުޅި ދިވެހިރާއްޖެ މި ދިމާވި ކޯވިޑުގެ ދަތިއުނދަގޫ ތަކާ ހަމަޔާ އެކުގައި، އަދި މުޅި ދުނިޔެއަށް ޖެހުނު ދިމާވި ކޮރޯނާ ވައިރަސްގެ ހާލަތުގެ ތެރޭގައި ވެސް ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތު މިވަގުތު ހުރީ 99.99%ގައި. އެ ސިޔާސަތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި މީހުން ދިރިއުޅޭ ރަށްތަކުގެ މަސައްކަތަކީ އަޅުގަނޑު ހިތުން އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރެއިން އެކަކީ ބޮޑު ކަމެއް. އެކަމަށް ހުރިހާ ރަށަކަށް ރައްޔިތުން. ކުރިއަށް ދިޔަ ސަރުކާރުގެ ހިސާބުތަކުން އެކަ ޖެހޭ. ހަމަ މިދަންނަވާ ދިޔަ ސަރުކާރުގެ ވެސް ހިސާބުތަކުން އެކަ ޖެހޭ. ބަޖެޓުގައި ޖެހިފާ، ބަޖެޓަށް އެއްމިނެއް ކުރާކަށް، ބަޖެޓް ފިޔަވަޅު ކަމަށް އަންނަނިވި ކަމަކަށް އަތޮޅުތަކަށް; ވަކި އަތޮޅުތަކަށް ޚާއްސަ ފިޔަވަޅު ކަމަށް ކުރިމަތިވާ ބަޖެޓެއް. އެ އަތޮޅުން ޚާއްސަ ފިޔަވަޅު އެޅުމާ އެ ކަންކަން ކުރުވިދާނެ ގޮތް ކަމަށް ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ ހަމަ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ރައްޔިތުން ވެސް ގެންދަވާކަށް، އަދި އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން ވެސް އެކަ ގެންދަވާކަށް، މި ވަގުތަކު ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރިހާ އޮޅުވާލުމަށް ނޫނިތޯ. މިދިޔަ ދެ އަހަރުދުވަސް މި ދިރާގު ދުވަހު ދިރިހުރި ބަންދުވެފައި ހުރިނަމަވެސް. ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެންމެ ގިނަ އިން ފިޔާސާ ފިޔަވަށް ގޮތަށް، ފަރުބަދަށް ހިނގާފަ؛ ނިމިގެންދިޔަ ސަރުކާރު. އަދި ކިރިޔާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އުއްމީދުކުރާ އޮފީހުގައި މަސައްކަތް ކުރުވިއްޖެ. އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަނީ، ވ. ފުލިދޫއަށް ދިޔާގެ ފިޔަވަޅު އާއި މަސައްކަތަށް ވެސް މި ސަރުކާރުން ބައްލަވާ ހުށަހަޅުއްވާފަ ކަމަށް. ރައީސް އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ސާލިހް 2018 ވަނަ އަހަރު ފެށިގެން ގެނެސްދިން ދަތިއުނދަގޫ ދަންނަވާފަ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތެ؛ ރައްޔިތުންނަށް ވީ ވަޑައިގަތުމަށް ރައްކާ ރައްކާ، އަތުރުން އަތުރަށް އެ ދަރި ފުރުސަތުދީފާ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރަން، ބަޔަށް ކަންތައްތައް ކުރެވޭ ކަމަށް ވާނަމަ ފެނަށް ބަޔަކު ގަނޑު. ފެށޭހޭގޮތަކަށް ފެނަށް ބަޖެޓުގައި ފައިސާ ނެރިދީ، އާއްމު ނެވިގޭތެވެ އެ ކަންކަން ކުރުނީ ރެގެ ބަޖެޓުން ނެރިދޭނެ. އަޅުގަނޑު އަވަސް، ރައީސް އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ސާލިހް ވެ ފުރިހަމަ ތަޢުލީމުގެ އިންތިޒާމު ފުރުސަތުދެއްވާނެ. އަދި އެޖެންޑާ 19 ގައި ހިމެނިފައި ހުރި ކަންކަމަށް ވެސް ރައްކާ ފުރުސަތުދެއްވާނެ. 2019 ވަނަ އަހަރު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ޖެހިން، މިދަންނަވާ ދިޔަ ސަރުކާރުގެ ހިސާބުތަކުން. 2020 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި ވެސް ޖެހިން. އެހެންނަމަވެސް، ފައިސާ ނެރިދީފާ އެ ކަންކަން ވަސީލަތުގައި އެބަ އޮތް. 2021 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި އެކަ އޮތް. އަޅުގަނޑު މި އުއްމީދުކުރަނީ، އިޤްތިޞާދީ ފިޔަވަޅާ މި އޮތް ދެ މަސްއޫލާ ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ނުވަތަ ކުރިއަށް އޮތް މަސްއޫލާ ވެސް އެ މަސައްކަތް ވެސް

ކޮންމެވެސް ބަޔަކާ ކޮންޓްރެކްޓްކުރެވިގެންދާނެ ކަމަށް. އަދި ހަމަ އެއާއިއެކުގައި ފުރިހަމަކޮށް މި މަޝްވަރާއަށް ބައްލަވާ ލިބިގެންދާނެ ކަމަށް. މިހެންކަމުން ކުރަން ހުރި ފަރާތް މަސައްކަތް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެބަ ހުރި. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަށްތަކަށް ތަރައްޤީކުރަންވެފައި އެބަހުރި، މަގުތައް ހަދަންވެފައި، ބަނދަރުތައް ހަދަންވެފައި، ކަރަންޓުކަމުގެ މަސައްކަތްތައް ކުރަންވެފައި އެބަ ހުރި. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، 2018ގެ ކުރީގައި ވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގައި މީހުން ދިރިއުޅޭ ރަށްތަކުގައި ހަމަ މީހުން ދިރިއުޅުން. އެންމެ ރަނގަޅު ވެސް އަދި އިންޓަނެޓް ވެސް ފެން ވެސް ހުރީ. އޭގެކުރީގައި ވެސް ބޮޑެތި ސަރަހައްދުތަކުގެ ވެރިކަމުގައި ދިޔަ. އޭގެ ކުރިން ދެ އަހަރުދުވަހުގެ ވެރިކަމުގައި ދިޔަ. އޭގެ ކުރީގައި އަހަރު 30 އަހަރުދުވަހުގެ ވެރިކަމުގައި ވެސް ނިމިގެންދިޔަ. ހަމައެކަނި 2018ގެ ފަހުކުން ނޫން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަށްތަކުގައި މީހުން ދިރިއުޅެން ފެށީ. މިއަދު ދިވެހި ރައްޔިތުން އެބަ ގަބޫލުކުރޭ، މި ސަރުކާރަކީ ވީ ވަގުތު ބާރަބަރަށް ފުއްދައިން ސަރުކާރުއްކަން. މި ސަރުކާރުގެ ސޮފްޓު ހުރީ 99.99% ގައިކަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

<u>ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މަތިވެރި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ޒަރީރު.

<u>މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޒަރީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވ. ފުލިދޫ ގެނެސް ސަރަހައްދު ހިމާޔަތްކުރުމާއި އަދި އެ ކަންތައްތަކުން؛ ދާއިރާ އެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާޙް މި މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުއްވި އަޅުގަނޑު ހަމަ އެ މަސްލަހަތަށް ޝުކުރުދަންނަވަން. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ ޚަޒާނާއަށް އަޅުގަނޑުމެން އިނގޭތޯ މެންބަރުން އެބަ ގަބޫލުކުރޭ، މި 19 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ރައްޔިތުންނާ ގުޅިގެން، ހުއްޓާކަށް ދާއިރާއާ ގުޅިގެން މިފަދަ މައްސަލަތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ފިކުރަކީ އެއްބާރުލުންދޭން. ހުނަސަރުވެސް، އަޅުގަނޑުމެންނަކީ މާލޭގައި އުޅެވެގެން ނޫޅެން. އަޅުގަނޑުމެން މާލޭގެ ވާހަކަ ދައްކާކަށް ނޫން މި ތިބީ. އަޅުގަނޑުމެން މި އުޅެނީ ދަގުވެ އެކަށީގެން، ރަށްތަކުގެ ވެސް އެކަށީގެންނެވިކަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރާއްޖޭގެ ރަށްރަށް ގިނަން މިއީ އިއްތިހާދު، މިއަދަކީ ވަރުގަދަ ކާމިޔާބެއް. އަޅުގަނޑުމެން ނިކަން، ހިއްވަރުދޭ ބަޔަކީ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ރަށްރަށުގެ އިންތިޚާބީ ޤާނޫނަށް، އަޅުގަނޑުމެން އެ ރަށް ޖެހޭ ދުވަސްވަރުގައި ޗާޕާ ބޯހަރަށް އާޚިރަށް ގޮތުގެ ފަސޭހަ ވަނީ ވަރަށް ބޮޑަށް ދިސާލާ. ކޮންމެ ރަށެއް ފަސަރިން އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި ރަށް ބޮޑެތި ބަނދަރުތަކާއި ހަދަމުން. އަޅުގަނޑުމެން މިކަމުގެ ތަރައްޤީ އިސްލާހު ޝަރީޢަތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަނީ އެއް

ރަޖިސްޓަރީ، ބަނދަރު ހުދުމުގެ ސަބަބުން ވެސް ރަށްތަކަށް އެބަ ގެއްލޭ. އަދި ގިރުން ހަމަ ރަޖިސްޓަރީގައި ވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވަރަށް ބޮޑުތަން ސްޕީޑް އަވަސްވެގެން އެބަ ދޭ. މިގޮތުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަދު ރަށެއް ނޫނީ މިއަދު ދަނީ ހަމަ ބޮޑުކޮށް ގިރުން. އެގޮތުން، އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާ؛ މަތިވެރި ދާއިރާގެ ވެސް ހއ. ހިމަނުދޫ މިއަދު ވަނީ ފަސް ހެކްޓަރުވަރު ބިމުގަނޑެއްކަން ގިރިފައި. އެ ރަށް ދަނީ، ރަށުގެ ނަމަ ބިމުގެ ބައެއް ވެސް އެ ދަނީ ގިރެމުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މަތިވެރި ދާއިރާގައި އޮތް އެންމެ ބޮޑު އެއް ރަށް، މަތިވެރި ވެސް ވަނީ ވަރަށް ބޮޑަށް ގިރައިގެން. އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓުގައި ޖާގަ ދީ ހަމަ ފަށަން. އަދިވެސް އަޅުގަނޑު އަލިމަގެއް ނުފެނޭ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން މިތިބީ އުއްމީދުގައި. އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ މި ސަރުކާރުން އެ މަސައްކަތް ކުރާނެ. އަޅުގަނޑު ސަރުކާރަށް ގޮވާލަން، ބަޖެޓުގައި ޖެހިލުއިލާ މަތިވެރީގެ ގިރާ ސަރަހައްދު ހިމާޔަތްކުރުމުގެ މަސައްކަތް ވީހާވެސް އަވަހަކަށް ފެށުން. ހަމަ އެހާމެ ފަރާތްތަކަށް ބޮޑުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ކިތައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެންދަނީ ވަރަށް ހިތާމަވެރި މަންޒަރެއް. މަތިވެރިގައި ނުދިގާ އެއް ހިސާބު ސަރަހައްދުން، އެ ރަށުގެ ތިމާވެއްޓަށް ފާއިތުވެދިޔަ އަހަރުގެ ބަޔަކު ވަރަށް ކުރިން އުޅުނުގައި އެ ދޫ ބިން އެ ބޮޑުކޮށް ގާތުގައި ދިރޭ. އަޅުގަނޑުމެން އެމް.ޑީ.ޕީގެ އެންމެ ބޮޑު އެއް ވަގުތު؛ ޗުކާތު ބޮޑުޖެހުމުގެ ތަރައްޤީކުރެވޭ ކަމަށްވެފައިވާނަމަ. އެކަމުގެ ނަތީޖާ ހޯދުމުގެ އުފެދިފައިވަނީ ފަސްސަވީސް ހާސް އަކަފޫޓުގެ ބިމަކާއި، އެކާވީސް ހާސް ދުއިސައްތަ އަށްޑިހަ އަކަފޫޓުގެ ބިމެއް ގިރައިފަ އެ ރިޕޯޓުން ކުރިއަށް ދަނީ 10 އަހަރަށް.

ޕޮލިސީގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ހަމަތަކާއި އުސޫލުތަކާއި އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ އުޅުން ވެސް ބަދަލުކުރަންޖެހުނީ ވަކި ހަމައެކަނި، ވަކި ފަރާތެއްގައި. ބަސްމުދުންތެރިކަން ވެސް ހުސްނަސްޖެހެނީ ވަކި ހަމައެކަނި. ރިޕޯޓުގެންނަވަން، ތިމާގެ އަނގަ ހުޅުވާލާ، ތިމާ ބޭނުން އެއްޗެއް ކިޔަންކެރޭތީ، އަދި ތިމާއަށް ބޭނުން އެއްޗެއް ގޮވަންކެރޭތީ، ދުން ތިބި ދިރުން ވަގުން ތިބޭނީ އެ މިރުނަރު ވެސް ކަންކަން ނުކުރެވޭތީ ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކުއްލި މިކަހަލަ އަދި ޚާއްސަކޮށް މަޖިލީހުގެ ތަޢުލީމީ ރައްޔިތުންނަށް އެގޮތަށް ބަލަހައްޓައި ކިޔާނަން ބައެއް ނޫން. އަޅުގަނޑު މިއަދު ރިޕޯޓުކުރަން، މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ގުރައިދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު ވިދާޅުވެއްޖެ، އެއީ ޤަރާރުސޮޖުންސް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި މަޖިލިސްގައި ބަޔަކު އަޅުގަނޑު ސަރުކާރަށް ގޮތުގައި. އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގެ ޖުޑީޝަލް މަޖިލީހުގެ ރައްޔިތުންނަށް ދިރާސާކޮށް ޤަރާރުސޮޖުންސް ބޮޑު، އެ ބޭފުޅުން ބަދަލުވާނީ އެ ދެއްކި ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ހަމަ އެކަނި ހަތަރުކަމެއް ފާހަގަކުރަން ކުރިއަށް ދިޔައިރު. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މަޖިލީހުގެ ރައްޔިތުން މިކަން ބަޔަކަށް ކުރިމަތިކުރަން ފިޔަވަޅު ދެވޭނެތީ. އަޅުގަނޑު ނުކުން ބޭރުން، މަޖިލީހުގެ އެންމެ ޙަރަކާތް ތަފާސްހިސާބު، އެންމެ ޙަރަކާތް ތަފާސްހިސާބު އެ ބޭފުޅުން ބަހައްޓަން ކުރިއަށް ދިޔާ ވެސް އެބައޮތް ނަހަމަ ރައްޔިތުންނަށް ގެއްލިދިޔަކަން ބަލައި. އެ ރަށުގެ ކަމުގެ ސަބަބުން އެހެންގެ ކުއްލިއަކު ދޮރުން ބަޔަކު މިއަދު ނިކުމެއްޖެ. އަޅުގަނޑުމެން ގިނަ ދުވަސްވަމުން މިފަދަ ކަންތައް ބަދަލުކުރުމަށް ޤައުމުގެ ފާރަވެރިން ޤާނޫނަކީ ސަރުކާރުގެ ކުރިއެރުމަށް ޤަރާރުޖެހޭ އަންނަނިވި ގޮތަށް ދެން ޤާނޫނީ ގޮތުން އެހެން ފިޔަވަޅު އެ ދަށުން ވަގުތުން އެ ކަމަކީ ބަޔަކު ޤަރާރުތަކުގެ ކަމެއް ނޫން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު އެ ކަމަކީ ދޭހަވާ ބައެއް އެއްކަލަ. ރަށުގެ އެހެން ދަރިންނަށް ބަލައިގަތުން ނުކުރެވި މަސައްކަތް ކުރާއިރު އެ ދާއިރާގެ ވަގުތު އަޅުގަނޑުމެންގެ އެކަމަށް ވީގޮތުން ހުރިހާ ފަރާތަކުން ބަލައިގަތުމަށް އެދެން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިހާރު އެހެން ނިޒާމުގެ ރައްޔިތުންނަށް ޤަރާރުތައް އެހެން ވަގުތު ސާބިތުކުރެވުނު. އެ ރަށުގެ ކަމުގެ ސަބަބުން ޤަރާރުތައް އެހެން ވަގުތު ސާބިތު. ކަމަށް ބެލެވޭ ނުކުރެއްވި. ފުރަ ބިލު ނުކުރެއްވި. މި ކަންކަން މިގޮތަށް ކަންކަން ނިމިގެން، ރަށުގެ ޤާނޫނު އެކުލެވިގެން ކަންކަން އެ ރަށުގެ ރައްޔިތުން ދެއްވަމުން ގެންދަވައި، އެ ރަށުގެ ރައްޔިތުންނަށް ބޭނުންވާ އެއްބާރުލުން ވަޒީފާ ކަރާމާތް ކުރެވިދާނެ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކޮށް ނުކުރެވެން. އަޅުގަނޑު ގޮވާލަން ކުރީގެ ރައީސް ޤައުމީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު ވެސް، މަޖިލިހުގެ ރައްޔިތުންނަށް ހުރިހާ ފަރާތްތަކަށް ސަބަބުތަކާއި، މަޖިލީހުގެ ރައްޔިތުންނަށް ބޮޑުވެރިޔާ އެބަޔަކު ހުރިހާ ފަރާތަކުން ވަކިވަކިން ކޮށްދޭނެ މިކަމަށް މަސައްކަތް ބަހައްޓަން، އެ މަޖިލިސް، އެ ރަށުގެ ރައްޔިތުން ވެސް މަސައްކަތް އަދި އެރަށުގެ ރައްޔިތުން ޤަރާރުތަކުގެ މަސައްކަތް އަދި ކުރިއަށް ޤަރާރުތައް ކުރި ވެސް ބައިވެރިވުމަށް ދެއްވާ، އެކަން ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް. ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސްނުއްސުޢޫދު އަރީ.

<u>ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސްނުއްސުޢޫދު އަރީ ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވ. ފެލިދޫ ގިރާ ސަރަޙައްދު އާދަޔާ ޚިލާފަށް ގިރަމުންދިޔުމުގެ ސަބަބުން އެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހެޅި ޤަރާރު ހުށަހެޅުއްވުމަށްފަހު ގާއިމުކުރައްވަން އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއަދު މި މައްސަލައަކީ ހަމައެކަނި ވ. ފެލިދޫއަށް ދިމާވެފައިވާ މައްސަލައެއް ނޫން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަރަށް ގިނަ ރަށްތަކަކަށް މި މައްސަލަ ވަނީ ދިމާވެފަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގެ ހުޅުދޫ، މަރަދޫ، މީދޫއަށް ވެސް ވަނީ މިއަދު ގިރުމުގެ މައްސަލަ ދިމާވެފަ. ތިން ރަށް ވެސް ދަނޑި އާދަޔާ ޚިލާފަށް ބޮޑަށް ގިރަމުން. ކޮންމެ ހުޅަނގު މޫސުމަކަށް، އިރުވައި މޫސުމަކަށް ރަށުން ގިރައިގެ ސަރަޙައްދު ވަރަށް ބޮޑުތަނެއް ދަނީ އިއްޔުރުވަމުން. 15، 20 ދުވަހު ކޮންމެ ފަހަރަކު ކޮންމެ އަހަރަކު؛ ކޮންމެ ރަށަކުން ވެސް ގިރަމުންދާކަން އަޅުގަނޑު ހިތާމަޔާއެކު ފާހަގަކުރަން. އަޅުގަނޑު ސަރުކާރަށް ގޮވައިލަން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަށްތަކުގެ ގިރުމުންދާތަން ހުއްޓުވައިދެއްވުމަށް ސަރުކާރުން މިހާރަށް ވުރެ ބޮޑަށް މަސައްކަތްކޮށްދެއްވުމަށް، ސަރުކާރުން މިހާރު ވެސް މަސައްކަތް ކުރައްވަމުން ގެންދަވާ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ، މިހާރަށް ވުރެ ބޮޑަށް މިކަމަށް ސަމާލުކަން ދެއްވައިގެން މި ކަންކަން ކޮށްދެއްވުމަށް. ގިނަ ސަރަޙައްދުތަކެއް ހިމާޔަތްކުރުމަކީ ނުކުޅެދެވޭ ކަމެއް ނޫން މިއަދު ރާއްޖޭގެ ރަށްތަކުގައި ސަމާލުކަމާއި ރައްކާތެރިކަމާއެކު ރައްކާތެރިކުރުމަށް ދިރިއުޅުއްވާނެ ގޮތެއް ހޯދައިދީފައެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ، ރާއްޖޭގެ ރަށްރަށް ބޮޑަށް ގިރުމުންދާ އެންމެ ބޮޑު މައިގަނޑު އެއް ސަބަބަކީ، މިހާރު ފުރުޞަތު ހެދުމުންދާއިރު، ބަނދަރު ތަރައްޤީކުރުމުންދާއިރު މިހާރު މި ހަދާ އީ.އައި.އޭއަށް ވުރެ ބޮޑަށް އީ.އައި.އޭ ވެސް ރަނގަޅަށް ހަދައި، އީ.އައި.އޭގެ ރިކޮމެންޑޭޝަން، އީ.އައި.އޭ ހަދާފައި އޮންނަ ގޮތަށް ބަނދަރުތަކާއި ވެސް ތަރައްޤީވެގެން ގޮސްގެން ދެނެވި މި ކަންކަން ނުކުރެވޭ ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރަށް ވުރެ އީ.އައި.އޭ ވެސް ހަދައި، އީ.އައި.އޭ ރިކޮމެންޑޭޝަން ވާ ގޮތަށް މަސައްކަތްކޮށްގެން ވެސް މަސައްކަތްކޮށްގެން ކުރުން އެއީ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މި ކަންކަން ހައްލުކުރަން އޮތް މަގެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަށްތަކެއް؛ މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ހުރިހާ ރަށްތަކެއްގެ އާދަޔާ ޚިލާފު ބޮޑަށް ގިރުމުން އެބަ ދޭ. މިއީ ވަކި ރަށެއް، އަދި އަތޮޅެއް ކިޔާފައި އޮތް ކަމެއް ނޫން. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހަމަ މިހެން އެބަ ހުރި ރަށެއް އަދި މިހެން ހާލު ފަޅުރަށެއް ވެސް ގިރުމުންދާކަން ފާހަގަކުރަން. އަޅުގަނޑު ނ. އަތޮޅުގެ ވަރަށް ގިނަ ފަޅުރަށްރަށް ދިޔައިން. މިދިޔަ އީދު ބަނދަރުގެ ތޮއްޓާއި ވެސް އަޅުގަނޑު ދިޔައިން. ފަޅުރަށްރަށް ވެސް ގިރުމުންދާކަން ފާހަގަކުރިން. ދެން އަޅުގަނޑު ސަރުކާރަށް ދަންނަވާލަން މިއީ މުހިންމު

ކަމެއް ކަމެއް، މިއަދު އެހެން ކަމެއް ކަމެއް ކަމެއް. މިކަން އެނގޭނީ ކަމާ ބެހޭ ފަރާތްތަކުން، ކަމާ ބެހޭ މާހިރުން ބެއްލުވީމަ. އަޅުގަނޑަށް ތަޖުރިބާ ކަމަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ރަށްރަށުން ގިރަމުން؛ އާދައާ ޚިލާފަށް ބޭނުން ގިރަމުންދާކަން. އަޅުގަނޑު ކަންބޮޑުވާ، އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގެ ހުޅުދޫގައި ވެސް މިހެން އުޅޭ ގޮތަކާ ވަރަށް ގާތުން، ވަރަށް ކައިރިން ދިރާގައި މިހާރު ވެސް އެބަ އޮތް. އަދި ވަރަށް ބައިވަރު ރުއްގަސް ކަނޑު އަހަރަކު ވެސް ވެއްޓެމުންދަނީ. އަދި މިފަހުގައި ވެސް މިހެން އުޅޭ ސަރަހައްދު ވަރަށް ގާތުން ގިރަމުން މިހާރު ދަނީ. މިހެން އުޅޭ ސަރަހައްދުގައި ރަށުގެ ކައިރިވާ ދޯނިތަކުގައި އޮތީ، ގަސްދޮރު ދޯނިތަކުގައި އޮތީ ވަރަށް ހުރެ ތަނަވަސްކަމެއް. އެހިސާބުގައި އުޅޭ މީހުންނަށް މިހާރު ވަނީ ނުރައްކަލާ ކުރިމަތިވެފަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ސަރުކާރަށް ދަންނަވާލަން، ގޮވާލަން، މި ރަށްރަށަށް ދިމާވެފައި މި ވާ ތިމާވެށީގެ ކަނޑުސަރަހައްދު ބަދަލުވުމާ، ދިރުމުގެ ކަނޑުއޮތް ބަޔަކަށް ރަނގަޅުގޮތް ދެވޭނެ ގޮތަކަށް ކުރިއަށް ގެންދެވޭތޯ، ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މާފަންނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ސައީދު.

މާފަންނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސައީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ފުރުޞަތު ދިނީ ސަރަހައްދު ހިމާޔަތްކުރުމާ ބެހޭ ގޮތުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފަސްކުރި ރަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގަރާރަށް އަޅުގަނޑު ފުރިހަމައަށް ތާއީދުކުރަން. އަދި ހަމަ އެހެންމެ، މިފަދަ ކަންތައް ފުރުޞަތުގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވ. އަތޮޅުގެ އ ވަނިކުރާނުގެ ސަރަހައްދު ނުވަތަ ދާއިރާގެ ކަންކަމުގައި ބަހައްޓަވައި، ދިޔާ އަހަރުމިއްދަތަކަށް ހަމަ އަޅުގަނޑު ވެސް ޝުކުރުއަދާކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއާއެކު އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، ކ. ކުނަރަހަށްދު ހިތަދޫގެ ކާޖޫރާއި ހަރަކާތް ދިރާސާކުރައްވާ މުހިންމު؛ ޕީ.އެސް.އައި.ޕީގައި ހިމެނޭ މުހިއްމު މަސައްކަތްތަކާއި އަދި ވ. މާފަންނުގެ ބިން ހިއްކުމުގެ މަސައްކަތްތަކާއި، މިދިޔަ އަހަރުގެ ތެރޭގައި ވަރަށް އެހީ އުޅަނދުގެ ސަރަހައްދު ދިވެސް ގޮތުން ސަރުކާރުން މި ވަގުތު ނުކުމެދިޔަ މިހިސާބަށް އަހަރު އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓުން މި ޖެހުނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިދިޔަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުން. މިދިޔަ އަހަރުގެ ބަޖެޓާއި، މިހާރު ދުވަހު ދަތުރުތަކުގެ ތެރޭގައި ހުރި މިންވަރަކަށް 90 ޕަސެންޓް ހަރަދުކުރެވިފައި އަރާފަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ 90 ޕަސެންޓް ނިމިފައިވަނީ އެއްބަސްވުމުގައި ހަމަހެލާ މިދިޔަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުން ބެލިއަސް، 35 ޕަސެންޓް ބަޖެޓުގައި އެކަށައަޅާފައި ބަޖެޓުގެ 62%؛ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ބަޖެޓުގެ މަޝްރޫޢުތަކުގައި

އަޅުގަނޑުމެންގެ ވާދަވެރިންގެ ހައިސިއްޔަތުން އުފުއްލަވުން ނުވަތަ މި ކައުންސިލްތައް ސަރުކާރުކުރަން ގެނައުމަށް ބަޖެޓު ދެއްކި ވާހަކަ މިއަދު ބަޔާންކުރަން ވީމަ އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ވާހަކަ މި ކުރަނީ. 22 ބިލިއަން ރުފިޔާ މިއީ ދައުލަތް، ސަރުކާރު ހިންގުމަށް ބަޖެޓު އެކައުންޓަކަށްގައި އެބަ އޮތް. މި ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން ހޯދުވަސް ދެއްކީ. މިއަދު ވެސް މި ދައުލަތު އެ ވާހަކަ. އޮޑިޓަރ މަގާ ހަމައަށް މި އަހަރުގެ އަދިހާލުގައި، ޕީ.އެސް.އައި.ޕީގެ މަޝްރޫޢުތަކާއި އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ ނުކުތާތައް. އެހެންވީމާ، މިއަދު ސަރުކާރުގެ މާލީ ނިޒާމުގައި ހުރި މައްސަލަތަކާއިގެ ވާހަކަ މި ދައްކަނީ. މި މަޖިލީހުގެ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ވެސް މި ކަމަށް ސަޕްލިމެންޓަރީ ބަޖެޓުން، ޕީ.އެސް.އައި.ޕީގެ މަޝްރޫޢުތަކުގެ، ތަފްސީލުތަކުން ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ ވަސީލަތްތަކާއި، ޒަރޫރަތްތަކާއި، މިދިޔަ އަހަރު ކުރިއަށް ބަޖެޓް ހިމެނިފައިވާ އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރުތަކުގައިތޯ؟ މި ވާހަކަތަކަށް ރިޔާސަތުން ދުރުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހަމަމިއާއިއެކު އަޅުގަނޑު ވެސް ވާހަކަދައްކަން ބޭނުން، މިހާރު ރައީސް ސްޓްރެޓެޖިކް ޕްލޭނާ ހ.ގެ ހުންނަވައިގެން މި ދައްކާ ވާހަކަފުޅުގައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް! އެ މަސައްކަތް އެ ދައްކަވާ ވާހަކަތަކުގެ ބަޔަކަށް، ބޮޑު ނިކަމެތިކަން، ދުރާލާ އެބަހުރި ވާހަކަތަކެއް ދައްކަވާއިރު އަޅުގަނޑުމެން ތަޢާރަފުކޮށް މިއަދު ހާލު ދެކެވޭތީ ވިސްނައިލަން އަޅުގަނޑު ވާހަކަދައްކަން. އެއްވެސް ކަމެއް؛ އެމް.ޑީ.ޕީގެ އެމްބަރުން އިންތިޚާބުވެގެން؛ އެމް.ޑީ.ޕީގެ އެމްބަރުންގެ އިންތިޚާބުގެ ކަނޑައެޅިފައިވާ، ރައީސް ބައިވެރިވުމުގެ ފުރުޞަތުން ކަނޑައެޅިފައިވާ ވައުދުވެފައިވާ 400، 500 މިލިއަން ރުފިޔާގެ މަޝްރޫޢުތައް އެމް.ޑީ.ޕީގެ އެންމެހާ ރައީސް ބައިވެރިވެ އަދި ވައުދުވެފައިވާ، ކަނޑައެޅިފައިވާ.

ބައިވެރިވި ކޮބައިތޯ؟ ބައިވެރިވި، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ލީޑަރޝިޕް ބަދަލުކުރުމަށް. ރައީސް ނަޝީދަށް ކޮށް ބަދަލު ރައީސް ބައިވެރިވެ ފުރުޞަތު. މިގެ އަޑުގައި ކަންބޮޑުވުމެއް ނެތީ؟ މިގެ އަޑުގައި މިނެތީ، ހަމަ ކަންތައް ފުރިހަމަކުރުމަށް ޖަވާބުދާރީވާ ބައެއް މީހުން. ރައީސް ނަޝީދު ހަމައެކަނި ރަނގަޅުކޮށްދެވޭ އަސާސީ ވައުދުފުރިހަމަކުރުމަށް ފުރުޞަތުދިނުން. މިއަދު ރައީސް ނަޝީދު އަދި މި ސަރުކާރުގެ އަޑުގައި ތިބެގެން ރައީސް ޔާމީނަށް އެ ގެއްލުން ދިނުމަށް ބޭކާރު ހަމަ އެ ވާހަކަ މި ދެއްކީ. ރައީސް ޔާމީނު، އިލްޔާސް، ޝާހިދު އިބްރާހީމް، މި ބޭބޭފުޅުން ކުރިން ސަރުކާރުގައި ތިބެގެން، ހަމަ އެވާހަކަ ދެއްކީ ރިޔާސީ ޙުކޫމަތަކުން، މިއަދު މިޖަލްސާގައި ޙުކޫމަތަކުން، މި ވާހަކަދައްކަނީ މި ގެނެސްދިނީ. އަޅުގަނޑު މި ވާހަކަ މި ކުރަނީ ސަރުކާރު ބަދަލުކޮށް ސަރުކާރު، ސަރުކާރު ބަދަލު ކުރުމަށް ނުވަތަ ގެނެސްދޭ ކަމަކަށް ގެނެސްދޭ ބައިވެރިވުމެއް ނިޒާމުގައި ގެނެސްދޭ ސަރުކާރު ހަމައެކަނި ސިޔާސީ ނިޒާމު. ހަމަޖެހުން، ތަރައްޤީ ނުވަތަ ބަދަލު ކުރުމަށް އިދިކޮޅު ތިބި ސިޔާސީ ނިޒާމު ބޭނުންވޭ. މި ނިޒާމު ސަރުކާރު ރަނގަޅު ގެނެސްދިނުން ފޮނުވީ. އަޅުގަނޑު ބާރުއަޅަން ބޭނުން؛ ޖީ.އެސް.ޓީން ރައީސް ނަޝީދު ދައުލަތާ ދެކޮޅަށްހަދާ ވިޔަފާރިހިންގާ. ޖަލްސާ ފަސް ގެއްލުން. ޖީ.އެސް.ޓީ މިނިވަންކަން އެބަ ޖެހޭ. ރައީސް ހުރިން މިނިވަންކަން އެބަ ޖެހޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެ ކަނޑައެޅުނު ބައިވެރިވުން ކާބަލު

ނުރައްކާތެރި، ނުބައި، ވިޔާނުދާ ހުރިހާކަމެއް އުފެއްދުމުގެން ސަލާމަތްވުން މި އުޅެނީ. ރައީސް ހާމިދަށް ކަނޑައެޅިގެން ދޭ އަނިޔާއަކީ ހަމަ ރާއްޖޭގެ ތެރެއިން ރައީސް ނަޝީދު ފަދަ ޖަލަށް ލީ މީހުން މިއަދު ކޯޓުސެކްޝަނުގައި ތިބެގެން ރާއްޖޭގެ ތެރެއިން ބޭރުގެ ސަލާމަތަކާ ގެނެސްގެން 1 ފެބްރުއަރީގައި ނިކުތް ހުކުމާއި، ޖީ.އެސް.ސީ ހިސާބުކުރުމާއި، މި ހުރިހާ ކަމެއްގެ ތެރެއަށް، ދައުލަތުގެ ތެރެއަށް ކަންތައްތައް ވަދެލިބޭގޮތް ކުރާ ކަމެއް. ހަމަދަރަށް ދުވަހުއްޓިހުރި ސިޔާސީ ނިޒާމުގެ ގެންދަވަނީ އެމް.ޑީ.ޕީ ފަދަ މިނިވަންވެގެން. ޕީ.ޕީ.އެމްގެ ވިޔަފާރި މިއަދު ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރައީސް ހާމިދުގެ ވިޔަފާރި. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ވިޔަފާރި، ރައީސް ނަޝީދުގެ ވިޔަފާރި. މި ދެ ފަރާތަށް ވާދަވެރިކަމާއި، މިނިވަންކަމާއި، ރައްޔިތުންގެ ބާރުލިބިގަތުމަށް ހަމައަށް ވާދަކުރުމުގެ ފުރުޞަތުދެއްވާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެހެންނޫންނަމަ، ފޮނިކުރި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަށް ފިލްމުވާރުން، ކޮންމެ ނިޒާމެއް ޖަމްޢިއްޔާ، ކޮންމެ ނިޒާމެއް ޖަމްޢިއްޔާ ހުއްޓޭގެ މައި ސިޔާސީ ޕާޓީތަކަށް މިނިވަންކަމާ އެކު ރައްޔިތުން ގެއަށް ގޮސްގެން ވާދަކުރާނެގޮތް، ވާދަކުރާނެގޮތް، އިންތިޚާބު ވިންނަރުގެ ނޫނީ ހަރުދަނާ ދެމެހެއްޓެނިވި ސިޔާސީ ހަރަކާތެއް ހުއްޓޭގައި ނުހިނގާނެ. ސަލާމަތެއް ނުހިނގާނެ. ކޮންފެޑެރޭޝަނާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައީސް ހަމީން މިހާރަން މިނިވަންކަރަންޖެހޭ. ޓްރެފިކިންގައި އަދުގެ ދޮގުތަކުން ރައީސް ހަމީދަށް، އެ މަޖިލިސް ޖެހެ ސިޔާސީ މަޝްވަރާކުރެވޭ ކަމުގައި ނުކުންނަވަން. އެ މަޖިލިސް ހަރަކާތްތެރިވުމަކީ އެއްބަސް ވޭތުވެދިޔަ ތަނުގައި އެޖެއް އުފެއްދުމުގެން ކަމަށް މިއަދު އެމް.ޑީ.ޕީ ވަސް އެއްބަސްވާން. މުޅި ދައުލަތް އެއްބަސްވާން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިކަމުގެ އަޑުގައި ތިއްބާ ފަރާތްތަކުގެ ހައްދުކުރަން އެބަ ޖެހޭ. މި އޭޖެންސީތަކުގެ ރައްކާތެރިކަން ބޭނުން، ރައްކާތެރިކަން ބޭނުން ފުރިހަމަ އެހީތެރިކަމާ އެކު، ތަޖުރިބާ، ކަނޑައަޅާ ގޮތަށް މިނިވަން އިންސާފުވެރި އަދުލުވެރިކަމާ އެކު މި ތަޤުދީރު ނިންމާނެ ކަމަށް، ޝުކުރިއްޔާ ނިންމާނެ ކަމަށް އުއްމީދުކުރަން އަދި ދެކެވޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަގުތު ބޭނުން ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޕީ.އެން.ސީއަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ވަގުތު އެ ހަމަވީ. ތިނަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުލްމުޙްސިން.

<u>ތިނަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުލްމުޙްސިން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! ވ.ފުލިދޫ ދިހާ ސަރަޙައްދު ހިމާޔަތްކުރުމަށް ޓަކައި އެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ހުށަހެޅުއްވި ގަރާރަށް އަޑުއެހުން ފުރިހަމަ ތާއީދުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޑުއެހުން މި ގަރާރަށް ތާއީދުކުރަންޖެހޭ ބައިވަރު ސަބަބުތަކެއް އެބަ ހުރި. މިކަހަލަ މަސްޖިދުތަކެއް

މިއަދާ ހަމައަށް އައިއިރު، ރަށްގިރުމާއި، ރަށުގެ ބަނދަރު ހަލާކުވުމާއި، ރަށުގެ ތިމާވެށީގެ އެކި މައްސަލަތައް ހައްލުކުރުމުގައި ދިރުވާލައިގެން އަހަރު 2018 ނިމި، 2019، 2020، 2021 ވަނަ އަހަރު، އަޅުގަނޑުމެން އަހަރު ތިބިއިރު މި ވާހަކަތައް ދައްކާ ބައެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ވާހަކަތަކުން އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަވޭ، އެ ބާރުލުން ރާއްޖެއަށް ވެސް ވަޒީރަކީ ހަމަ އަރާނެ. މީގެ ކުރިން ރާއްޖެއަކު ވެސް ނުދެއްވާ. ދުނިޔޭގެ ކޮންމެވެސް އެހެން ތަނެއްގައި އުޅެފައި ރާއްޖެ އަހަރު، މިއަދު ރާއްޖޭގެ ކަނޑައެޅިފައި ހަމަ ޗާޓުން ދިމާވި، އެބަ ސަރަހައްދުތަކަށް ދަތުރުކުރަން ހުރި ގާތަކަށް ފުރިގެން އެ ބާރުބޮޑުވެގެން ކަނޑުގެ މަޖިލީހުގައި ފާހަގަކުރެވުނު އެ ދަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ގިނަ ދުވަސްވަމުންދާ ވަންދެން ހަވާލުވެގެން ސަރުކާރާ ވަގުތުގެ ހިނގާ ދި އަހަރާއި، ރައީސް ހާލަތުގެ 5 އަހަރު މި ސަރުކާރުގައި ހާދަކަށް، ރަށްރަށަށް ދަތުރުކުރައްވަން، ރަށްރަށުގެ ހާލަތު ނަބަލާ ބިޔަބޮޑު މިއަދު ލިބުނު ފުރުސަތުގައި ރަށްރަށުގެ ވާހަކަދައްކަން ލިބޭ ފުރުސަތުގައި އެ ވާހަކަ ދައްކަނީ، ސަރުކާރުގެ ސިޔާސީ ވާހަކަ، ސަރުކާރަށް ކަންތައް ނުކުރެވޭ ވާހަކަ ދައްކަމުންދާތީ ހިތާމަކުރަނީ ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިދިޔަ ހަފުތާގައި އަޅުގަނޑު ދިޔައިން ހުވަދު އަތޮޅުގެ ހުރިހާ ރަށްރަށަށް. ހުރިހާ ރަށްރަށަށް ދިޔައިން ވަކިވަކިން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެ ހުރިހާ ރަށްރަށުގައި ހުރި ވަރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ކުރިއަށް އާބާދީ. ދުވަހަކު ވެސް އެ ރަށްރަށުގެ ރައްޔިތުން ދެކިފައިނުވާ ގޮތަށް ބޮޑެތި މަސްއޫލިއްޔަތު އެ ރަށްރަށުގައި ކުރިއަރަމުންދާތީ އެ ރައްޔިތުން އުފާވާ ކަމެއް. މިހެންކަމުން، ރައްޔިތުން މި ޕްރޮޖެކްޓުތަކުން ބޭނުން، މި ބަޖެޓުން ނުނި މި ސަރުކާރުން ދޫ ބާއިދު އިސްރާފުވުމުގެ ސަބަބުން ބޭރު މިނިސްޓަރުން އެކަން ރަނގަޅުކުރެވޭނެގޮތަކަށް ވެސް އަޅުގަނޑަށް އެބަ ފެނޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރަށްތެރޭގެ މައްސަލައާ މި ކަމުގައި އަދަށް ދިމާވެގެން އުޅޭ ކަމެއް ނޫން. ތާރީހުގެ ކޮންމެ އަހަރެއްގައި ވެސް މި މައްސަލަ ދިމާވޭ. އަދި އެ ރަށްރަށުގައި ސަރުކާރުތަކުގެ އާދައާ ހިލާފަށް މި ކަންތައްތަކަށް ބަޖެޓުގައި ފައިސާ އެއްކޮށް، މިސްކިތް، އާބާދު ބޮޑު، އަދި ރަށް ބޮޑު، އަދި ޕްރޮޖެކްޓު، ވަކި ޕްރޮޖެކްޓު، ބަޖެޓް ބައެއްގައި ވަކިވަކި ޕްރޮޖެކްޓުތަކުގައި ވިޔަސް، ޕްރޮޖެކްޓު ނިމުމުގެ ސަރަހައްދު ދިރިއުޅެންޖެހޭ އަޅުގަނޑު އެކަމާ ކަންބޮޑުވާ ކަމެއް. ކަމާ ބެހޭ ފަރާތްތަކުން އެކަން ބަޔާންކުރާކަން އަޅުގަނޑަށް ހީވޭ. އެކަމަކު އެކަން އަވަސްކޮށްދިނުމަށް ޖާގައި އަޅުގަނޑު ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތަކަށް އަޅުގަނޑު ކުރަނީ ކަމާ ބެހޭ ފަރާތްތަކާ އެއްކޮށް. އަދި، ސަރުކާރުން ވަރަށް ބޮޑު ހަރަދުކޮށްގެން ހިންގާފައި އެކި ސަރަހައްދުތަކުގެ ވަރަށް ކުޑަ ތަރައްޤީއެއް ނުލިބި އާއްމުކޮށް ވިޔަސް، އެ ސަރަހައްދުގައި އެއްވަރަށް ދާއިރާގައި ނުވާ، ބިނާ ގެއްލުމެއް ލިބިގެންދާނެ ކަމެއް ކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރަން އެ ސަރަހައްދު ވެސް މިހާރުވެސް އަވަހަށް ހިމާޔަތްކޮށްދިނުމަކީ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ބޭނުންތެރި ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ވިސްނާލުމަށް އަދި މިނިސްޓަރު ތިމާވެށީގެ މަސައްކަތަށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. އަޅުގަނޑު މިހާރު ބަޖެޓުގައި ވެސް ޖަހަން މަސައްކަތްކުރުން، ވިސްނާލާ އެއްގޮތް ވާނީ. މިހާރު އެއީ ވިދިވިދިގެން އުފައްދާލުމުގައި، ގޮވާ ތިމާވެށީގެ ކަންތައްތަކާއި، ވިސްނާ

އެބޭފުޅަކަށް، ތިނަދޫގެ އެއްގަމަށް އުދަރެހުރުމުގެ ބޮޑު ހާދިސާއެއް ހިނގާ ކަމަކަށް ވާތީވެ، ބޮޑު ތޮރިފުން ނުވަތަ އެބަ ތިބި އުސޫލުތަކާ އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުން ނުހަނު އެދޭ ކަމެއް. އެ ކަންތައް ވެސް ވީހާވެސް އަވަހަކަށް ކުރިއަށްގެންދާ ތަން ފެނުމަކީ އަޅުގަނޑުމެން އެދޭ ކަމެއް. އެހެންކަމުން، އެ ކަމުގައި ވެސް ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތައް އަޅުގަނޑުމެން ކުރާނަން. އަދި އެހެނިހެން ބޮޑު ތޮރިފުޅުގެ މަސައްކަތްކުރުމުގައި ކޮންމެ ވަގުތަކު މަޝްވަރާއާއި ކޮންމެވެސް ކަމެއް، ކޮންމެވެސް މަސައްކަތްކަމެއް މި އަހަރު ބޮޑެތި ނިމުމުގެ ކުރިން ކުރިއަށްގެންގޮސް ކަމަށް އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޕީ.އެސް.އައި.ޕީގެ ފަރާތަކުން މިނިވަންކުރާ ފަރާތަކުން ޕީ.އެސް.ޕީ މިނިވަންކުރުމުގެ ބަޖެޓު 7 އަހަރުގައި ހަމަ އެއްވެސް ކަމެއް ނުކުރެ ޕީ.އެސް.ޕީގެ ބޮޑުން ނަހަމަ ގޮތުގައި ހިލުމަށްދަށް، މިހެން ޕީ.އެސް.ޕީ މިނިވަންކުރަން ގޮތަށް ފަރާތްތަކުން އެ ގޮތައިގެ މިހެން ބޮޑުމިނަށް ޕީ.އެސް.ޕީ އަތައި ހަމަކުރުމަށް. އަދުރުވިއްޔާގެ އަތައި ހަމަކުރުމުގެ ސަތަބޮޑުން އެ ބޮޑުބޮޑުން މިހެން އެ ދަށްކަމަށް ޕީ.އެސް.ޕީ މިނިވަންކުރަން ފަރާތަ. އެގޭ ކުރިއަށްދާން ޕީ.އެސް.ޕީ މިނިވަންކުރުމުގެ ބަޖެޓު ކުރިއަށް އިތުރު އެއްވެސް ކަމެއް ނޫން. އެގޭ ބަދުރުގައި ރާއްޖޭގެ އަދުރުވިއްޔާގެ ނިޔާމު ހައިޖެހުނު ތަނެއްގައިވެސް، އަދުރުވިއްޔާގެ ނިޔާމުގެ ބޮޑެތި އަމިއްލަވެރިކަން އެ ބޮޑުބޮޑުން ބޮޑުމީހާ ފުރުސަތުދެއްވައި؛ ސިޔާސީ ފުރުސަތުދެއްވުމަށް ހަމައެކަނި ބޭނުމި އަނިޔާވެރިކަމަށް ދެމެހެއްޓުންތެރި މިއަދު މާހިލު ގެއްލިޔ. އިނގިރޭސިވިލާތަށް މި ސަރުކާރުން އަދުރުވިއްޔާގެ ނިޔާމު ބޮޑެތި އެއްވެސް ކަހަލަ ނުރައްކާތެރި ބަޔަކަށް. ސަލާމަތީގެ މިނިވަންކަން އެކު ކުރިއަށް ގެވެ ނިމޭ ތަން އަޅުގަނޑުމެން މި ދަނި ފެނިގެންދާން. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން އުފާކުރާ ކަމެއް. އަދި އެއާއެއްކޮށް އިއްޔެ ނަގާފަ ނަމޫނާ އެ ވިލާފަށް، އެ.ސީ.އީގެ ސިޔާސަތު ޕީ.އެސް.ޕީ އެއްބައިވަންތަ ފޮނި ގޮތަށްތަކަށް ބަދަލުވެގެން ގެންދިއުމަށް މި ކުރާ ތަކުރާރުކަން ހުރިހާ ވަރަކަށް ފަރާތަށް އެ ދަނި ބަދަލުވެން. އިސްލާމްދީނާ އެކުގައި އަޅުގަނޑުގެ ނަމާއި އާރޭ.ރީތި، މި ސަރުކާރުން، މި މަޖިލީހުން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޒިމް.

މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޒިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ވެސް، ފުނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޔަސްވީ ރަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މި މައްސަލައަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ފުރިހަމައަށް ތާއީދުކުރަން އިނގޭތޯ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޕީ.އެސް.އައި.ޕީގެ ދަށުން މިކަހަލަ ކުދިކުދި ބަނދަރުތައް އާ ކުރިއަށް. އަޅުގަނޑު އެބަ ހުރި. ކަންކަމަކީ ހުރިހާ ކަމަކަށް ވުރެ ބޮޑުކަމަށް ފާހަގަކުރަން،

އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާއެއްގެ ރަށެއް ކަމުގައިވާ ނާކޮޅަންދޫ އިނގޭތޯ. ނާކޮޅަންދޫގައި ޖެޓީއެއް ހެދުމަށް 2019 އިން ފެށިގެން އަޅުގަނޑު މި ތަނަށް ވަކާލާތުކުރަން ބަޖެޓުކުރަމުންދަނީ. 2019، 2020، 2021، ތިން އަހަރު އިނގޭތޯ، ބަޖެޓުކުރެވިއްޖެ. ދެން މިކަން މަސައްކަތްކޮށްދިނީ މި ވަނީ ހުރި މިނިސްޓްރީ ސަރުކާރު އިމްތިޙާނު އިނގޭތޯ. މި ތިން އަހަރު ހަމައެކަނި ކުރި ކަމަކީ، ކޮންމެ އަހަރަކު ނާކޮޅަންދޫއަށް ދުރުވި ކޮންމެ އަހަރަކު އެތަނުގެ ސްޓޭޖު މިނިސްޓްރީއާއި ކޮންޓްރެކްޓަރު ދީ މީހުން ގޮވައިގެން ގޮސް ކޮޅުގެ ކާރުއިގެން ގޮތް އަހުން ފިހާރައި އިމުރު ކަމެއް ސަރުކާރު އިމްތިޙާނު ނާކޮޅަންދޫ އިނގޭތޯ. ދެން އަޅުކަމު ރިޕޯޓްކުރެއްވީ! ނާކޮޅަންދޫ ރައްޔިތުން ސަރުކާރު އިމްތިޙާނު މަޝްރޫޢުކުރަން ބަނދަރުމަތީގެ ނާކޮޅަންދޫ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު ނާދެން ސަރުކާރު އިމްތިޙާނު ދެން ދުރުވެއްޖެ ފުރުޞަތު ގޮވައިގެން އެ ރަށަށް ދާކަށް. އަޅުގަނޑު ފުރަގަސްކޮށްލަން ބޭނުންވާ ކަމަކީ އިނގޭތޯ، އަޅުގަނޑު ފުރަގަސްކޮށްލަން ބޭނުންވާ ކަމަކީ، މަސްދޫގައި އައިސްޕްލާންޓް ހިނގާ ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ދާއިރާގެ؛ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން ޕީ.އެސް.އައި.ޕީގެ ދަށުން މި ސަރުކާރުން ވަރަށް މަސައްކަތްކޮށްދޭ އިނގޭތޯ. މި ސަރުކާރުގެ މިނިސްޓަރުން ވެސް ވަރަށް މަސައްކަތްކޮށްދޭ. އަދި ރައީސްޖުމްހޫރިއްޔާ ހަމަ ވަރަށް އިސްކަމެއް ދޭކަން. އެކަމަކު، އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާއަށް ޖެހިގެން އޮތް ދުއްތުރާއްޔާ ސަރުކާރު އިމްތިޙާނު އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ދާއިރާގެ ކަންތައްތައް ހުއްޓިފައި؛ އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެންގެ ދާއިރާގެ ރައްޔިތުންނަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ސާފު. އަޅުގަނޑު މިހާރު ވެސް ނާކޮޅަންދޫ ރައްޔިތުން ކަހަލަ ބޭނުންވާ މި ގޮތުގައި، ސަރުކާރުން މި ސަރުކާރަށް ވީހާވެސް ގާތްކޮށް މަސައްކަތްކުރާނެ. އެހެންވެ، ސަރުކާރު އިމްތިޙާނު އަޅުގަނޑުމެންގެ ދާއިރާގެ ކަންތައްތައް ހުއްޓިފައި؛ އެކަމަކު ވަޒީފާއާއި ގުޅޭ ކަންތައްތައް ހުއްޓިފައި އެކަމަކު މަސައްކަތްކޮށްދޭ ނިކުމެ ހުއްޓުވަން. އަދި އަޅުގަނޑު ފުރަގަސްކޮށްލަން ވެސް ބޭނުން، މި ތަނުގައި އިނގޭތޯ. މަޖިލީހުގައި އަތޮޅުތަކު ޖެހޭގެ ގޭބީސީއެއް ނަޑުމަލީ އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ކުރަން ކަމެއް ނިކަން. އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ މަޖިލީހުގައި ކުރިއަށް 20 އަހަރު ވެސް އަތޮޅުތަކު ޖެހޭގެ ދުވަހުގެ މި ތިނަކަނަށް ނިކުންނަވާން އިނގޭތޯ. އެހެންނަމަ، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ތެރެއިން ދިރިއުޅޭ ވަޒީރުން ސަރުކާރު އިމްތިޙާނު އިނގޭތޯ. އެހެންނަމަ، އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ދާއިރާގެ ޖަލްސާގެ ކަންތައްތައް ސަރުކާރު އިމްތިޙާނު ޖެހިލުން ކުރާނެ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެން ކުރާނަން. އެ ބޭފުޅާ ސިޔާސީ ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ނުކުރި މިވީ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެން ފުރަތަމަ ޖަވާބުދާރީވާން ވެސް ޖެހޭނެ. މިތަނަށް ގެންނަ އަޅުގަނޑުމެން ސިފަކުރާ، މަގާމު އެއް ފުރަތަމަ ގެނެސްދީފައިވާ އަޅުގަނޑުމެން އެ ބޭފުޅާ މި ތަނަށް ގެންނާނަން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން މި ކުރަނީ. އަޅުގަނޑުމެން މި އުޅެނީ ސަރުކާރު އިމްތިޙާނު ވެގެންނެއް ނޫން އިނގޭތޯ. މިއަދު ހުރި މިނިސްޓްރީތަކުގައި ކޮންމެ ބޭފުޅަކު ހުއްޓިފައި އަޅުގަނޑުމެން އެ ސިޔާސީ ކުރާނަން އިނގޭތޯ. އެހެންނަމަ، އެއްބާރުލުން ވެސް ރިޕޯޓްކުރެއްވީ، އަޅުގަނޑުމެން މިކަން ހުއްޓިއްޖެކަމުގައި ދިޔަކަން. ކުރިޔަށް ނިކުމެ ވަޒީރުކޮށްގެ ހުއްޓިގެން ކުރަންޖެހޭ ޖޮންނައިން ބަލައިލެވޭނެ. އެކަން އެކަމަކު ނިކުންނަވާ. އަޅުގަނޑުމެން އެރަށުގެ

ދަށްވެއްޖެނަމަ އެއްކޮށް ނުހުރެ ވަޒީރުގެ އިސްތިޢުފާއަށް ގޮވުމުގެ އަޑުގަނޑުވެސްގެ މި މަސައްކަތް، އަދިވެސް މަސައްކަތް މިއޮ ކޮންޓްރޯލްޖެހުނީ. ކޮންމެ އަހަރަކު ދުރުވެ މިއޮ ތިޔަ ހައްދުފަދަ އަޑުގަނޑުމެންގެ ތިޔަ ދަރުގެ ދަށްވެއްޖެނަމަ އެބަ ފެނޭ. މިދިޔަ އަހަރު މިތަނަށް ދުރުވެ ވިދާޅުވި، ތިމަންމެން މިއަހަރުގެ ފުރަތަމަ 6 މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ފެނުނަމާ. ކޮންކަހަލައިރު ވީ؟ ކޮން ކަހަލައިރު ވީ؟ އެއްވެސް ކަހެއް ވާ ބޮޑުވެއް ނޫން. އެ ބޮޑުވާގެ ވާހަކައެއް ގެންގުޅުއްވާނަން މިހާރު ވެސް ނެތް. ސަރުކާރުގެ ނަމުގައި އިނގޭތޯ، ދުނިޔޭ، ބަދަލުކުރަން އުޅޭ ބޮޑުތަކެއް ސަރުކާރު އިމްތިޔާޒު. ސަރުކާރު އިމްތިޔާޒު ދުނިޔޭގެ ނަމުގައި އިނގޭތޯ ބާރުއަޅަން ރަސް ހުޅުވާލުމަށް ބޮޑުވީއެވެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖަލުގެ ކޮންމެއްމެ ކާއި، މި ސަރުކާރުގެ އެންމެ ބޮޑު އުނދަގުލެއް މި ވަނީ ސަރުކާރު އިމްތިޔާޒު ހުރި. މި ސަރުކާރުގެ ކޮންމެއްމެ ތަންފީޛު ދުއްތުރާތައް އާލާވެގެން މި އުޅުނީ އެކަމަކާ ހުރި. ތިމާ ނަސީބު ނަޝީދު އަދުލުއިންސާފު ނުލިބިގެންއުޅޭ ސީދާ ސަރުކާރު އިމްތިޔާޒު ހުރި. ވަކިން ބޮޑު ސަރުކާރުއްޔާ

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދާންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ޢަބްދުﷲ.

ދާންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޢަބްދުﷲ ވާހަކަދައްކަވައިފައްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ފަހަރަށް ގަސްތުކޮށްގެން މި ގޮތަށް ހުށަހަޅުއްވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިންމާލެއްވީ ހިސާބުން. ނިންމާލައްވާފައިވޭ ވިދާޅުވި، ފުރިހަމަ ގެރި ސަރަޙައްދު ހިމާޔަތްކުރަން ކަމަށް؛ މި ސަރުކާރުން ހިމާޔަތްކުރަން ކަމަށް ވަރަށް ބޮޑަށް އުއްމީދުކުރައްވާ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑު ޝުކުރުއަދާކުރަން، އެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އުއްމީދު މި ސަރުކާރާ ދެދު، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ދެދު އުއްމީދު ކަމަކަށް އެ ކުރައްވަނީ ވަރަށް ރަނގަޅުކަމެއް.

އިއްބާރު މި ސަރުކާރުގެ މަސައްކަތް އޮތީ. މިގޭ ކުރިން ނުކުތް އިއްބާރާއި އަޅުގަނޑު ޝުކުރުއަދާކުރަން ބޮޑަށް ގޮވާލައި، ހާއްސަކޮށް ރާއްޖެއަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އ.ދ.ގެ އާންމު މަޖިލީހުގެ އެ ދައްކަވާ ތަޤްރީރަކީ ހަމަ އެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު މި ސަރުކާރު ދެދު އަދި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ދެދު އެތައް ގެނައުމަކަށް އުއްމީދު އާބޮޑުކޮށްދެނީ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ޝުކުރުއަދާކުރަން. އަޅުގަނޑު ހަމަ ރައީސްކަމުން އަދާކުރަން، އަދި ގާތަގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވިދާޅުވި ފަރާތުން، ތާއީދުއަކީ ސޮލިޑާރިޓީ ދުނިޔެއާ ހުރިހާ ޤައުމަކާ ވެސް ސޮލިޑާރިޓީ ކަމަށް އެ ވިދާޅުވި ފަރާތުން، ވ. ފެލިދުއަކީ ސޮލިޑާރިޓީ ތާއީޖައަކާ ހުރިހާ ރަށަކާ ވެސް ސޮލިޑާރިޓީ ކަމަށް މި ސަރުކާރުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިޢުލާނުކޮށް ދުނިޔެއަށް ބޭނުމީ އަދި ކުރިންދެން އަދި މި މަޖިލީހުން ވެސް، މި ތާއީޖުގެ ހުރިހާ ރަށްތަކުން ވެސް އިއްޒަތްތެރިވުތޯ، އެކަމަށް ޝުކުރުއަދާކުރަން ކަމެއް. އަދި އެކަން، އެމްޑީޕީން އެ މަސައްކަތް، ފެލިދު ސަރުކާރުގެ ކުރިއަށް ސަރުކާރުން ކުރަންޖެހުނު ހުރިހާ މަސައްކަތެއް

ކުރާނެކަމުގެ ޔަޤީންކަން އަޅުގަނޑު ސަރުކާރު ތަމްސީލުކުރާ އެއް ޕާޓީ، އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރަކަށްވެ ހުރެ މިތާނގައި އަޅުގަނޑު ހުޅުދޫގެ ރައްޔިތުންނަށް އެ ޔަޤީންކަން އަރުވަން. އަދި ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް ވެސް އެ ޔަޤީންކަން އަރުވަން. އަޅުގަނޑަށް މިހާރު ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތުގައި، އަދި އެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ވާހަކަފުޅުން ވެސް އަޅުގަނޑަށް [illegible] ކުރީ ސަރުކާރުން، [illegible] ސަރުކާރުގައި [illegible] [illegible] އެ ދާއިރާގައި ވެސް، އަދި ރާއްޖޭގެ އެހެން އެއްވެސް [illegible] ކަންކަން [illegible] އެކަން މިއަދު އެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު [illegible] މި ގަރާރު [illegible]. [illegible] ސަރުކާރުން [illegible] ސަރުކާރުގައި [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] ސަރުކާރުން [illegible] [illegible]، މި ސަރުކާރާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސަރުކާރުން އެ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ރައްޔިތުން [illegible]. އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible]، އެމް.ޑީ.ޕީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި އެ [illegible] އެ [illegible] [illegible] ރައްޔިތުން އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible]. [illegible]، އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] ރައްޔިތުން [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު މި [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] ހިމާޔަތްކުރަން މި ސަރުކާރުން ކުރަންޖެހޭ ހުރިހާ ކަމެއް ފުރިހަމައަށް ކުރާނެކަމުގެ ޔަޤީންކަން އަޅުގަނޑު އަރުވަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މުލަކު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް ނަސީމް.

މުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ނަސީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވ. ފުލިދޫ ދާއިރާ ސަރަޙައްދު ހިމާޔަތްކޮށްދިނުމަށް އެދި ގޮވައިލައި، އެ އިއްޒަތްތެރި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގަރާރަށް އަޅުގަނޑު ފުލް ތާއީދުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރާއްޖޭގެ ރަށްތަކުގެ މައްސަލައަކީ މިއީ މިއަދަކު ފެށުނު ކަމެއް ނޫން. ރާއްޖެ އުފެދުނީއްސުރެ ފެނިގެން މިއައީ ހަމައަށް ފެށޭ ރާއްޖޭގެ ރަށްތަކެއް ދަށެއް، އެކި ރަށް އެކި ފަރާތުން ގިރުމުން. ހާއްސަކޮށް މި ސަރުކާރަށް އައިސް، ރާއްޖޭގެ ރަށްތަކެއް ގިރާކަން ރައްކާތެރިކުރުމަށް ބަޖެޓް ގޮތުގައި ފަރާތްތަކަށް ރައްކާތެރިކަން ލިބެން، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ސަރުކާރުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ. މިނަ ރަށްތަކެއްގައި ދާއިރާ ސަރަޙައްދު ހިމާޔަތްކުރުވުން އެބަދު. އަދި އަޅުގަނޑު އެދެނީ، ވ. ފުލިދޫ ފެށް ދަނޑި އަވަހަށް ދާއިރާ ސަރަޙައްދު ހިމާޔަތްކުރުމަށް ކަމަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގެ ކޮލިފުޓްބޯޅަ ހުރިހާ ހިފާފައި އެ ރަށުގެ އިސްލާމީ ފެހުރުވެލް ގަރަދުގެ، އެ ރަށުގައި އޮތް ރީތި ގޮޅިތައް ހުރި ނާޔަހިއް ނަމޫނާ ސަރަހައްދުގެ ރީތިކަން ދުވެލިވެގެން ދާނެ ހާލަތު. ފުރިހަމަ ފަސް އަހަރުގައި ބަޖެޓުގައި ކޮޅުދޫގައި ބަނދަރު ހިމެނިފައި ވޭ. ރައީސް ޙާލަތުގެ ސަރުކާރުގައި ބަޖެޓުގައި އެ ރަށް ހިމެނިފައިވޭ. ނަމަވެސް ފެރީކަން ނިމިދިޔައިރުގައި ފަސް އެ ރަށް ދޯނިފަހަރު އަރާނުވާކަން އަޅުގަނޑު ހިތާމައާ އެކު ފާހަގަކުރަން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޖަމީލް ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ގަރާރުގެ ބަޖެޓުގައި ދަށުން އަންނަ ރަށްތަކުގައި ވެސް ރަށްތައް ހުރި ނާއިންސާފު ހާލަތު، އެ ސަރަހައްދުގެ ބަނދަރުތަކާ ބެހޭ ގޮތުން ހުރިހާ ދާއިރާގެ ބާރުލެވޭނެ؟ މި ކަހަލަ ގޮތްކަބަލަ! އެހެންވީމާ، ތަރައްގީގައި ހާލަތު ހިތްހަމަޖެހޭ، އެމްޑީޕީގެ ފުޅާ ރޭވުން ބަޔާންކުރައްވައި އޮތް ބަޖެޓުން، ބަޖެޓުން ރާވާފައި ދެރަ އެވަރު ހިނގައިގެން ނުދޭ. ހަރުގެން މި ކަމަކީ ކަލަ ދާއިރާކަށާ އަޅުގަނޑުމެން ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން. އެހެންވީމާ، އެކަހަލަ ފަރާކަތް ނަހަމަ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ދަނޑުވަރުގައި ފާހަގަވީ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ، މިހާރު މި ސަރުކާރަށް އައިސް މި. ކޮޅުދޫގެ ދާއިރާ ސަރަޙައްދު ހިމާޔަތްކުރަށް ބަޔާ އީ.އައި.އޭ ހެދި، ބަޖެޓުގައި ފަންޑު ކަނޑައަޅާފައި ހުރި އެއްބަސް ހަރަކާތް އަޅުގަނޑުމެން ލިބިފައިވޭ. ދުރަށް އަލަށް އަޅުގަނޑު އުމްމީދުކުރަނީ ކޮޅުދޫގެ ވަށް ދާއިރާ ސަރަޙައްދު ހިމާޔަތްކުރުވުން ތަކައިރާދާހުވާކަށް ކަމާ ގުޅުން ނުރެއް ފަރާތްތަކަށް އަރައި، އެ ސަރަޙައްދު ހިމާޔަތްވެގެންދާނެ ކަމަށް. ވައިކަރުދުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މިއަދުގެ މަޖިލީހުގެ ފޮށްގަނޑައި އެ ދާއިމީ ވަރަށް ރަނގަޅު ވާހަކައެއް. ރަށްތަކުގެ ރަނގަޅު ތަރައްގީއާއި ބިންހިއްކުން، ސަރުކާރަކީ، މި ސަރުކާރު. އަޅުގަނޑުމެންގެ ރަށްތަކުގެ ތަރައްގީ ކުރުމަށްވުރެ ދިއްލާ މަސައްކަތް ކުރަނީ މި ސަރުކާރާ ރަހުމަތުގެ މައްސަލަތަކުގައިވެސް ދާއިރާ ސަރަހައްދު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރާއްޖޭގެ ސަރަޙައްދު؛ މުޅި ރާއްޖެއަށް ބަލައިލި ކަމުގައި ވިޔަސް މަސައްކަތްކުރެވޭ ނުހިނގާ ރަށެއް މަދު. އަތޮޅެއް މަދު. މަޑުއޮށް ހެދުމުންދަނީ، ފާލަންމަށް ހެދުމުންދަނީ. އަދި ޖަޒީރާ ފެންވަރުގެ ރީތި ބަނދަރުތަކެއް މި ސަރުކާރުން އެ ދަނީ އަލުން. ރަށްރަށުގެ މަޑުއޮށް ހަދަމުން އެ ދަނީ. އަދި މިއަދު އޭގެ ގާބިލުވަރު ކަނޑުކުރީ، ރަށްތަކާއި ދިރުމުންދާ މަސައްކަތުގައި ދާއިރާ ސަރަޙައްދުތަކެއް، ރާއްޖޭގެ ބައެއް ރަށްތަކެއްގައި

ހިންގަމުން އެބަ ދޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ، އިޢުތިރާޒީ ފުރުޞަތުގެ އެ ކަންބޮޑުވުމަކީ މި ސަރުކާރުން ބައްލަވައި ހައްދުވައިދެއްވާނެ. މިހާރުވެސް ފެނިދާ ދާއިރާގައި އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީގެ މަސައްކަތްތައް ކުރެވެމުންދޭ. އަދި ހާއްސަކޮށް ކައިރި އަތޮޅުތަކުގައި، ކުދި އަތޮޅުތަކުގައި އާބާދީއަށް ބޭލުމާ ނުލާ ހަމަހަމަކަމާއެކު މި ސަރުކާރުން ތަރައްޤީގެ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރިއަށް ގެންދާކަމީ އަޅުގަނޑުމެން އުފާކުރާ ކަމެއް. އިޢުތިރާޒީ ރައީސް؛ ރާއްޖެ މި ދުވަސް ފެންނަމުންދާ ނުރައްކާތެރި ވަބާގައި ޖެހި ދުނިޔެ އުނދަގޫ ހާލަތުގައި ތަޢުލީމީ ދާއިރާ ފަސޭހަކަމާއެކު ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް ފުރުޞަތު ލިބިގެން ދިޔަ. މިންވަރު ނަހަމަ ދަތިކޮށްފައިވާ ތަޢުލީމީ ހާލަތު ރަނގަޅުކުރުމަށް ސަރުކާރުން ކުރި މަސައްކަތް، އެކަމުގައި ވެސް؛ އެހެން ކުރިމަތިވި ބޮޑެތި ގޮންޖެހުންތައް ކުރިމަތިލުމަށް ވެސް އެ ތަޢުލީމީ ނިޒާމުގެ އަޅުން ބާރުވެރިކުރުމަށް ނުވޭ. ހުރި ހުރިހާ ތަޢުލީމީ ދާއިރާތަކުން ފިޔަވަޅު ދިނައި. އަދި ދާއިރާތަކުގައި ދެ ކުރިއަރާފައިވާ އިޢުތިރާޒީ ރައީސް، ރާއްޖޭގެ ތަޢުލީމީ ދާއިރާގެ ކޮލިޓީ އިތުރަށް ފުޅާކުރުމަށް ކަމަށް ރައީސް ސަރުކާރުން ކަމަކަށް ފާހަގަކުރަން. މިއީ ސަރުކާރުގެ ހަރުދަނާ ސިޔާސަތުތަކުގެ ތެރެއިން ހިންގާ ތަޢުލީމީ ދާއިރާ ސަރުކާރުން ތަޢުލީމީ ދާއިރާ ކުރިއެރުވުމަށް ކުރެވޭ ފިޔަވަޅުތަކެއް. އެހެންކަމުން ކަމަށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. މި ދުވަސްވަރު މި އަހަރުގެ ފުރަތަމަ އިންޓަރނޭޝަނަލް ދުވަހުވެސް ފާހަގަކުރުމަށް ރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދު ފުޅާކުރުމަށް ސަރުކާރުން ހަރުދަނާ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޛުކުރަމުން. ގިނައިރު ފުރިހަމަ ފުރުޞަތު ދޭނެ މާއްދާއެއް ހަމަޖެއްސުމަށް މަސައްކަތް ކުރަމުން، ތަރައްޤީގެ މަސައްކަތްތައް މި ޙާލަތުގައި، ސަރުކާރުގެ ކޮލިޓީ ސިޔާސަތުތައް، ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގައި ތިމާ ފާހަގަކުރަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ފުރުޞަތުގައި އިޢުތިރާޒީ ރައީސް، މި ސަރުކާރަށް އާދާބު، ތަޢުލީމު ދާއިރާ ތަރައްޤީ، ތަޢުލީމީ ބިނާވާ ކުރިއެރުމަށް ފެށިއިރު ސަރުކާރުން ކަމަށް އަޅުގަނޑު މި ގޮތުން ފާހަގަކުރަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިޢުތިރާޒީ ފުރުޞަތު. އަޅުގަނޑުމެން މި ވަގުތު ފުރުޞަތަށް އެކުލަވާލެވުނު ދުވަސް މަސައްކަތް ފަށާނީ 11:30 ގައި.

{ހުސްވަގުތުކޮޅު: 10:30 އިން 11:31 އަށް}

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ: މަޖިލީހުގެ ނައިބު ރައީސް އީވާ އަބްދުﷲ)

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

بسم الله الرحمن الرحيم. މި ދަންނަވާލެވޭގައި އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތެއް މި ފަހަރު، މިއަދު ހުށަހެޅި ބަހުސްކުރަމުންދިޔަ ގޮތަށް.
އެއީ، ފެލިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާހް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ވ. ފުލިދޫ ދިގާ
ސަރަހައްދު ހިމާޔަތްކޮށްދިނުމަށް ގަވާއިދުގައި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގޮތަށް. ތިނަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ޢަބްދުﷲ ސަނީފް.

ތިނަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ސަނީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! ފެލިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާހް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގަވާއިދު ބިލް ގޮތުން ވާހަކަދައްކަވާ ޤާނޫނު އަޅުގަނޑު ވެސް ގަސްތުކުރަނީ މި ތުއްތު، ތާއީދު އެއީ ކޮންމެވެސް ޒުވާނުގެ، އެއީ ރަނގަޅު ކަމެއް ޖެހިފައި ތިބޭ ބަޔަކު، ރަށްރަށް ގިނަގުނަ މަސައްކަތްތަކެއް ދުވަހަކު ކުރަމުންދާ ހިސާބަށް މަސައްކަތްކުރެވޭތީ. އެހެންވީމާ، ހަމަ ޒުވާނުންގެ ބޭނުން އެ ރައީސާގެ ފުރިހަމަ ރަނގަޅު ސަރަހައްދު ތިބި ކުޑަކުޑަ ސަރަހައްދަކީ ރަށްޓެހި ބޭފުޅުން އިހުސާސްކުރާނެ، ޚާއްޞަކޮށް ކުންފުނިތައް އިތުރުވުމުގެ މަސައްކަތް ހިނގާ ބައެއް ޖާގަޔާއި މަސައްކަތްކޮށްދިނުމަށް. އެހެންވީމާ، އެ ރައީސާގެ ކުންފުނި ރަނގަޅަށް ފެންނަ ކަމެއް ދެކެމުން ގެންދާ ސަރަހައްދު ހިމާޔަތް ދަރަޖަވެސް ސަރުކާރުގެ ސަމާލުކަމަށް ގެންނަން. އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރާ މަސައްކަތްކުރާ ގޮތުގައި، މި ތަކެތި ގަވާއިދުގައި ހުރި ކަންކަމުގެ ބޭނުން ހިފަމުން، ސަރަހައްދު ހިމާޔަތްކޮށްދިނުމަށް ކޮށްދެވޭނެ މަސައްކަތް ކުރަން. އެހެންވީމަ، ސަރަހައްދު ކަރަންޓް ވިސްނުމުގެ ބޭނުން ކުރުމާއި ސަރުކާރުގެ އަދި ރަށްތަކުގެ ތަރައްޤީ ގެ ކަންކަމުގައި ހުރި ސަރަހައްދުތަކުގެ ހިމާޔަތްކުރުން އިހުތިރާމު ކުރުމުގެ ތެރޭގައި ނެރުނު މަސައްކަތް ސަރަހައްދު ވެސް ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް އަޅުގަނޑު ބޭނުންވަނީ. އެހެންވީމާ، ކުރިއަށް އޮތް ދުވަސްތަކުގައި ރާއްޖޭގެ ރަނގަޅު ސަރަހައްދު ހިމާޔަތްކުރުމުގައި ކަންތައްތައް ކުރާނެ ކަމަށް ފުރުސަތު ހޯދައިދިނުން ވެސް ކުރަން ޖެހޭ. އެއީ، ގާނޫނުގެ ތެރެއިން ކުންފުނިތައް ބޭނުންކުރުމާއި ފައިދާ ލިބެމުން ދާނެ ސަރަހައްދުތަކާއި ރާއްޖޭގެ ދަރިފުޅުންނަށް ވަޒީފާ ކުރިއަށް ދިއުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. މި ރަށްތަކުގެ ގިނަ ވަސީލަތްތައް ބޭނުންކުރުމުގައި ފޯރުކޮށްދެވޭނެ ސަރަހައްދުތަކެއް ހުރި، ހަމަ އެކަން ކުރަން ޖެހޭ. ދުވަހަކު ވެސް ގޮސް ވިސްނާލާ ބަޔަކަށް ކުރާނެ ކަމެއް، އެބަ އޮތް ވިސްނާނަމަ ބޭނުންކުރުމުގެ ފުރުސަތު. އެހެންވީމާ، އެ ކަންތަކާއި ގުޅިގެން ރާއްޖޭގެ ސަރަހައްދުތަކުގެ ކުންފުނިތަކާއި ދާއިރާގެ ހިމާޔަތްކުރުމަށް ބޭނުންވާ ކަންތައްތައް ކުރަން. އެހެންވީމާ، ހަމަ ގާނޫނީ ގޮތުން މި ބިލުގެ ފާހަގަކުރެވޭ ކަންތައްތައް އެކުލަވާލަން ޖެހޭ. އެ ބިލުގައި ގެންނަ ބަދަލުތަކުގެ

ކުރިމަގު ބައްޓަންކުރުމުގައި އޮންނަނީ ފެށް އެ ދާއިރާތަކުގެ ރައްޔިތުންނާ ގުޅުން އޮންނަ މިންވަރަށް، އަދި ދާއިރާގެ ކަންކަން ކުރިއަރައިގެންދާ މިންވަރުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް. އެހެންވީ، އަޅުގަނޑުމެން ފެށީ މަޖިލީހުން ހޮވުމުގެ ކުރިމަގައި ސަރުކާރުން ވެފައި ހުރި ވައުދުތައް ފުއްދުމަށް ޓަކައި އަޅުގަނޑުމެން ފެށީ އެޕްލިކޭޝަން ސަރުކާރަށް ދިނުމާއި، އަދި ކަންކަން އަޅުގަނޑުމެން ފެށީ ފުއްދުމަށް މަސައްކަތްކުރުމަށް ވަކާލާތުކޮށް، އަޅުގަނޑުމެން ފެށީ ރައްޔިތުންނަށް އެ ޙައްޤުތަކާއި އިތުބާރުކުރުމުގެ ސަބަބުން އަޅުގަނޑުމެން، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންގެ ޚިދުމަތް ދާއިރާތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހަށް ހޮވިފައި މި ތިބީ. އެއާއެކު އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވޭ، ކައުންސިލުތަކަށް ހޮވުން ދިޔައިރުގައި ކައުންސިލުތަކުގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން ދައްކާ، ދެ އަހަރު ސަރުކާރުން ވެދިޔަ ފަހުން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ދައުރުން އެއް އަހަރު ވެދިޔަ ފަހުން. އެހެންނަމަވެސް، ޑީސެންޓްރަލައިޒޭޝަން ބިލް ބަދަލުގެނައުމާ، ކައުންސިލު ހިންގުމުގެ ޒަރޫރީތަކަށް ބަޖެޓުން 5% ދިނުން ކަމަށް ވިސްނަމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްލަ ކައުންސިލު އުފެދި، ލާމަރުކަޒީ ގާނޫނަށް ގެނެވި ބަދަލުތަކާ އެކުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ވިސްނުން ކަނޑައެޅި ކައުންސިލުތަކަށް ވަރަށް ނުފޫޒު އަސަރު މި ޑީސެންޓްރަލައިޒޭޝަން ކޯޑު. މި ބަދަލުކުރި ޑީސެންޓްރަލައިޒޭޝަން އަޅުގަނޑުމެން ވިދާޅު؛ ހުއްޓުވާލާ އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކުރި ގާނޫނުތަކަށް، ވިދާޅު ކަނޑަ ރަނގަޅު މި ޑީސެންޓްރަލައިޒޭޝަނުގައި އެހެން ހުރިހާ ރަނގަޅު ހިތްހަމަޖެހޭ ގޮތުން ރަނގަޅު ފުރުޞަތު؛ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއީ ކުރިޔަށް ކުރިއަށްދިއުމުގައި މިނިވަންކަމާ އެއް ހަމައެއްގައި އެއްގޮތަށް ޚާއްޞަ ސަމާލުކަމުން އަދި އެއް މުޖުތަމަޢުތަކަށް ހިންގުމުގެ ދާއިރާ ދެ ރަށް. އެހެންނަމަވެސް، ކުރިއަށްދިއުމަށް މިއަދު އެ ވަނީ ސިޔާސީ ދަރަޖަ ތިބެނީ. އެ ބަޖެޓުންނަށް ތިބޭ ބަޖެޓު ވެސް ދިޔައީ އިތުރުވަމުން. އަޅުގަނޑުމެން ސިޔާސީ ހަމަވެން އާބާދީގައި ކުޑަކުދިން މަދުވީ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ދަރަޖަ ނުލިބޭތާ ގެއިގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއަދު މި ހޯދި ކިޔާ މިނޫނުގެ އާބާދީއެއް އެކާ ރަށެއްގައި ތިބޭ ބަޖެޓު، އިތުރު ހުރިހާކަމެއް އެ މިންވަރަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ހާހި ކުޑަކުދިން. ކުޑަވުމުގެ ސަބަބުން އަޅުގަނޑުމެން ކަރަދު، ހިނގާ ކަރަދު ރަނގަޅު ހިސާބުގައި ބަހައި ދިޔަ ބަޖެޓަކީ އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެހާ ބޮޑެތި ޚަރަދު ފުދުންތެރި ބަޖެޓެއް ނޫން. އެއީ ދިހަ ހާސް މީހުންގެ އާބާދީއަކާ އަދި ހަތް ސަތޭކަ މީހުންގެ އާބާދީއެއްގެ ބަޖެޓު އެއްވަރުވީމާ ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ނޫނޭ. އެ ލަންޑްމާކެއް ގޮތެއް ފެށޭ. އެހެންވީމާ، ސަރުކާރުން ފެށި ހުރި ވައުދުތައް ފެށޭ، ރަނގަޅަށް ފެށީ ހުރި ވައުދުތައް ފެށޭ ހަމަހަމަކަމާއެކު ރައްޔިތުންނަށް ދާއިރާތަކަށް ކުރިވެރިކަން ދޭން އެބަ ޖެހޭ. ރައްޔިތުންގެ އެންމެ ބޮޑު ޝަކުވާ އަނގަނގަ، ރަނގަޅަށް ވެފައި ހުރި ވައުދު ފުއްދުމުގެ އިތުރުން، ބައެއް ރަށްތަކުގައި އެ ވައުދުތައް މިއަދު ހަމައަށް އަހަރު ފުރި ނިމިއްޖެ ބައެއް ދާއިރާތަކުގައި. އިތުރަށް ބަޖެޓުގައި ނުހިމެނޭ ކަންތައް ފެށޭ އިތުރަށް ވަމުންދަނީ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ދާއިރާގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދިމާވާ އެންމެ ބޮޑު ގޮންޖެހުމަކީ، ދާއިރާގެ ބަޖެޓުގައި މިދިޔަ 2 އަހަރު ހިލޭހިފައި ހުރި މަޝްރޫޢުތައް؛ ބައެއް މަޝްރޫޢުތައް ފެށިގެ ހުސްވެފައި، އެއްފަހަރު ކަމެއް މިއަދު ހަމައަށް ނިމުމުގެ ޓެންޑަރކުރި ނުފެށިގެން، މިއީ ބޭނުން ނު

މެންބަރުންނަށް ފެނޭ މިއަދު ތިޔަދޭން ހަމަ ކުރިމަތިލާންޖެހޭ އުނދަގޫތަކެއް. އަޅުގަނޑު ހާއްސަކޮށް ސަރުކާރުގެ ތެރޭގައި މި ކަންތައް ތަރުތީބުކުރުމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޢައްޔަންކުރައްވާފައި ތިބި މިނިސްޓަރުންގެ ކިބައިގައި ވެސް ހަމަ ދަންނަވަން ބޭނުން؛ އެ ބޭފުޅުން ވެސް އެ ބޭފުޅުންގެ އަމިއްލަ މަސްލަހަތު މީގައި އިސްތިސްނާ ދައުލަތުން ނޫނީ ސަރުކާރުން ވެފައި ހުރި ވަޢުދުތަކަށް ހަމަހަމަ ގޮތުގައި ތަންފީޒުކުރުމަށް މަސައްކަތްކޮށްދިނުމަށޭ. އަޅުގަނޑު ހާއްސަކޮށް ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ މިނިސްޓްރީ މިއަދު ހިންގުމާ ހަވާލުވެގެން ހުރި އަޅުގަނޑުމެންގެ މިނިސްޓަރު. އަޅުގަނޑުމެންގެ މިނިސްޓަރަކަށް މިއަދު ނުކުރެވޭ، ރައްޔިތުންގެ ބިރުވެރިކަމަކަށް އެޖެންޑާއެއް ނުކުރެވޭ. ތިޔަދު ކަހަލަ ރަށެއްގައި ވެސް ނުކުރެވޭ. ހާއްސަކޮށް ޖީޖީ ކުންފުނިން 2008 ގައި ވަޒީފާދީފައި އަގަސް ބިންކޮށްފައި، ހިލަ ގެންގޮއްސަ، ސިފައިންނީ ގެންގޮއްސަ ހުރި ހުރިހާ އެއްޗެއް ގަނޑުވެ ހަމަހަމަކޮށްދޭންޖެހޭ ވެސް އެ އެކަށީގެންވާ ހުރި؛ އާންމު ރައްޔިތުންގެ ދުވަސް ވެސް އެއްކޮށް ހަމަހަމަކުރެވެން ދިހައީ. މިހާރަށް ވެސް ނުކުރެވޭ ކަމެއް ނެތް. އެހެންވީމާ، މިހާރުވެސް ބޭނުން ހަމަސާހިން މިނިސްޓަރު ދި ވަގުތު އަދާކުރަމުންދާއިރު، ޕްލޭނިން މިނިސްޓްރީއާ ދި ވަގުތު އަދާކުރަމުންދާއިރު މިހާރުވެސް ތަންތާގައެއް ތަސްވީރުކުރެވޭ ގޮތެއް މިކަން ކުރަން އެބަ ޖެހޭ. ބަޖެޓުގައި ނެތް ކަންކަން ހަމަ މިނިސްޓަރު ބޭނުންވާ ބައެއް ރަށްތަކަށް އެބަ ކުރޭ. އަޅުގަނޑުމެން އަޅުގަނޑުގެ ހުރިހާ ރަށްރަށް ދަތުރުކުރިހިނދު ތާރީ ފަރުން އިންތިޚާބު. ބައެއް ދާއިރާތަކުގައި އިންތިޚާބަށް ކަންވޭ. އަދި ދައުލަތުން ޕްރޮޖެކްޓު ހުޅުވާލަމުން ބައެއް ރަށްތަކުގައި 150 މިލިއަންގެ ޕްރޮޖެކްޓްތައް ރަށްތަކުގައި ކުރަމުންދިޔައިރު، އެ ރަށްގެ ރައްޔިތުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕާޓީއަށް ނިސްބަތްވާ ބަހާލާ؛ އެ ބޭފުޅުން ވިދާޅުވަނީ، ތިމަންނަމެންގެ ރަށަށް ކޮންކަމަކާ ހެއްޔެ ކަނޑާލީ؟ އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު ތިޔަދައްކާ ސަރުކާރާ އަރަސްޖެހޭ ރަށެއް ނޫން. ތިޔަދައްކާ ފެން ޕްރޮޖެކްޓުންޖެހޭ ރަށެއް ނޫން. ތިޔަދައްކާ ޕްރޮފެސަރުއަރުވާ ހުރި ތަނެއް. ތިޔަދުރުގެ 55 އަހަރުގެ ހަރާތެއް އާއްމުކޮށްދޭން، ތިޔަދު އަމި މި ބާވަތް ހުރިހާ ކަމެއް ނިމި، ތާނަ ޚަލާ، އެހެންނަމަވެސް، ހަރު ތެރެއިން ބޭރުވާ ފެން ބޮޑު ކުރެވޭން ގޮތެއް ނެތި، ހިންގުން ގޮތް ނެތިގެން، ހަރުގެ ބިންގަނޑުން ބޮޑީ ވެރިތަކެއް؛ 100 ޕޮޅު ދުރުމިނުން ކުރުމަށް ކަނޑައެޅުން މުދަލު ވެއްޓާލުކު ޖެހުމަށް ބޭރުވެމުންދާ މަސައްކަތާއި، މި ބާވަތުގެ މަސައްކަތް އެބަ ހުރި. އަޅުގަނޑުމެންގެ އުދަރެސްގެ މަސައްކަތް ޕްރޮޖެކްޓުމަތުން އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓުގައި ދި އަހަރު ވޯޓު ޖެހިގެން އުޅޭތާ. މިއަދު ހަމައަށް އަހަރެން ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ޕްރޮޖެކްޓް މިނިސްޓްރީގައި ކޮބައިތޯ މިކަން ގެންގުޅެނީ، ކޮބައިތޯ މިކަން ކުރެވުނީ ކޮބާތޯ؟ އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނޭނގޭ. އެހެންނަމަވެސް، ރިޖަނަލް ހޮސްޕިޓަލްގެ ގޮތުގައި ހޮސްޕިޓަލް ތަރައްޤީކުރުމަށް ހައްސަން މިނިސްޓްރީން އަޅުގަނޑުމެން މިވާނީގައި، މަޖިލީހުގައި ވާހަކަދެއްކިން. މިއަދު ކުރާ މަސައްކަތަކީ ކޮބައިތޯ؟ ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނޭނގޭ. ހަމަ ބަޖެޓުގައި ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލިމާ ގޮތް، ހައްސަން މިނިސްޓްރީން ޕްރޮޖެކްޓް މިނިސްޓްރީން މިކަން ނުވެގެން، ކާރިސާއަކީ މިކަން ކުރާނީ؟ ކާރިސާއަކީ މިކަން ކުރާނީ؟ އަޅުގަނޑުމެން ރަނގަޅުކުރާނީ 2023 ވަނަ އަހަރުގެ އިންތިޚާބައް

ކާމިޔާބުކުރަން ދާއިރާގައި ތިނަދޫއަރަން ވަޒީފާތަކުގައި އޮތް ބަރުޝަރީ ހޮސްޕިޓަލް ނާޒާ އަޅުގަނޑުމެން ތިނަދޫ ރައްޔިތުން
ކައިރިއަށް ފޯރުކޮށް ހިދުމަތް ދޭނަން ކަރަންޓްކުރަން. އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ނުކުރާނެ. މަސްވެރިންނަށް މިހާރު ދިމާވެފައި މި އޮތީ
ގެންޖެހުމުން އަރައިންގަނޑުވާ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ، 20 ރުފިޔާއިން 16 ރުފިޔާއިން ވެއްޖެއްޔާވެސް އަސްބާބު އިޢާދަކުރަން
މަސައްކަތްތަކުން ؛އަވަސް ފިޔަވަޅުތަކެއް ނާޅައި އެކަން ބަދަލުކުރުމަކީ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ މަސްވެރިން ކައިރީގައި
އަޅުގަނޑުމެން ގޮއްސަ ބުނާނީ ކީކޭތޯ؟ އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންނަށް ދެއްކޭނެ ހެދުމެއް، އަޅުގަނޑުމެން
ވައުދުވެއްޖޭ، މަސްވެރިންނަށް ހަމައެކަނި ހެދިދަން ވައުދުވެއްޖޭ. މިކަން އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ކުރަންޖެހޭ. ރާއްޖޭގެ
ފޮރިން މިނިސްޓްރީން އަބްދުﷲ ޝާހިދު، ފޮރިން މިނިސްޓަރު ސަޢޫދީ އަރަބިއްޔާއަށް ގޮއްސަ މި ޑިޕްލޮމެޓިކުގައި
ސޮއިކުރުމަށް ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ ކިހިނެއްތޯ މިކަން ކުރާނީ؟ ކިހިނެއްތޯ މިކަން ކުރާނީ؟ ހާރިޖީ ސިޔާސަތާ
އެއްވަރަށް، ހާރިޖީ ސިޔާސަތާ ގުޅުންހުރި މުއައްސަސާތަކުގައި ސޮއިކުރުވާފައިވާކަން. މިއަދު އަޅުގަނޑު ހަމަ ސާފުކޮށް
ދަންނަވަން؛ ކިހިނެއްތޯ ރާއްޖޭގެ ވަޒީރު މިއަދު ދ.އަތޮޅުގެ ރައީސާކަން އިސްތިޢުފާ މި ދައުލަތުގެ ހާރިޖީ
ސިޔާސަތު ރަނގަޅަށް ހިންގާނީ؟ ބައެއް ބޭފުޅުން އަޅުގަނޑު މި ދައުލާ ވާހަކަތައް ހިތްހަމަޖެހިގެން. އެހެންނަމަވެސް،
މި ވާހަކަތަކީ މި ދައުލަތުގެ ރައްޔިތުންނާ ހަމައަށް ރައްޔިތުންނަށް ހިތްހަމަޖެހުންދާނެ ބަލައި އަޅުގަނޑުމެން
ވޯޓުލުކުރަންޖެހޭ ވާހަކަތަކެއް. އެހެންނަމަވެސް، 2023 ވަނަ އަހަރުގައި ރައްޔިތުންނާ ހަމައަށް ގޮއްސަ
އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ރައްޔިތުންނަށް އަޅުގަނޑުމެން ވީ ވައުދު ނުފުއްދި، އެ ބޭފުޅުން ކައިރީ ފޯމަށް އެދިލާ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވޯޓެއް ނުލިބޭނެ. އަޅުގަނޑުމެން ދޭތެ 2023 ވަނަ އަހަރުގައި އިންތިހާބު ކުރިމަތިލާއިރު މިކަން
ފެށުމަކަށް ބަޔާ ވިޔާވަސް އަމަލަށް، ވިޔާވަސް އަމަލަށް އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރުގެ ޕްރޮގްރާމުގައި ރައީސް ސޯލިހު ވަޢުދުވެވަޑައިގެންފައި
ހާއްސަކޮށް އިސްކަންދެވިގެން ކުދިންގެ ތަޢުލީމުގައި މިހާރު ޒަމާނީ ތަޢުލީމުދޭކަމަށް، ކުދިންގެ ތަޢުލީމުގައި ރައްޔިތުންނަށް
ޚިދުމަތްތަކާ ކަންތައްތައް، ތަކްލީފުތަކާ ކަންތައްތައް މިނިސްޓްރީތަކުގެ ތަޢުލީމު ބަދަލުގައި، އެގޮތަށް ބަދަލުވެގެން
ތަކްލީފުތަކާ ކަމަށް ވާނަމަ، ރައްޔިތުންނަށް މި ހިދުމަތްތަކުގެ ޚިދުމަތްތަކާ ކަމަށް ވާނަމަ، އެ ބަދަލުވެގެން ގޭގައި
ބޭނުންވާ ވަގުތު، އަޅުގަނޑުމެން ފެންނަ ތަކްލީފު މި ހިދުމަތްތަކުގެ ދަށުން. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ،
ތަރައްޤީކުރުމުގައި މި ފިޔަވަޅުތަކުގެ އަޑުއެހުން ކަމަށް. މި ފިޔަވަޅުތަކުގެ ސަބަބުން ދެން ފާހަގަ ނުކުރަން. ދެން ވާނަ
އޮތީ ފިޔަވަޅުތަކުގެ އަޑުއިވުން، އަޅުގަނޑުމެން ތަރައްޤީ ހިދުމަތްތަކުން، އަޅުގަނޑުމެން ތަރައްޤީކުރުމުގައި ވެފައި
ހުރި ވައުދުތަކުގެ ބަދަލުގައިވެސް. އެހެންނަމަވެސް، ހުވަފެނީ އަބްލަހުގައި ދިނަ ކަށަވަރުކޮށްގެން މަސައްކަތްކުރަން؛
ހާއްސަކޮށް ދިނަ ކަށަވަރުކުރުމުގައި ކަށަވަރުކޮށް މަސައްކަތްކުރަން ސަރުކާރުން ނިހާއީ ހަދަ ސަރުކާރަކަށް ޝަކުވާ ދަރަނިވަރަން. އަޅުގަނޑުމެން
ފޯނުކޮށް ހިއްސާކުރަމުން، މިފަދަ ރައްޔިތުންނަށް ވެފައި ހުރި ވައުދުތައް ބަދަލުގައި އަޅުގަނޑުމެން ހިނގާދާ އެންމެން

އެކީގައި ގުޅިގެން އަވަސްވެގެންނަވާ! އާދުނީން ރައްޔިތުން ހިތްހަމަޖެހުމާ އެކީގައި އަޑުއަހާލުމުން ފަސް މި ކުރާ މަސައްކަތް ބަލައިގަންނާނީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު.

ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު ފާހަގަކޮށްލުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ވެސް އަވަސްވެގެންނަނަން، ފުރަތަމަ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން ރަޝީދު ހުށަހެޅުއްވި ޤަރާރަކާ އަޅުގަނޑު ވެސް އެ މަސައްކަތަށް މި ގޮތަށް ހުށަހެޅުއްވި ކަމަށް ޖަހައި ޝުކުރު ދަންނަވަން. އާދެ! މި ޤަރާރު، ހަމައެކަނި ފުރުޞަތުގެ ނަމުގައި ހުށަހެޅިފައި އެއް ކަމުގައި ވިޔަސް، މި ރާއްޖޭގެ އާބާދީގެ ބޮޑު ބަޔަކަށް، ގިނަ ރަށްތަކަކަށް ދިމާވެފައިވާ އަސާސީ މައްސަލައެއް. އެހެނިހެން ގޮތްތަކުން، ގޮތުގައި އ.ދ މަޖިލީހުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވަރަށް ފަހުރުވެރިކޮށް، ވަރަށް ސާފުކޮށް އިޢުލާނުކުރެއްވި މި ފާހަގަކޮށްލެއްވި ދެއްކެވި. ވިޔަފާރި، ފުރިހަމަ ވުޖޫދުގައި ނިޒާމާ، ބޮޑު ބަލަހައްޓަވާކަމުގައި ހުރި ފަސާދަތަކުން ވެސް ކޮންމެވެސް ދުވަހަކުން ދުނިޔޭގައި ނަންނަގާ. އެއް ދުވަހަކުން ޤައުމުގެ ވަރަށް ބޮޑު ބަދަލުތަކެއް ވެސް ކޮށްދޭނެ ކަމަށް ޤާނޫނެއް ތަޢާރަފްކުރާނެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ވައްތަރު ދުނިޔޭގައި ތިބި އެހެން ޤައުމުތަކާ މަތީ ޤައުމުތަކުގެ ބަޔަކު ބާރުގަދަ ދުނިޔޭގައި ވެސް އުފެދިގެން އަންނަ ޤައުމުތަކަށް. މިހެން ސަރުކާރު ދައުލަތް ބަޔާނެއް. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންގެ ކެބިނެޓާ އަމާޒުވެރިވެ މިއަދު މި ރާއްޖޭގެ ރަށްތަކަށް ގެނައުމަށް ސަރުކާރު މި ބަޔަކު ބާރުވެރިކަން، މާ ބޮޑު ފެންވަރު. އެއް މުއްދަތުގެ އެހެން މުޅިދުނިޔޭ ދިގު މީހަކަށް ވަރަށް އިސްތިޢުފާ. އަދި އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގައި ވެސް ބިލެތްދޫ ދާއިރާގައި ވެސް ބިލެތްދޫއާއި ހުރި ބޮޑު ހަމައެކަނި ދޫ. މި ސަރުކާރު ބާރުވެރި އަޅުގަނޑުމެންގެ ބިލެތްދޫ ޤައުމީ އަޅުގަނޑުމެންގެ އިޤްތިޞާދަށް ފައިދާ ކުރާނެ މި ވަނީ ވަރަށް ބޮޑު އަޅުގަނޑުމެންގެ ހަމަ ބަޔަކު ބޭނުންވާ ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ބިލެތްދޫގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ އިރުމަތީ ފަރާތުން މިހާރު އެ ވަނީ ވަރަށް ގިނަ ސަރުކާރުތަކުން ވަރަށް ބޮޑު ފަސޭހަކަމެއް ލިބުނު ދުވަސްތަކެއް. ހަމަ މި ފަދައިން ބޮޑު ތަރައްޤީއާ ހިނގާ އެކު ބޮޑެތި ބަދަލުތަކެއް ގެނެސް ވަނީ އިތުރު ބޮޑު މި ދުވަސް ވެސް ފެނިގެންދާއިރު މަސައްކަތްކުރާ ޤައުމުތަކުގެ ބަޔަކު އެބަ ދަނީ ބޮޑު ބޭނުންތަކަކަށް. ހަމައެހެން މި އޮތީ ބިލެތްދޫއާއި އަޅުގަނޑުމެން ހުރި ބޮޑު މުހިންމު ބަދަލެއް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ބިލެތްދޫގެ ރަށްތަކުގެ ސަރުކާރުން ބޮޑު ވަރަށް ދާއިރާ ބަޔަކު ދެކޭ ގޮތުގައި ސަރުކާރުން، ހަމައެކަނި ދާއިރާގެ ބޮޑު ކޮށްދޭނެ ވަރަށް ފަހި ސަރުކާރުގެ ބައްޓަން ކޮށްލަވަން ބޮޑު ކަންކަން ބަޔަކު.

އިތުރަށް ބަޖެޓު ހުށަހެޅުން ވިޔަސް އަދި އިތުރު ސަމާލުކަމެއް ދިނުން ވިޔަސް، މިހެން ހުރި މުހިންމު؛ އަދި ހާއްސަކޮށް ކުދިކުދިން ހުރި ރަށްތަކުގެ އަވަހަށް ހިމާޔަތްކުރުމުގެ މަސައްކަތްތަކާ އެބަ ފަރާތްތަކަށޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދެންމެގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވިދާޅުވެއްޖެ؛ ތެދުފުޅެއް! ސަރުކާރަކަށް ކުއްލިއަކަށް އަހަރެއް ހުރިހާ ކަންތައްތައް ކުރަންޖެހުނީމާ ވަރަށް ބުރަ ވާނެ ފުރުސަތެއް ބޭނުންވާނެ. އެހެނިހެން ފަރާތްތަކުން، މިއަދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުން އެމް.ޑީ.ޕީގެ 40% އޮތް ކަމުގައި ވިޔަސް، ކޮލިޝަން ސަރުކާރެއް މި އޮތީ. ވަރަށް ބޮޑަށް މި ތިބީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މެނިފެސްޓޯއާ އިދިކޮޅު ލީޑަރުންތަކެއް އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި. ތިބިގެން ވިޔަސް، މި އުސޫލުތަކުގައި ސަރުކާރުން މި ވަނީ ފުރައި ނަމޫނާގެ މަސައްކަތްތަކުން ވަރަށް ބޮޑަށް ތަރައްޤީގައި ކޮށްދީ. އެންމެ ފުރަތަމަ ކުރަންޖެހޭ އެއް ކަމަކީ، އަސާސީ ހިދުމަތް އެބަޖެހޭ ފުރިހަމަކޮށްދޭން. އަޅުގަނޑުމެން މި ސަރުކާރަށް ހަވާލުވެ ބޮޑު ދަތުރުފަތުރުގައި ރާއްޖޭގެ ތިރީހަކަން ތަރައްޤީގައި ނަތީޖާގެ ނިޒާމް އޮތީ. އެހެންނަމަވެސް، މި ސަރުކާރުގެ އަމާޒު ހިފެހެއްޓި އެހެން، މި ސަރުކާރުގެ މި ދައުރު ނިމުމުގެ ކުރިން މުޅި ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ރަށްރަށެއްގައި ބޯފެނާއި ނަރުދަމާ އިންތިޒާމު ކުރަން. އެއީ ވަރަށް ބޮޑު ކުރިއެރުމެއް. އޭގެ އިތުރަށް އިންޖީނުގެތަކުން ފެސް މި ވަނީ އަލަށް ފެށިފަ. އިންޖީނިޔަރު ވަރަށް މުހިންމު އެއްކޮށް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ހަކަތަ ނިޒާމް އެއްކޮށް ރަށެއް ތަރައްޤީކުރުމަށް ނުވާނެ. ކޮންމެ ރަށެއްގައި ދިރިއުޅުން އެ ދަނީ ކަރަންޓު ބޭނުންކުރާ އަދަދު ބޮޑުވަމުން. އެއަރޕޯޓު ވިސްނަމުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ބޭނުންވޭ ރަނގަޅު ވިއުގައެއް އޮންނަން. ކަރަންޓުގެ ރަނގަޅު ކޭބަލްތައް އެބަ. ރަނގަޅު ޖެނަރޭޓަރުތަކެއް ހުންނަން. މިހެން ދިރިއުޅޭ ސަރަހައްދުގައި ހުރި ތަންތަން އެބަ ބަދަލުކުރަންޖެހޭ. މި ވަގުތު ސަރުކާރުން ފެސިލިޓީތަކަށް އިންޖީނުގެ އަޅަމުން އެބަދޭ. އެހެންވީމާ، މުޅިއަތޮޅުން ސަރުކާރުން ކަންކަން ނުކުރެއްވި ބޭނުންވާކަން ނޫޅެ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ވޯޓު ހޯދަން ބަލައިގަތުމުގައި ދަތިވާ ކަންބޮޑުވުންތައް އެބަހުރި. ޕްރޮޖެކްޓު ހިންގައިގެން ވޯޓު ލިބެންވާ މި ސަރުކާރަކަށް ލިބޭނެ. އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ވަރަށް ބޮޑެތި މުހިންމު ބޮޑެތި މަސައްކަތްތަކެއް ރާއްޖޭގެ އެކި ކަންކަމުގައި ކުރަމުން އެބަ ދޭ. މިއަދު ދަތި ޕްރޮޖެކްޓުތަކުގެ ތެރޭގައި ވެސް ކުރޭ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮށް ގެއްލޭ ދޭ ސަބަބަކީ އެބަ އޮތޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު މިއަދު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ކިޔަނދޭ މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ވަޒީފާތަކާ ހަމަ ހަރަކާތް ހަރުދަނާ ފުރިހަމަ ކުރުމުގައި ވިޔަސް، ވަރަށް މުހިންމު ވަޒީރު އެބަހުރި އަޅުގަނޑުމެންގެ އެކިއެކި ސަބަބުތަކާ ހުރި ނުފޫދު، އަދި ކުރިއަރަން އޮތް ތަނެއްގައި ވެސް ފުރުޞަތު އިންތިޒާމް ކަންކަން. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން މިއަދު ބޭނުން؛ އެމް.ޑީ.ޕީ.ގެ މެނިފެސްޓޯއަކީ ހާއްސަކޮށް މި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ވަރަށް މުހިންމު މެނިފެސްޓޯއެއް. އެއީ ރާއްޖޭގެ ދައުލަތުގެ އެތައް ފައިސާއެއް ކަނޑައެޅިގެން ރައްކާތެރިކަމާ މި ވަނީ ވަކިން ނަގާފަ. ކަނޑައެޅިގެން މި ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ ތެރޭގައި ދިރި ބައްޓަން ވަރަށް ސާފުކޮށް އެނގެން އޮތް ބަހާގޮތަށް، އެމް.ޑީ.ޕީ.ގެ މަސައްކަތަކީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛

އެމް.އެމް.ޕީ.އާރް.ސީގެ މައްސަލަ ނުބެލިގެން އުޅޭކަން ދިވެހިންނަށް މިއަދު އެނގޭ. ސުވާލަކީ، 65 މެންބަރުން ތިބީމާ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެއް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ލިބިއްޖޭ. ޕާޓީގެން ހެއްދި މައްސަލަ ނުބެލިގެން އުޅެނީ؟ އަޅުގަނޑު ގެބޮޑުކަމާ ގޮތުގައި އެމް.އެމް.ޕީ.އާރް.ސީގެ މައްސަލަ ނުބެލިގެން އުޅޭނީ، ވަރަށް ފުރާ ދައުރާއެއްގައި މި ރާއްޖޭގެ ސިޔާސީ ވަރަށް ގިނަ ފަރާތްތަކެއް، އަދި ތަންފީޛީ ބާރުތަކެއް ލީގައި ވަނީ ހިފެހެއްޓި. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ވަޢުދުވީ މި ތިބީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް، މަޝްވަރާކޮށް އިންސާފު ހޯދައިދޭށޭ، އެމް.އެމް.ޕީ.އާރް.ސީގެ މަގަން އިންސާފު ހޯދައި، އެ ކަންކަން ހުރި ބަޔަކު އިންސާފުގެ ކުރިމައްޗަށް ގެނެސް ދައުލަތުގެ އެ ބަދަލު ނެގުން. އެކަން އަޅުގަނޑުމެން ހުރަސް އެޅަ ޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެން މިކަން ހުރެވުނު އޭރު މަގު. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ ފެނޭ ވަރަށް ހަނިކޮށް. އެހިތިވަޑައިގަންނަވާށެ، ނިޒާމިދާ ސަރުކާރުގެ އަނިޔާވެރިކަމާއި ނާތަރުހީބުކަމުން މި ރާއްޖެ ސަލާމަތްވެގެން ހަމައެކަނި މި ރާއްޖޭގައި ފެންނަ ދުއްސާޅަސާބަކަން އޮތީ އެމް.ޑީ.ޕީ. ވޯޓުދީގައި އޮތުމަކުން މިއަދު ރާއްޖެ މިހާތަނަށް މި ގެނައީ. އެހެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަރައިގަތުމަށް އެމް.ޑީ.ޕީގެ ދަންމަރު ނުނިވި އޮތުމަކުން. ބައެއް ފަރާތް އެމް.ޑީ.ޕީގެ ނަމުގައި ނިކުންނަ މުޖުރިމުންތަކުގައި 4 މިލިޔަނު ދިނަ ދެލަކޯ ވެސް ދިނަ. 10 މިލިޔަނު ދިނަ ދެލަކޯ ވެސް ދިނަ. އެހެންނަމަވެސް، އެމް.ޑީ.ޕީ ނުނިވާ އޮތުމަކުން މިއަދާ ހަމައަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި އާދެވުނީ، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ސަބަބުން. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަތިލާންޖެހިފައި އޮތް ބަލިޔާތަކާ، އެމް.ޑީ.ޕީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވުޖޫދުގައި އެމް.ޑީ.ޕީގެ ގޮތުގައި ނަމޫނާއަކީ އޮތީ ބިކޮ. އަޅުގަނޑު ގޮވާލަން ބޭނުން ހެއްސާކޮށް އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރުންނަށް މިއަދު؛ މި ބާރުގެން މާތްސޮފްވަޑައިގެންނަވާށޭ! އަލުން އަނބުރާ އަޅުގަނޑުމެން ކަންކަން ރަނގަޅުކުރުމަށް ބަލައި ނިކުމެވަޑައިގަންނަވާށޭ! އެމް.އެމް.ޕީ.އާރް.ސީގެ މައްސަލަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބެލޭނެ އޮތް ހަމައެކަނި ތަނަކީ، އެމް.ޑީ.ޕީ ނޫން ބައެއް. އެމް.ޑީ.ޕީ، މި ޕާޓީއަށް ނޫނީ ދެން އެކަން ކުރެވޭކަށް ނެތް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު އާދޭސް އެދިގަތީ އެމް.ޑީ.ޕީގެ އާންމު މެންބަރުންނަށް ގޮވާލަން، ކުރިއަށް މި އޮތް ފަހަރު މަޖިލީހުގެ އިންތިޚާބުގައި ވަރަށް ފަރާތް ބޮޑަށް، ޖެހިލުމެއް ނުވެ، ޖެހިލުމެއް ވެސް ނުވެ އެމް.އެމް.ޕީ.އާރް.ސީގެ މައްސަލަ ބަލަން ހިތްވަރާ އެކަށީގައި ތެދުވާން ޚިދުމަތުގެ މެންބަރުންތަކެއް އެމް.ޑީ.ޕީއަށް އިންތިޚާބުކުރަން އެބަ ޖެހޭ. މި މައްސަލަ ދޭން ބެލުނީ، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމައެކަނި ބެލުނީ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޚިދުމަތް މަޖިލީހުގެ ތެރޭގައި އެ ހިތްވަރު ހުރިގެން. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޚިދުމަތް މަޖިލީހަށް މިފަހަރު ޢައްދަދުންކޮށްދީގައި، ފުރުޞަތުދީގެން ހޯއްދަވައިގައި އެކަމާ ވަރަށްގިނަ، އެމް.އެމް.ޕީ.އާރް.ސީގެ ފަރާތަށް ދުވަސް ނެތް ފަރާތްތަކަށް އިންތިޚާބުކުރަން އެބަ ޖެހޭ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާނީ ބޮޑެތި މިއުޅުމެވެ. މާލޭ ސިޔާސީ ރައީސުކަން ކުރިމަތިލައްވާއިރު އަދި އެމް.އެމް.ޕީ.އާރް.ސީގެ މައްސަލައިގައި ތެދުމަގުގެ ސަޕޯޓުކުރައްވާއިރުގައި ވެސް ހުންނަވާނީ ބެލުމެވެ. މިއަދު މާތް ސިޔާސީ ޝަރުތު ކުރިއްވި ވަރަށް، އެމް.ޑީ.ޕީގެ

ޤައުމީ މަޖިލީހުގެ ރުކުނުގައި މި ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ވަކާލާތުކުރަމުން ދާއިރުގައި އެއީ ހަމަގައިމު ވެސް މިކަމާ އިދިކޮޅަށް ނިކުންނާނެ ފަރާތެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ގޮވާލަން މާލޭގެ އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރުންނަށް، ކޮންމެހެން ވެސް މިފަދަ އަޅުގަނޑުމެން އިންތިޚާބުކުރަން މި ޖެހެނީ އެމް.އެމް.ޕީ.އާރް.ސީގެ މައްސަލަ ޖެހިފައިވާ ނަމަ، ފަހަރު ފަރާތް ބުރަކޮށް އަހަރެން ޤައުމީ މަޖިލީހުގައި އެ މައްސަލަ ބެލުމަށް ޖާގައި މަސައްކަތްކުރާނަން ގެންބަރުން. ދެން ބައެއް ފަހަރު ބައެއް ބޭފުޅުންނަށް އަޅުގަނޑު މިތަނުގައި ހުށަހެޅި މި ވާހަކަ ދައްކާލާ، ކަރަންޓުހެއްދުމާ ބަހައްޓުމުގެ މަޖިލީހުގައި އޮތް ބޯޑު މެޖޯރިޓީން ނުބެލުނު މައްސަލައެއް، ސަރުކާރުގައި 40% އޮތުމުން ނުބެލުނު މައްސަލައެއް، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޤައުމީ މަޖިލީހުން މިކަން ކުރާނީ؟ ނޫން، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޤައުމީ މަޖިލީހަކީ ވަރަށް ހިންގުރާ ކަންތައްތައް ވޯޓުދީރުކުރާ ބައެއް. ހިތުވަރާއެކު މަސައްކަތްކުރި ބައެއް. އަޅުގަނޑު މި ގޮވާލަނީ، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޤައުމީ މަޖިލީހަށް މިފަދަ އެމް.އެމް.ޕީ.އާރް.ސީގެ މައްސަލަ ބަލާށެ ހިތްވަރު ހުރި، އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރުން ގޮވިއްޖެ ކަމަކަށް ވަންޏާ، އަޅުގަނޑުމެން އިސްތިހާރުކުރައްވިއްޔާ މަގުމަށްޓަކައި ނުކުމެ އެމް.އެމް.ޕީ.އާރް.ސީގެ މައްސަލައަށް އިންސާފު ލިބެންދެން ޤައުމީ މަޖިލީހުން އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކުރާނަން، އެމް.ޑީ.ޕީ އަބަދު މުޅި ހަރާގައި މަގުމަތީގައި ތިބެން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެން ކުރެވޭނެ އޮތް ކަމަކީ، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޤައުމީ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްގެން ނުކުމެ އަޅުގަނޑުމެން އިހުތިޖާޖުކުރުން. މުޅި ހަރާކާތްކުރުން. ނޫނިމަ، އެކަން ބޭރަށް ކުރިއަށް ގެންގޮސް މި ދައުލަތުގައި އެމް.އެމް.ޕީ.އާރް.ސީގެ މައްސަލައަށް އިންސާފު ލިބެންދެން ހުރިހާކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން ޤައުމީ މަޖިލީހާ އެކުގައި ނުކުމެ، ޖޫރީގެ އާންމު މެންބަރުންނާ އެކުގައި މިކަން ކުރުން. އިޤްތިޞާދީ ހަރާސް؛ އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިއަދު ހުށަހެޅުއްވި އޮތް މައްސަލައަކީ ވަރަށް ބޮޑު މައްސަލައެއް. ދައުލަތުގެ ވަރަށް ގިނަ ދަރާފައެއް މި ދަނީ ޚަރަދުކުރަން. އަޅުގަނޑު އަދިވެސް އެއް ފަހަރު ނިންމާލުމުގެ ކުރިން ސަރުކާރަށް ދަންނަވަން ބޭނުން، ޕީ.އެސް.އައި.ޕީގެ ޕްރޮޖެކްޓުތަކުގެ ތެރޭގައި ބޭއްލަން އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ވެސް ޖެހި މަސައްކަތްތަކަށް ހުރި ކަމުގައި ވިޔަސް، އަދިވެސް ރަނގަޅުކުރުމުގެ މައްސަލައަށް އަލުން ބަޖެޓުން ބަޖެޓަށް ޖެހޭ ލޯނު ދަރަނިތައް އަދާކުރަން ނިންމަމަށް، އަޅުގަނޑުމެން ވޯޓުދީން އެބަ ސަރުކާރުތަކެއް ވާންޖެހޭ. ނިންމާލުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޭނުން ޝުކުރު ދަންނަވާލަން ބޭނުން، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޚާއްސަ މިނިސްޓަރަށް ވެސް؛ އަދި ހަމަ އެގޮތަށް އަޅުގަނޑު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ވެސް؛ ޝުކުރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ދައުލަތުގެ ޚަރަދުކުރުމަށް މި ޤައުމުގައި ކުރި އިސްލާހުތަކުގެ ސަބަބުން ގޮތުން އެ ދައުލަތުގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން، ޚަރަދުކުޑަކުރާ ބޮޑު ގޮތުން އިސްލާހު ފިޔަވަޅު މިއަދުން ޚަރަދުކުޑަކުރާ ބޮޑު ގޮތުން ލ.ގަމުގައި އެންމެ ސަރުކާރު އިމާރާތުން މިނިވަންކަން ޚަރަދުކުޑަކޮށް ދެމުން ގޮވާލި އެއް ރައީސަކީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޚިދުމަތަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ޞާލިޙް ކަމަށް ވާތީ، އަޅުގަނޑު އެ މަސްލަހަތަށް ހިތްހެޔޮކަމާއި ޝުކުރު ދަންނަވަން. ދެން އަޅުގަނޑު މިއަދުގެ ހުށަހެޅުމުގެ ދަންނަވާލައި ހަމަ މި މަސައްކަތަށް ވާހަކަދެއްކި ހުރިހާ

އަޅުގަނޑަށް ކުޅަދާނަ އޮފިސަރުންނަ. އަޅުގަނޑު ހިތާމަޔާއެކު، މިހާރު މި ދުވަސްވަރުން ދަނީ، އަސްލުގާ ބަޔަކު ހާމިދުގެ ސަރުކާރާ ބެހޭ ބިލުތައް ކަމަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހަމަ އިލްތިމާސްކުރަނީ، ސަރުކާރުގެ ނިޒާމަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމަށް ބަޔަކު މިހާރު އެ ކުރައްވަމުން ގެންދަވާ ކަންތައްތައް ޕީ.ޖީ.އޮފީސް ހުއްޓުވައި، އެއަށްވުރެ ބޮޑަށް އަޅުގަނޑުމެން ޤައުމީ ޒިންމާގައި ދެކޮޅު ކޮށްފައިވާ ބޭފުޅުން، ބަޔަކު އަޅުގަނޑުމެން ނުފޫޒު ފޯރުވުން ހުއްޓުވައި އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ތަސައްވަރު ކުރެވޭ އެބަ ޖެހޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ނިންމާލާނީ ކުރިން އަރިހުން އެއް ފަހަރު އަޅުގަނޑު އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރުންނަށް ޒިންމާދާރު، ޤައުމީ މަޖިލީހުގެ ފަރުމާލުމުގެ އެހީގައި އެމް.ޑީ.ޕީގެ؛ ހާއްސަކޮށް އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޤައުމީ މަޖިލީހުގެ ހޮވިފައިވާ މެމްބަރުންނާއި މި ބޭފުޅުން ބައްލަވަންޖެހޭ އެންމެ މުހިންމު ކަމަކީ، އެމް.އެމް.ޕީ.އާރ.ސީގެ ޒިންމާތަކައި ބައިވެރިވެ ތިބި މީހުންނާއި، އަދި އެކަން ބަލަމުން ގެންދަވާ ނުޖެހޭ، ނުފޫޒުގެ ނުފޫޒު ނޫންނަމަވެސް ހިތްވަރު ހުރި އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރުން ހޯދުން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ގުރައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް ރިޒާ މިއަދު މި ގަޑިއަށް ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުމަށް އެންމެ ފަހު ބޭފުޅަކަށް. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ވަގުތީ ނުނިމި ހުރި މަސައްކަތަށް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ރިޒާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! ފުލިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް ފަސޭހަ ތަރުހީބު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގަރާރަށް މި ވަގުތަށް ދުރިހެން ގަރާރުގެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުގެ ވަރަށް ގިނަ ރަށްތަކުގެ ހާލަތު މިއީ. ހަމައެކަނި ފުރިދޫއެއް ނޫން. ރައްޔިތުގެ ވަރަށް ގިނަ ރަށްތަކެއްގެ ހާލަތު. އެކަމަށް ރައީސް ޢާލިމުންގެ ވިސްނުމުގައި ވަރަށް ބޮޑަށް ސަމާލުކަންދީއްވައި އެކަން ރަނގަޅުކުރެއްވުމަށް އަދި. އެންމެހާ ވަސީލަތެއް، މިހާރު އަދިވެސް އެބަ ހުރި ބައެއް ރަށްތަކުގައި މި ކަންކަން ނުހިމެ. އާދެ! އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ޤާނޫނަށް ބަދަލެއްތަކާއި، ކަމެއް ކުރާނެ ނަމަވެސް ހަމައެކަނި ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް، އަދި އެކަމެއް ކުރުމަށް ހޯދުން ދެކެވޭ އޭގެ ކަންމަތީކަން ވިސްނުމުގެ ބަހައިލެވިފައި ވަކިން ހުރިކަމާއެކު، ތަރައްޤީކުރާ އެކަމަށް ދެކޭ ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން ބަޔަކުގެ ބޮލުގައި ވަކި ގޮތްތަކެއް ހުރިގެ ބިން ހިއްސާކުރާ ގޮތް ހޯދުމަށް ވެސް ހުރިހާ ފަރާތަކަށް، އަދި ހިއްސާ ދޭން ކޮށްދިނުމަށް ދާއިރާ ހުރިހާ ފަރާތްތަކުގެ ވަކިން ހުރި. އެ ބައިވެރިވުމަށް ސަރުކާރުން ދެއްވި ބަދަލާ ވަޒީފާ، މާލީގޮތުން ހިއްސާ ކަރަށް ބިނާވެ ކުރަމުންދާ ވާހަކަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއަދާ ހަމައަށް

އައިއިރު ވެސް އެ ބޮޑުވި ވީ ތަނެއް ނޫނޭ. އެހެންވީމާ، ހިމާޔަތެއް ނުލިބޭތީ. ހިއްސާ ބައި ހިމާޔަތެއް ނުލިބޭތީ.
ގެރުވުން އެ ދަނީ އެ ސަރަހައްދު ހިނގާތީ. ހަމައެއާއެކު މިދަންނަވާހެން، ބޮޑުވި ނުލުމުގެ ސަބަބުންނާ އެކު އެ ތަން
ބޭނުންކުރެވޭން ޖަމާނެއް އަދި މާލޭސިޓީއަށް، މާލޭސިޓީގެ ރައްޔިތުންނަށް ނޫނޭ. ހަމަ އެއާއެކުގައި މާލޭސިޓީއަކީ،
އިޤްތިޞާދީ ރައީސަކު އެކިވެވޭގެންނެވާން ފުދައިން، ދިރުވި ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގެ ވަރަށް ބޮޑު ބައެއް ގެރިން
ޖީލޭސީއިން ދައުލަތާ ބައެއް. މާލޭސިޓީ މި ރައްޖޭގައި އޮތް ފުރުޞަތުދިނުމުގެ ސިޔާސީގޮތުގައި އެންމެ ބޮޑެތި ދިރުވި
ދައުލަތަށް ފައިސާ ވައްދައިދޭ އެއް ރަށް. އަދިވެސް މި އޮންނަނީ ފުރުޞަތުދިނުން ހަމަ އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައެއްކަން ދަންނަވާނަމަ،
ހަމަ ޒިޔާރާ ގެސްޓްހައުސްތަކެއް ފުދިކަން މި އޮންނަނީ. އެހެންވީމާ، އެ ރަށުން ޓޫރިސްޓުގެ ގޮތުގައި ވަރަށް ބައިވަރު
ފައިސާތަކެއް އެބަ ދައްކާ. އަދިވެސް އަބަދުވެސް ދައުލަތަށް ވަރަކަށް މިއީ. ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގެ ބޮޑު ބައެއް ކަވަރުކުރާ
އެއް ބައެއް މާފުށީގެ ރައްޔިތުންނަށް. އެހެންނަމަވެސް، ބައްލަވާ! މިއަދު ހަމައެކަން އަޅުގަނޑު ވެސް މާފުށީގެ ފުރުޞަތުދިނުން
ގޮސް ރަނގަޅަށް ބަލައިލާއިރު ނަފާއާ ރަށުގެ އެ ފެހިކަމާ ބަލައިލާއިރު އެ އޮތް ބޮޑު ކުރިމަތިވާ ދުވަހަކު ވެސް މިކަހަލަ
ހަރުފެއް އަދި މަސްއޫލިއްޔަތު ނުދެއްވުން. މާފުށީގެ ކުރިމަތިވެ އެކި ވަޒީފާ ވާހަކަ އެ ބޮޑު ތަން ބައްލަވާ.
އެމް.ޑީ.ޕީގެ ބޭފުޅުން ވަޒީފާ ދެއްވިން އެބަ ބައްލަވާ. އެހެންނަމަވެސް، އެކަކަށް ހިމެނުމެއް ނުވޭ. ހަމަ އެއާއެކުގައި މި
މިކަންކަން ބަޖެޓުން ކަމުގައި ވާނަމަ، މާލޭސިޓީ ޖާމިޢާތުގެ ފުރުޞަތުދިނުން އެކަމުގައި ވަރަށް ކަންބޮޑުވުން
ފާހަގަކޮށް. އެހެންނަމަވެސް، ރައްޔިތުން އެކަމާ ވަރަށް ބޮޑު ކަންބޮޑުވުން ފާހަގަކުރައްވާ އެކަމުގައި އަޅުގަނޑު މިއަދު
ސަރުކާރަށް ގޮވާލަން، ވަރަށް އަވަހަށް ގޮތްތަކެއް މާފުށީގެ ކުރިން ނިޒާމާ ގޮތަށް ސަރުކާރުން
ވިސްނާވަޑައިގެން އެކަން ގޮތްކުރައްވާނެ. ވަރަށް ފަހުން މާފުށީ ކައުންސިލާ ސްޓޭޓްކާއިން ވާހަކަދައްކަވާ.
އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު ހަމައެކަން ސްޓޭޓްކާއިކަން ވެސް އަދިވެސް އެކަން ބަޖެޓުކުރެވިފައިވާ ގޮތެއް ނެތް. މާފުށީގެ
ކައުންސިލުން އެއީ ސްޓޭޓްކާއިން އެ މަސައްކަތް ދިގެން ސްޓޭޓްކާގެ ފުރުޞަތު އެކަން ދައުލަތުން ބަޖެޓުކުރެވިފައިވާ ގޮތެއް
މާފުށި ކައުންސިލުން އެދޭ. އެއީ ރައްޔިތުންގެ އެދުން. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު ހަމައެކަން އަޅުގަނޑު ވެސް ޖަމަލު
މަސައްކަތް ނުކުރި ރަސްމީވުމުގައި، އެއީ މާފުށީގެ ރައްޔިތުން ކަންބޮޑުވާ ކަމެއް. ހަމައެއާއެކުގައި، ދެންވެސް އިޤްތިޞާދީ
ފަންބަރަށް؛ ސަރިފު ފާހަގަކޮށްލުމު ފުދައިން، ބަޖެޓުގައި ހުރި ކަންކަން ހުއްޓާ އެކަންކަން ނުކޮށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް
މި ފުރުޞަތުން، ބަޖެޓުގައި ނަހީ ކަންކަން ކުރަމުންދާ ކަމަށް. މާފުށީގައި އާ ސްޓޭޓްކާ އިމާރާތްކުރުން ބަޖެޓުގައި
ހިމަނާފައިވާ މި އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި. އިޤްތިޞާދީ ރައީސް؛ މިހާރު މިއީ ސެޕްޓެންބަރު މަސް މި ނިމެނީ. މިއަންނަ
މަހު ނޫން ކަންކަމުގެ އަނބުރާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި އަންނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓު މި ތަނަށް ހުށައެޅިގެންދާނީ.
އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު ހަމައެކަން އަޅުގަނޑުގެ ދިވެހިރައްޔިތުން މާފުށީގެ އާ ސްޓޭޓްގެ އިމާރާތް ފުރުޞަތުތަކުގެ އެއްވެސް
ކަހަލަ ކަށަވަރުކަމެއް އަދިވެސް ނެތް މާފުށީގެ ފުރުޞަތުކުރަނީ. މިއީ ވަރަށް ހިތާމަކުރަންޖެހޭ ކަމެއް އިނގޭތޯ.

ހަމައެއާއެކުގައި، ދުނިޔޭގައި ވެސް އިރުމަތީ ސަރަހައްދު އެ ދަނީ ހުސްކުރާތީވެ ދިރާސާކޮށް އިނގިރޭސި. މި ކަންކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެން އަބަދު އެ ވާހަކަ ނުދެއްކި ކަމުގައި ވިޔަސް، ސަރުކާރަށް މި އަންނަނީ ރައްޔިތުންނަށް ހިދުމަތްތަކެއް ފޯރުކޮށްދޭން. އެހެންވެއްޖެ ކަމުގައި ވާނަމަ، ރައްޔިތުންނަށް ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭން ތިބި މިނިސްޓްރީތަކުގައި އެ ބޭފުޅުންގެ މުވައްޒަފުންނާއެކު ވަޒީރުން އެ ތަންތަން ބަލަހައްޓަވަންޖެހޭނެ. ބަލަހައްޓަވައި އެކަންކަމަށް ހައްލު ހޯދައިދެއްވަންޖެހޭނެ. އެހެންވީމާ، ހަމަ އެ އުސޫލުން މަސައްކަތްކުރާ ފުރިހަމަ ރައްޔިތުންނަށް ވެސް ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ކަމަށް ބެލުމުގައި ހައްލު ފޯރުކޮށްދޭން ހޯދުމަށް އެދި އެހެން ތަރައްގީކުރި ރައްޔިތުންނަށް ހިދުމަތްތައް ފޯރުކޮށްދޭން ތިބި އެމްޑީޕީން އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގެ މި ތިންތަރަގައި ވެސް މިހެން ހުރި މައްސަލަތައް ޙައްލުކޮށްދޭން ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގޮވާލަން. އާދެ! އަޅުގަނޑު ގޮވާލާ ގޮތުގައި ގެއްލިގެންދިޔަ ބިން ހިއްކުމުން ދިރިއުޅުމުގައި އިޤްތިޞާދީ ފާލުބަން އެ ރަށްރަށަށް ސަރުކާރުގެ އެހީ ބޭނުންވާ ބޭނުމަކީ ހިތަދޫ. އަޅުގަނޑު ހިތްޕުޅުގައި، އެ ސަރުކާރުގެ ބޭނުމަކީ އެ ޖަހާ، އެއާ އެ ދިމާލުގައި ގޮތުގައި ހަމަ ނަގާނަށް ހުރި ގޮތުގެ އަދި ހިތަދޫގެ ތަރައްގީއަށް ކަމުގެ ދެން ތަފާތުތަކެއް ދިއުމަށް، އަދި އަޅުގަނޑު މިއަދު ޢާލަމީ ނަސޭހަތްތެރިވެވަޑައިގަތުމަށް. ކަންކަން ކުރާއިރު ވިސްނަން އެބަ ޖާގަ މިހެ ވާހަކަ ކަމެއް. އެހެންވީމާ، ފުޅާބައި ޖާގަ ރައްޔިތުންނަށް ހޯދުމެއް ނުކުރެވިއްޖެ، ކޮށް ނަފާ ހުރި ގޮތަށް ހިތްވަރު ދެއްވާ ގެއްލިފައި ޖާގަ ފިޔަވާފައިވާ ބަޖެޓްގެ ހޯދާސަލާން ބޮޑުވެގެންނުދާނެ. އެއާ ހިލާލަށް މިތަން ދޫކޮށް ހިލޭ ދޭނަމަ އެޖެންޑާގައި ޖާގަވާ، އެކަމަކު އަސާސީ ހިލޭ ޖަލްސާ ތިމާއަށް ގަނޑާ އޮފީހުގައި. އެހެންވީމާ، މިއީ އަޅުގަނޑު ގޮވާލަން ގޮތަށް ކަންތައްތަށް ކުރެވޭގޮތަށް ވިސްނައި ކަނޑައެޅިގެން ހިލާލާ ދެކޮޅު ކަމަށް ގެންގޮސް. އަޅުގަނޑު މިސަރުކާރުން ބޭފުޅުން، ކަންކަން ކުރެވޭގައި ވަރަށް ފުރުޞަތު ކަމަށް ހިލާލަށް ހިތްޕުޅުގައި ރައްޔިތުންނަށް ފައިދާކުރާނެ ބޭފުޅުން ކަންކަން ބޮޑެތި ރަނގަޅު ގެނައުމަށް. އަދި ހަމައެއާއެކު، ބަޖެޓުގައި ހިމެނި ކަންކަން އަވަހަށް ތަންފީޒުކުރެވޭނެ ކަމަށް ވާހަކަ ފުރިހަމަވާ ވެސް ފާޅުކޮށްފައިވަނީ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ގަޑީގެ ފަހުބަސް ވިދާޅުވުމަށް ފުރިޞަތު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް ފަލާޙް ރަޝީދު.

ފުވައްމުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ފަލާޙް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ގަޑީގެ ފަހު ވާހަކަ ދެކެވެނީ ބޭނުމަށް ރައީސް ހިތްޕުޅު ފަހު ދާއިރާގެ ކުރިއަށްގެންދާ ދެއްވި ހޯދުމުގައި ބޮޑަށް ހިތަދޫ ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރު އަޅުގަނޑު އަދާކުރަން. އަދި ހުއްޓިފައި ގޮތުގައި

ދާއިރާގެ ކަންކަން؛ ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ކަންކަން ހައްލުކުރުމަށް ބަޔާއި އަދި ޓްރާންސްޕޯޓާ ގުޅޭ ސަރަހައްދުގެ މަސައްކަތްތައް ހައްލުކުރުމަށް ބަޔާއި ހުރިހާ މެންބަރުން ވެސް ފާހަގަކުރެއްވި ޝުއޫރުތަކަކީ ކަންބޮޑުވާ ޝުއޫރުތަކެއްކަން ވެސް އަޅުގަނޑު މި ފުރުސަތުގައި ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން. އާދެ! ފެނާއި ނަރުދަމާގެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެންގެ 2019ވަނަ އަހަރުގައި އިއުލާންކުރެވިގެންދިޔަ ކަމުގައި ވިޔަސް، މިއަދާ ހަމައަށް އައިއިރުގައި ވެސް އެކަމުގެ ބަޖެޓު މަސައްކަތް ނުފެށިވާކަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަނީން. އަޅުގަނޑު އެ މަސައްކަތް ފެށިގެންދާ ވާހަކައެއް އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކައިގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށެއް ނުކުރަން. އެކަން މައްޗުވާމަން ބަޔާއި، ތުޅާދެން ބަޔާއި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލީ. ދިގާ ސަރަހައްދު ހިމާޔަތްކުރުމުގެ މަސައްކަތް މީގެ ކުރިން ސަރުކާރުތަކުގައި ނުވޭ އޮތްކަމަކަ އަޅުގަނޑު އެކަމާ މި ވަގުތު ކަންބޮޑުވާން ޖެހޭ ކަމެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން މި ތަނަށް މި އަންނަނީ، ހުރި މައްސަލަތަކާ ދޭތެރޭގައި ވާހަކަދައްކާލަން. އަޅުގަނޑުގެ ޒިންމާ އަޅުގަނޑު އަދާކުރެވޭތޯ މި މަސައްކަތްކުރަނީ. ދާއިރާގައި ހުރި މައްސަލަތައް ހައްލުކުރުމަށް ބަޔާއި އެޖެންޑާކުރެވިގެން އަދި ޕީ.އެސް.އައި.ޕީގެ ތެރެއިން ބަޖެޓުކުރެވިގެން ކުރެވޭ މަސައްކަތްތައް ނުކުރެވި ލަސްވާތީ، އެކަމުގެ ކަންބޮޑުވުންތައް ރައްޔިތުން އަޅުގަނޑާ ހަމައަށް ވެސް އަދި އަޅުގަނޑަށް ވެސް ސަރުކާރާ ހަމައަށް ފޯރުކޮށްދެވޭނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. މިއަދާ ހަމައަށް އައިއިރުގައި ފުލިދޫގެ މަރުޖެއްދާސް ހޮޅި ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ ބަޖެޓުކޮށްގެން ޖެހި ވެސް، ނުފެށިގެން މި އޮތީ. ފުލިދޫގެ ބޮޑު ހާބަރު؛ ތަރައްޤީކުރަން އޮތް ބާކީ ވިހި ތަނުގައި ވެސް ނޫނޭ. ފުލިދޫގެ ޖެޓީ އިސްލާހުކުރަން ކަމަށް ފުލިދޫގެ ޖެޓީ އިސްލާހުކުރުމަށް؛ ތިނަދޫގެ ޖެޓީ އިސްލާހުކުރުމަށް ވީ ތަނެއް ވެސް ނޫނޭ. މިކަމާ ބެހޭ ގޮތުން ވަޒީރުންނާ ސުވާލުކުރަން އަޅުގަނޑު ނޯޓިސް ފޮނުވީމާ، ވަޒީރު؛ ޖިންމާވާން ވަޒީރެއް މި ވަގުތަކު ހުރި މިނިސްޓްރީއަކު ނެތް. މިއީ ކަންބޮޑުވާންޖެހޭ ކަމެއް. މިއަދާ ހަމައަށް އައިއިރުގައި މި މަސައްކަތް މެދުކަނޑާލެވިގެން ނުކުރާ މި މަސައްކަތްތަކުގައި ގެދޮރުގެން މިކަން ހައްލުކުރުމަށް. ދެން އަންނަ ރިސޯސަސް، ދެން އަންނަ ބަނދަރުތަކުގެ ތަރައްޤީގައި އަޅުގަނޑުމެން ފަހަރަށް، ދެން އަންނަ ވަރަ ފަހަރަށް. މިއަދާ ހަމައަށް އައިއިރު ވެސް ނުފެށި ލަސްވެފާ، މީގެ ކުރިން މި މަސައްކަތްތައް ފަށައިދިނުމާން ކަމަށް ވިދާޅުވެފައި އޮތްއޮތުން؛ އެހެރިތި މަހުގައި ބަޖެޓު މަސައްކަތް ފެށޭނެ ކަމަށް ވިދާޅުވެފައިވާ އޮތީ. ފެނާއި ނަރުދަމާގެ މަސައްކަތް ވެސް އަދި މި މަސައްކަތްތައް ވެސް. އެހެންނަމަވެސް، މީގެ އެއްވެސް ކަމެއް މިއަދާ ހަމައަށް އައިއިރު، ސެޕްޓެމްބަރު 22އާ ހަމައަށް އައިއިރުގައި ނުފެށި ލަސްވާތީވެ، މިކަމުގެ ކަންބޮޑުވުން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން ބޭނުންވަނީ. އަޅުގަނޑުމެން މި ތަނުގައި ތިބެގެން ކުރާ މަސައްކަތްތަކަކީ ރައްޔިތުންގެ ގޮނޑިގައި ހިދުމަތްކުރުން. އެހެންވީ؛ ދާއިރާގައި ހުރި މައްސަލަތައް ހައްލުކުރުމަށް ބަޔާއި ސަރުކާރަށް ގޮވާލައި، އަދި ހާއިތުރުން ޕީ.އެސް.އައި.ޕީގެ ބަޖެޓުގައި ނުޖެހި ހުރި ކަމެއް ވެސް ފަށާ ޖަހައިގެން ވިޔަސް އަދި ދެން އަންނަ އަހަރަކަށް އެ މަސައްކަތްތައް ރާވައި ތަރުތީބުކުރުން އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޒިންމާއެއް

އަޅުގަނޑުމެން ދެކިގެން އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރަނީ. އެހެންވީމާ، މިކަންތައްތައް ނުވެދިޔައިމަ ބައްދިޔުން އަޅުގަނޑުމެންނާ ސުވާލުކުރޭ. އެހެންވީމާ، ޖަވާބުދާރީވާން އެބަ ޖެހޭ މިނިސްޓަރުން. މިކަހަލަ ކަންތައްތައް މިގޮތަށް ދިޔައިމާ، ބަޖެޓުގައި ބައެއް ބޭނުމެން އެބަ ވިދާޅުވޭ، ބަޔަކަށް ސިޔާސީ ރަނގަޅުވާނީ. ބައެއް ފަހަރު އެ ވިސްނުމަކީ ވެސް ތާއީދުކުރާ ކަންކަމުގެ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި ދަންނަވާނީ، މި ކަންކަން އެބަ ޖެހޭ ސަރުކާރުގެ މިނިސްޓަރުން މި ކަންކަން އެބަ ޖެހޭ؛ ޕީ.އެސް.އައި.ޕީގައި ޖަހާފައި ހުރި މަސައްކަތްތައް ބަލާބަލަން ހިނގާތީ ބަލަން. އެ މުޖުތަމައަށް ހަމަޖެހުނު މަސައްކަތްތައް އެބަ ޖެހޭ ކުރެވެން. އަޅުގަނޑުމެން މި މަސައްކަތްތައް މި ކުރަނީ، ނުވާހިނދު ވީނަ ދުވަހު މަސައްކަތްކުރުމަށް ކުރެވޭ، އިންތިޚާބުކަންކުރުން ޕީ.އެސް.އައި.ޕީގައި ޕްރޮޖެކްޓްތައް ގެންގޮސް އެ ޕްރޮޖެކްޓުތައް ހިމެނިގެން މި ދަނީ. ދިޔައިމާ އަހަރު ނިމިގެންދާއިރު ވެސް މި މަސައްކަތް ނުކުރެވިފައި ދިރާވަރު ކަންތައްތައް މި ހުންނަނީ. މަދުން ބޮޑަށް ދިރާވަރު. ތަފާތެއް އަޅުގަނޑު މި ވާހަކަ ދަންނަވަން. ތަފާތުކަންނަން މި މަސައްކަތްތައް ޓެންޑަރވާން ކަމަށް ވަޢުދުވެ، ހަމަވެ މަސައްކަތްތައް ފައްޓަވައިދެއްވާން ކަމަށް ވަޢުދުވެ، މިޒާޖުގައި ވެސް ވަޢުދުވެވަޑައިގަންނަވާފައި މިނިސްޓަރުން އެބަ ތިއްބެވި. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދާ ހަމައަށް އައިއިރު ވެސް މި ކަންކަން ހައްލުކުރެވިގެންދާނެ ފެންނާނެ އަޅުގަނޑަށް ހަމަ ހިތާމަކުރާ ކަމެއް. މިއަދު ސަރުކާރުގެ ތެރެއިން އެދެވޭ ހައްލެއް، އެދެވޭ ސިޔާސަތުގެ ތެރެއިން ޕީ.އެސް.ޕީ.އައި.ޕީގައި ކުރި މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރެއިން ފުދިގެން އަދި ހިންގުމު ނުހިންގުނު ބޭފުޅުން އެއީ ޤާނޫނީ ގޮތުން ހިނގަމުން ގެންދާ ކަމަކީ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. އަދި މިނިސްޓްރީގައި ތިއްބަވާ މުވައްޒަފުން ވެސް އަދި މިނިސްޓަރު ވެސް މި ކަންކަން ބޭފުޅަކު ފުރިހަމަ ކަމެއް އަދަގައި އަޅުގަނޑު މި ފުރުޞަތުގައި ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވޭ. އަޅުގަނޑު އަދިވެސް އެއް ފަހަރު އެދެން، ފުރިހަމަ ގިނަ ސަރަޙައްދު ހިމާޔަތްކުރުމަށް ޖަހާފައި ސަރުކާރުން ކުރެވޭނެ ހުރިހާ މަސައްކަތެއް ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ އަހަރަކަށް ކުރިއަށްދާނެ. އަޅުގަނޑުގެ އުއްމީދަކީ ވާނީ، ގިނަ ސަރަޙައްދު ހިމާޔަތްކުރުން ދެން ހުރި އިންތިޚާބުވެފައި ޢިލާނުކުރުމާއި ހަވާލުކުރެވޭނެ ހުރި މަސައްކަތް އިޝާރާ ގެއްލުމެއް ނުލިބި ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓުން. އަދި ޖަވާބުދާރީކުރުން؛ އަޅުގަނޑުމެންގެ ފުރިހަމަ ޖަވާބުދާރީ، ގެސްޓްހައުސްތައް ކުރިއަށްދާ ޖަވާބުދާރީ، ޓޫރިޒަމްގެ ކުރިއަށް ގެންދާ މިޔާދާގެ ކަނޑައަޅާ ޖަވާބުދާރީ އެ ފުރުޞަތުގައި ޓަކައިދިނުމަށް. ބިލްގެ ދެން އެ ބޭފުޅުން ޖަވާބުދާރީ ފުރިހަމަ ބޭނުންކުރުމަށް ގުޅިގެން ފެށުމަށް ހުރިގެންނެވުން. އަދި ބޮޑު ތަރައްޤީއަށް ދާއިރާގެ ކަންކަން ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ ފުރުޞަތުތައް ތައްޔާރުކުރުމަށް މި ފުރުޞަތުގައި ވެގެންދިޔުން. އަޅުގަނޑުގެ އުއްމީދަކީ ވެސް، ވިޔަފާރި އަޅުގަނޑުގެ މަޤްޞަދަކީ ބަޖެޓްޑިޔާދުވެން. އިޤްތިޞާދީ ރައީސް، ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ޓަކައި ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މަސައްކަތް؛ އަޅުގަނޑު ގަސްތުކުރަނީ، މި ގޮތަކަށް އަންނަ ހަފްތާގެ ހޯމަ ދުވަހު އެހެން ބިލުތަކާއި އެހެން މަސައްކަތްތަކާއެކު ވޯޓަށް އަހަން. އެހެންނަމަވެސް، މި ބަހުސް މި ނިމުނީ.

7. ނުނިމި ހުރި މަސައްކަތް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް މި ފެށީ، ނުނިމި ހުރި މަސައްކަތުން. ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން، ތިނަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ތަރިކައާ ބެހޭ ބިލުގެ ބަހުސްގެ ބާކީ. މިއަދު މި ބިލަށް ވާހަކަފުޅުދައްކަވަން އެދިވަޑައިގެންނެވި އެއްވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު އިންނެވިއްޔާ ފުރުސަތަށް އެދިވަޑައިގެންނެވުން އެދެން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އެއްވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ނެތް. އެހެންވީމާ، މިއަދުގެ މަސައްކަތް؛ އެއްވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު މި ބިލަށް ވާހަކަދެއްކެވުމަށް ފުރުސަތަކަށް އެދިވަޑައިނުގަންނަވާ. މި ބިލުގެ ބަހުސް އަންނަ ހަފްތާގައި ވެސް؛ ޝުކުރިއްޔާ! ވިލިމާލޭ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު އުސާމް.

ވިލިމާލޭ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އުސާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރު! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން ބަހުސްކުރަމުން މި ދަނީ ތަރިކައާ ބެހޭ ޤާނޫނު. ޒަމާނުއްސުރެ ފުރިހަމަ ވެސް ވަރަށް ގިނަ ބަހުސްތަކުގެ ޝަކުވާތައް އެއީ، އެއީ ވާހަކަތަކެއް ނުވަތަ އެއީ ކަންތައްތަކުގެ މައްސަލަ ބިނާކޮށް ސަރުކާރަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތަކުގައި އެކި ފަސްޖެހުންތަކުން ނުވަތަ އެއީ މަޙްކަމާގެ ކޯޓުތަކުން އެކި ގޮތްގޮތަށް ހުކުމްކުރާ މައްސަލަ. ވަރަށް ގިނަ ފަހަރަށް މިކަން ދިމާވާންޖެހޭ ސަބަބަކީ، އެކި ފަސްޖެހުން އެއްކަހަލަ މައްސަލަތަކުގައި ހުކުމް އެކި ގޮތްގޮތަށް ކުރާތީ. މިހެން މި ވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޒަމާނާ ގުޅޭ ތަރިކައާ ބެހޭ ގާނޫނެއް ނެތުމުގެ ސަބަބުން. މި ވަގުތު މި ރާއްޖޭގައި އަމަލުކުރަމުންދާ ތަރިކައާ ބެހޭ ގާނޫނަކީ، މީގެ ސާފުކުރަނީ އަހަރު ކުރިން ޤާނޫނުތަކުގައި ވަކި އިސްލާހެއް ދީ ސަގާފަތުގެ މައްސަލަ އެކުލެވޭ ގާނޫނެއް. މި ގާނޫނަކީ ވަރަށް ކުރިން ގާނޫނެއް ކަމަށް ވުމުން، މިއަދުގެ ހާލަތަށް ފިޓުވާ އެއްޗެއް ނޫން އެ އެއްޗަކީ. މިއަދު ހުރިހާ ދިނަ މަސައްކަތްތަކާ ބަހާލައި ކޮށްފައިވާ ކާމިޔާބު އޮތުމާއި ބަދަލުވެފައިވާ ހާލަތުގައި އެއީ ގާނޫނެއް ނޫން އެ ގާނޫނަކީ. އެހެންކަމުން، މިއަދުގެ މި ޒަމާނާ ގުޅޭ ގޮތަށް ތަރިކައާ ބެހޭ ގާނޫނު އައުކުރުމަކީ ވަރަށް ފުރިހަމަ ކަމަކަށް ވާނެ، ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން މިފަދަ ބިލެއް ކަމަށް ހުށަހަޅުއްވާ ސަރުކާރަށް އަދި ހުށަހަޅުއްވާ ގާނޫނެއް

ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރުދަންނަވަން. ހަމައެއާއެކުގައި މި ބިލު ހުށަހަޅާފައި ޑްރާފްޓްކުރެވިފައި އޮތް ގޮތުން މި ބިލާ ގުޅޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑު ކަންބޮޑުވާ ބައެއް ކަންތައްތައް ހުރިމަ އެ ކަންކަން ވެސް ހަމަ ހިއްސާކޮށްލާނަން. އެގޮތުން، މި ބިލުގެ 48 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި މިހާރު އެކުލަވައިލާފައި އޮތް ގޮތުން، ބައެއް ކަހަލަ ހުކުމްތައް ތަންފީޛުކުރަމުންދާ ފަރާތްތަކަށް ހުރީންގެ ގޮތުގައި ބަލައިގަންނަވާން މި ބިލުގައި އެބަ އޮތް. ހަމައެކަނި ހުކުން ތަންފީޛު ކުރަމުންދާ ފަރާތްތަކުގެ ވާހަކަ އޮތީ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ބައެއް ހާލަތްތަކުގައި ހުކުން ތަންފީޛުކުރެވޭ ނިމިފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ހުރި ބަލައިގަތުމަކީ ވެސް ދަރަނިވެރިކަން ނުބެލޭނީ، ވަކި މުއްދަތަކަށް ވަކި ކަހަލަ މައްސަލަތަކެއްގެ ހުކުން ތަންފީޛުކުރުމުގައި ފަރާތްތަކުގެ ހުރި ބަލައިގަނެވޭ ގޮތަށް މި ބިލު އިސްލާހުކުރުމަކީ މުހިންމު ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެން. ދެވަނަ ކަމަކީ، ހުކުމާ ބެހޭ ހުށަހަޅާފައި އޮތް ބާވަތުގައި އޮތުމުގައި ސިއްރު ހެކިބަސް ނެގުން އިޖުރާއަތުތަކެއް މި ބިލުގައި ކަނޑައަޅާފައި ނުވާތީ ނޫން. އެހެންކަމުން، ސިއްރު ހެކިބަސް ނެގޭ؛ ނެގުމާ ގުޅޭ އުސޫލުތަކެއް މި ބިލުގައި ހިމެނުމަކީ މުހިންމު ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. 3 ވަނަ ކަމަކީ، ވިޓްނަސް ޕްރޮޓެކްޝަނަކީ ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. އަޅުގަނޑު ހިޔާލުގައި ހުރި މި ބިލު ސަރުކާރުން ހުށަހެޅުއްވި އެހެން ބިލެއްގައި އެކަމާ ބެހޭ އުސޫލުތަކެއް ވެސް މި ބިލުގައި އަންނާނެ ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، އެކަމާ ގުޅޭ އެއްވެސް ވާހަކައެއް މި ބިލުގައި ނުހިމަނާ ވިޓްނަސް ޕްރޮޓެކްޝަނާ ބެހޭ ކަންތައްތަކެއް އުސޫލުތަކެއް މި ބިލުގައި ހިމެނުމަކީ މުހިންމު ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. އެންމެ ފަހު ކަމެއްގެ ގޮތުން އަޅުގަނޑު ހަމަ ކަންބޮޑުވުމެއް އެބަ އޮތް، މި ބިލުގެ 137 ވަނަ މާއްދާ މިހާރު ޑްރާފްޓްކުރެވިފައި އޮތް ގޮތުން. ޓްރާންސްއެކްޝަން ނޮންކޮންވިކްޝަން ފިބިލިގައި އޮތް ނޮންކޮންވިކްޝަން ބޭސްޑް ފޮރފިޗަރގެ ވަރަށް ރަނގަޅު ގޮތަށް 130 ވަނަ މާއްދާ؛ 136 ވަނަ މާއްދާ މިހާރު ޑްރާފްޓްކުރެވިފައި އޮތީ. 136 ވަނަ މާއްދާ މިހާރު އޮތް ގޮތުން ބައެއް ހާލަތްތަކުގައި ކޯޓުން ކަނޑައަޅައިދީ ކަމުގައި ވާނީ ނަމަ، ނޮންކޮންވިކްޝަން އަދި ނޮން ބޯނާ ފަރާތްތަކަށް، ނޮން ސްޓޭޓްމަންޓްތަކަށް އެބޭފުޅުންގެ މަސްލަހަތު ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ކަމަށް މި ބިލުގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެބަ އޮތް. ރާއްޖޭގެ ޖުޑިޝަރީގެ ހާލަތު މިހާރު މި އޮތް ގޮތަށް ބަލާއިރުގައި މިފަދަ ބާރުތަކެއް ފަސޭހައިން ދިނުމަކީ އެއްގޮތް ހަރަކާތް ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުނުކުރެވޭ، ޓްރާންސްޕޭރަންސީގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަމަހަމަކަމާ ޖަވާބުދާރީކަން ހުރިކަމަށް. މި އޮތް މާއްދާ އިސްލާހުކުރަންވާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. ދެއްވި ފުރުސަތަށް ޝުކުރިއްޔާ ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްގެ މެންބަރު. އަޅުގަނޑުމެން މި ބިލުގެ ބަހުސް އަންނަ ހަފްތާގައި ވެސް ކުރިއަށް ގެންދާނަން. އެހެންނަމަވެސް، މި ވަގުތު ވާހަކަދައްކަވަން އެދިވަޑައިގެންނެވި އިޙްތިރާމްގެ މެންބަރުން އިންނެވިއާ ފުރުސަތު

އެދިވަޑައިގެންދެއްވުން އެދެން. އާދެ! މާފަންނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ކޮންސެންސަސް އެއްޗެއް
ދިރާސާކުރެއްވުން އެދެން. މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިމްތިޔާޒު ފަހުމީއަށް، މާފަންނު މެދު
ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު؛ މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިމްތިޔާޒު ފަހުމީ.

<u>މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިމްތިޔާޒު ފަހުމީ ވާހަކަދައްކަވަމުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ބިލަށް އަޅުގަނޑު އިއްޔެ، ފުރަތަމަ ދުވަހުގައި ބަހުސްގައި ބައިވެރިވެ، ވާހަކަދައްކާފައި ވާނީ އާދައި އަޅުގަނޑު ފާރަވެރިކުރާ މައިމަސްއަލަ ބައްދަލު ކަންކަން. މި ބިލުގެ މުހިއްމު ކަމަކީ ޖަހާލި އަދިވެސް ފާސްކުރެވިފައިނުވާ ބޭނުންތަކެއް، ތަޢާރުފުކުރެވިފައިނުވާ ބޭނުންތަކެއް، ނުވި؛ މިސާލަކަށް މާލޭގެ ރައްޔިތުން ފާސްކުރި ކުށް ދުވަހު ވެސް އަޅުގަނޑު ފާސްކުރި ކަމަކަށް. އަޅުގަނޑު އެ ދުވަހު ވެސް ފާސްކުރި، ބޭރުމީހުން ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގައި؛ އެ ދުވަހު ފާސްކުރި ވެސް 149 ކަލު މަސްތޮއްޓާތަކަށް ވަގުތުކަށްކަން ވޭތުވި މައްސަލައިގައި ހުކުމެއްގެ ޒަމާނީ އެ ހިސާބަށް ނުވެސް ދަނީއެ. އާއި އިޖުރާއީ ހިސާބުކަން މިހެން ދުވަ ނިމިއްޖެ. އަދި އެއީ އާއި ވަކިނަމަކަށް އަދި އެއްޗެއްގެ ޒާތުގައި ނިންމައިދިނީ. ދުވަސް ވަރަކަށް ދައްޗާ ވެސް ނުހަނު ފަސޭހަ ދާކަށް ނިންމައިދިނީ، މުއްދަތު ޒަމާނާ ކަމަށް ވަނީ ނަމަ. މިހިސާބުން އެކަން އެގޮތަށް ދިޔުމަކީ އަޅުގަނޑުގެ ވަރަށް ބޮޑު ކަންބޮޑުވުމެއް. އެހެންކަމުން، އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާސްކުރަން ބޭނުންވި، މިކަން ހަމަ ތަޢާރުފުކުރަން ބޭނުންވާ ޙަޤީޤަތުގައި. އެއީ އެވަރުގެ ބޮޑު ހުރި ފުރުޞަތު، އަދި އެ ހުރި އެއީ ތަފާތުތަކެއް މިހުން އަވަށްޓެރިން ޒާތީ އެ ތަކެތި ދައުލަތްފަދަ. އެހެންކަމަށް އަދިއަދަށް ވެސް އިންސާފު ނުލިބޭ، ހައްދަވާދެއް ކުރުން. އެހެންނަމަވެސް، ހިތްވަރުދީގެ އެ މީހުންގެ ފަރާތުން ވަރަށް ބައްޔަތުވެދިޔަ ފަހަރު ފާސްކުރި ނުލިބޭތީ. ފުރަތަމަ މަސައްކަތުގައި ވެސް ފާސްވާއެވެ ނުލިބޭ، ތިމަންނަމެން؛ ފުރަތަމަ މަސައްކަތުގައި ވެސް ފާސްކުރާނެއްވެސް ނުނެޓް ކޮޅުގަ ނިމަންނަމެން ގައުމެއް ހުރި ހެއްކާއި ވަނީ ހޯދަން މުއްދަތުނިހާ ގެންދިޔަ ދުވަހު ވެސް. އެހެންނަމަވެސް، އެހެންނަން ދޭތި ފުރުޞަތު ދަށުކޮށް ފާސްކުރެވި އެ މައްސަލައިގައި، އެ މުޅިންގެ އިޖުރާއާތުގެ ނިޒާމުން އެ ހުރިހާ ވަކި ސިޔާސީ ޤާނޫނުތަކަށް ބަލައި. އެހެންނަމަވެސް، ޤާނޫނު ފުރަތަމަ ގެންނަ ޙައްޤުތަކާ ފެށިގެން ވެސް ނުވާ ކަމަށް ވެސް އިޖުރާއާތު ވެސް ނުވާތީ. އެހެންނަމަވެސް، ޤާނޫނު އޮތް ކަނޑައެޅިފައިވާ ސިޔާސީ ޤާނޫނުތަކުގެ ބާރުގެ ވެސް ނުވާން. އެހެންނަމަވެސް، މިވަގުތު ޖިނާއީ ކަނޑައެޅުމަކަށް އެ ޒަމާނާ ފަދަ މިފަދަ ތާ 149 ކަލު. އެހެންނަމަވެސް، އެ ވަރުގެ ކަމަކީ އެހެން ދިރާސާގެ ޤަވާއިދުތަކަށް ވެސް މިވަރުގެ އިޖުރާއީ ނުކުތާއެއްގެ ބޭނުންތަކެއް ބަލާން ބުނޭ މަޝްވަރާ ހޯއްދާ ބާރުގެ ވެރިޔަކު، ގޮތްތަކުގައި ހެދިދާނެ ޤާނޫނީ ކަނޑައެޅުމުގެ ނުކުތާއެއް އަޅުގަނޑު ބަލާލާ ޤާނޫނަށް ބަލާ ޖަވާބުދާރީ ނިޒާމެއް ބޭނުންކުރާނެ ވަކި ޤަރާރެއްގެ ދަށުން ފަސޭހަކަމަކީ ވަކިން. އެހެން ޖެހޭ ސަރުކާރަށް ވަކިން ވަކި ހިސާބުގެ ނިޒާމް ގެނެސް ހިނގާ ވަގުތު.

ރޫން ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކޭތީވެ، މި ނުކުތާ ހަމަ ފާހަގަކޮށްލީ. ހަމަ އެހާހިސާބުގައި މިވަރުގެ ބޭނުމީ މަޖިލީހަކީ ހިންގާހިންގުމުގައި ކުރީ ދުވަހު އަޅުގަނޑު ބަންޑާރަ ނައިބު ވަޒީރަކީ ދުވަހު ވެސް އަޅުގަނޑު އެ ސުވާލު ދަންނަވާލީން؛ ބޭނުމީ މަޖިލީހަށްއެއް ކަމުގައި ވާނީ ނަމަ، އެހާ ފެށުނީއިން މަޖިލީހަށްގައި މިހެން ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް އެކި މަރުޙަލާތަކުގައި އެޖެންޑާއަށް ފެނުނު މިންވަރަކުން ވީއެވެ. ސާބިތުކުރާ ގޮތަށް ނިމިދާނީ؟ ހާލަތު ހުށަހެޅި ކުރައްވާފައިވާ ވީ ކޮންމެ ކަމެއް ބޭނުންކުރުމުގައި ދެއްކި ފައިސާ ބޭނުންކުރުމަކީ ހަމަ ހުށަހެޅިކަން މިހެން މިންގަނޑުތަކުން ބަލައި މަސައްކަތްކުރާނީ؟ ދެން ބަންޑާރަ ނައިބު ވެސް ފާހަގަކޮށްލައްވާ އެހެން ހުށަހަޅާ ވެސް ދެންނެވިކަން ވެސް އެ ރުފިޔާ. އެކަމަކު ވެސް ހަމަ މި ފެނިގަތް ވެސް އެއް ކަންކަން ވެސް ކުރީގެ އަހަރުގެ ވަރަކަށް ބޭނުންކުރި ކަމެއްވެސް. އެހެންކަމުން، މިކަހަލަ ބޭނުމީ ދެން ކަންކަމުގެ ކުރިން މަސައްކަތްކުރަން. މި ކަންކަން މިހުށަހަޅުއްވާ މިސާލަކަށް ހަރުގެ ހިނދު އަސާސް ބޭނުމާ އެއް ހިއްސާކުރުމުގެ މަސައްކަތް؛ އެމް.އެމް.ޕީ.އާރް.ސީގެ ކުރިން ފަށާފައިވާ މަސައްކަތް. އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި މިހާރު މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން ދައުލަތުން ދޫކުރާ ވަރަށް ޢަމަލުކުރުމަށް ލާރިލީ ޝަރީޢަތުގެ ކުރިމަތިން ފެށުނީ އޭތާ ވަރަށް ބާރަށް ގިނަ ކަމަކަށް ފެނިގެން ވެސް ކަނޑައެޅުމުގެ މަސައްކަތް. އެމް.ޑީ.ޕީން، އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައަޅާފައިވާ ރަނގަޅު އުސޫލު ގޮތަށް ހިމެނޭ ދިމާލަށް. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު ވާހަކަ ދެކެވެނީ އެ ބާރު. މިހާރު ހިނގާ މި ދިމާވެފައިވާ ކުރިން ސިޔާސަތު ދެކޭގޮތުގައި ވެސް ވާނީ، ސިޔާސަތު ދެކޭގޮތުގައި މިހާރު ހިނދުން އެބަ ދޭ. މިހާރު ބައްޓަންކުރާ ދެކޭގޮތުގައި ކަނޑައަޅާ އަޅުގަނޑުމެން ފެންމަތިން. އަޅުގަނޑުމެން ޖީނުދަރިކަން ގެނެސްދިނުމުގެ މިސާލެއް؛ މިނިސްޓަރ އިން އެމް.ޕީ.ގެ އެސްޓޭޓް އިންތިޚާބުތަކުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ، އެ ނިސްބަތުން ހިފާނެ ދެކެވުމަށް ދެ ރައްޔިތުންގެ ޤާނޫނީ ބާރު، ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުގައި އެކަމާ ބެހޭ މުސާރަ ހުށަހެޅިދާނެ.
އެހެންކަމުން، މިކަހަލަ މިންވަރުގެ ސިޔާސީ މަސައްކަތްތަކުގައި އަދުލުވެރިކަން އެކަށް ހިމެނޭތީ ދައުރުތަކުގެން، ބަލަންޖެހޭ ކަމެއްގެ ދެކޭގޮތުގައި ދައުރުތަކުގެން ސަރުކާރަށް، ދައުލަތުގެ ބާރުތަކުން ފެންނަނީ؛ އެ ތަނުގައި ވަކިވަކިން ފެނިފައިވާ އިންތިޚާބުކުރުމަށް ވަރަށް ބޭނުންތެރި ކަމެއްގެ ދެކޭގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ދައުރު މަޤާމުގެ ދައުރު އެމް.ޑީ.އާރް.ސީ؛ ދައުރު ހިންގާ ކުރިމަތީގެ ހިރާސް ދެކޭގޮތުން ކަނޑައެޅި ދެކޭގޮތް އިއްތިފާޤުވެފައިވާ، ވަރަށް މަދު ދެކޭގޮތުން ފެށިގެން ކުރީގެ އިއްތިފާޤުވެފައިވާ ނިސްބަތުގެ ގޮތުން ކަނޑައެޅިފައިވާ ރެކޯޑުތަކަށް، އެމް.އެމް.ޕީ.އާރް.ސީގެ ޒިންމާގެ ތަރުތީބުގެ މަރުޙަލާތަކުގެ ތަރުތީބު، ތަރުތީބުގެ މަރުޙަލާތަކުގައި އަދި މަތީ ކުރިޝަންގެ ތަރުތީބުގެ މަރުޙަލާގެ ހުށަހެޅުއްވުން ދައުރާ ޤާނޫނީ ހަމައެކަނި ގަވާއިދު ނަމަވެސް ދައުލަތް ކުރިމަތީ ދައުރާ ކޯޓު ހަމައަށް، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ހަމައެކަނި ފާހަގަވެފައި ހުށަހަޅާ ޤާނޫނީ ދައުރުގެ ދައުރު ހިފާނެ މަސައްކަތްތަކުގައި ހިމެނޭ ވާހަކަ އެމް.ޑީ.ޕީގެ އެއީ ވަރަށް ފާހަގަކޮށްލަން. ދައުރު ބަލައިލުމަށް ފާހަގަކުރައްވާ ސިޔާސީ ހިތްވަރުގެ ތަފާތު މަޤާމުތަކުގައި ހިމެނޭ ދުވަސް. ހަމަ ބޭނުން މަޖިލިސްގެ ދައުރުގެ އެ ކަނޑައަޅާ ދެކޭގޮތުގައި ހިމެނޭ ހިމެނޭނެ.

ފާސްކުރި. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުގެ ހިތާމައަކީ، ހަމަޖެހިގެން އައި ދުވަސް ކަހަލަ ގޮތަކަށް، އަނބުރާ އެމް.ޑީ.ޕީން ކަނޑައެޅި ރަނގަޅު ހެދުމަށް މިންގަނޑު އަނބުރާ ވައްޓާލި ހަމަ ޤަވާޢިދު ދަރަން. އެއީ ވަރަށް ހިތާމަހުރި ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން ހިތުން ފާޅީން ގެންގުޅޭ މިންގަނޑު؛ މިދެންނެވި މަސްއޫލިއްޔަތު ބެލުމުގައި މި ގެންގުޅޭ މިންގަނޑަކީ، އުވުމުގެ ބާޣީ ސިޔާސަތު ތުރުކުރުމުގެ ތަރުތީބު؛ ރިޔާސީ ކޮމިޝަނުގެ ތަރުތީބު މި ދަންނަވަނީ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ؛ އަޅުގަނޑުމެން ފެނިކުރުމަށް މި ތިބެނީ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އުފައްދަވާ ކޮމިޝަނުގެ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މިސާލަކަށް ވަޒީރުންގެ މުއްދަތުގައި ތިއްބެވި ބޭބޭފުޅުން؛ އެ ބޭބޭފުޅުންގެ ނަން ލާގައި އަޔާ އަދި ދަޢުވާކުރާ ހަމައަކަން ދިޔައިމާ، ޕްރޮސިކިއުޝަނުގާ ހަމައަހަން ދިޔައިމާ، އެކަކަށް ހިސާބުގައި ތިބި މީހުންގެ؛ ބޭބޭފުޅުން އެމް.ޑީ.ޕީގެ މަޤްޞަދަކީ ވަރަށް ކުރެއްވުމަށް؛ އެއީ އަޅުގަނޑުމެން އެ މިންގަނޑު ހިފެހެއްޓަން ބޭނުންވަނީ. އެއީ އެމް.ޑީ.ޕީން ހިފެހެއްޓަން ބޭނުންވާ މިންގަނޑު. އެހެންނަމަވެސް، އެބޭފުޅުން ފާސްކުރުމަށްފަހުގައި ޖެހިގެން އައި ދުވަހު އަނބުރާ އެ މިންގަނޑު ވައްޓާލީއެވެ. އެބޭފުޅުން ނުހެދުން. ހަދައިގެން ނުވާނޭ އިނގޭތޯ. އެހެން ވިޔަފާރިއި އަނބުރާ އެ މިންގަނޑު ދަރަން ވައްޓާލައިގެން އެމް.ޑީ.ޕީގެ އާއްމު މެމްބަރުން ގޮތުގައި ގަވާއިދުން ރައްޔިތުން ނުވާލެއް، ހަމައެކަނި މި އެޓޯ އިންތިޚާބު؛ އެއިރުގެ އިންތިޚާބުގައި ވަރަށް ބޮޑަށް އެމް.ޑީ.ޕީގެ އާއްމު މެމްބަރުން މިހާރަކަށް ވިސްނަވަސް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަން. އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީގެ މަޖިލިސް ބާޒަރުގެ ބަލައި އަޅުގަނޑުމެން، އެމް.ޑީ.ޕީއަށް ކުރެވުން އޮތް ހުރިހާ ކަމެއް ކުރައްވައިފި. އަޅުގަނޑުމެން ހާސް ބައިކަ؛ މި ފެނީ ހާސް ބައިކަ މި މަސައްކަތް ކުރުން ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ތަރުތީބު ނުކުތާތަކަށް. ބޭނުމަކީ ޚާއްޞަ ފުރުޞަތު. ބޭބޭފުޅުން ޚާއްޞަ ފުރުޞަތު. މިކަން ސިޔާސީ ހަގީގަތު ނަގާ ފުރިހަމައަށް ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން އަބަދު ކޮންނިޒާމަކަށް. ފުރިހަމަ އެޖެންޑާ ވެސް ދިމާވަމުންދާ ނިސްބަތުން ވެސް މިކަމަށް ބާރުއަޅަން ޖެހޭ. ސިޔާސީ ބާރުއަޅުއްވަމުން ބަޔާން، އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު؛ އެ މިންވަރަށް ވަކާލާތުކުރާ މީހުން ތަޢާރުފުކޮށް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގޮތުން ދަރަނިވެރިވެ، ހަމަ މި ވާހަކަ ފެށި ދައްކާލީ. ހަމަ ކޮބައިތޯ ބައި ޖެހޭ ފެށި ގުޅުމަށް ވާހަކައަކީ ފާޑު، އެކަމަ ބަލަހައްޓާ ގުޅުމަށް ޚާއްޞަ ފާޑު ވާހަކައަކީ ފާޑު، އަޅުގަނޑު މިކަން ފާހަގަކޮށްލަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ނިންމުން

<u>ރިޕޯޓަށް ވޯޓަށްއެހުން:</u>

ދަން މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއް އޮންނާނީ، 27 ސެޕްޓެންބަރު 2021 ވާ ހޯމަ ދުވަހު ހެނދުނު 9 ޖަހާއިރު.

والحمد لله ربّ العالمين. މަޖިލިސް ނިމުނީ.